

T.C.

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK BİLİM DALI

EVLİLİK DOYUMUNUN EVLİLİKTE GÜÇ ALGISI VE BAĞIŞLAYICILIK
AÇISINDAN İNCELENMESİ

Hatice KETENCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL

KONYA- 2023

Yazar Soyadı	Adı,	Tez Adı	Tez Türü	Yıl
Hatice KETENCİ		Evlilik Doyumunun Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Açısından İncelenmesi	Yüksek Lisans	2023

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK BİLİM DALI

**EVLİLİK DOYUMUNUN EVLİLİKTE GÜÇ ALGISI VE BAĞIŞLAYICILIK
AÇISINDAN İNCELENMESİ**

Hatice KETENCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL

KONYA 2023

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Adı Soyadı	Hatice KETENCİ
Numarası	205231011011
Ana Bilim Dalı	Eğitim Bilimleri
Bilim Dalı	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık
Programı	Yüksek Lisans
Tezin Adı	Evlilik Doyumunun Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Açısından İncelenmesi

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadar ki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

2023

Hatice KETENCİ

ÖN SÖZ

Bu araştırmada evlilik doyumunun evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık ile ilişkisi incelenmiştir.

Araştırmanın her aşamasında yanımda olan, desteğini hiçbir zaman esirgemeyen, bilgi ve tecrübesiyle çalışmama ışık tutan, görüş ve önerileriyle katkı sağlayan değerli Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL hocama,

Varlıklarına daima şükrettiğim, eğitim hayatım boyunca gösterdikleri özveri, ilgi ve emekle yolumu güzelleştiren, desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen, maddi ve manevi olarak her zaman yanımda olan, hayattaki en büyük şanslarım annem Sema ÖZESKİCİ ve babam Muzaffer ÖZESKİCİ'ye,

Her zaman yanımda olan ellerini hep omzumda hissettiğim, destekleriyle güçlendiğim ablam Ayşegül SOFULAR, kardeşim Nagehan ÖZESKİCİ ve abim Ömer ÖZESKİCİ'ye,

Varlığıyla yeniden hayat bulduğum canım oğluma,

Ve her zaman destek olup yanımda olan, bana inanmaktan ve gurur duymaktan hiç vazgeçmeyen, varlığını ve sevgisini bir an olsun eksik etmeyen, en kıymetlim eşim Melih KETENCİ'ye

Sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	4
ÖN SÖZ	5
İÇİNDEKİLER	6
KISALTMALAR.....	8
ÖZET	1
BÖLÜM I: GİRİŞ	5
1.1. Problem Durumu.....	8
1.1.1. Araştırmanın Alt Problemleri.....	8
1.2. Araştırmanın Amacı.....	8
1.3. Araştırmanın Önemi.....	9
1.4. Sayıtlılar	10
1.5. Sınırlılıklar	10
1.6. Tanımlar	11
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE	12
2. 1. Evlilik.....	12
2.2. Evlilik doyumu	14
2.3. Evlilik Doyumu İle İlgili Araştırmalar	18
2.4. Evlilikte güç algısı.....	21
2.5. Evlilikte Güç Algısı İle İlgili Araştırmalar	25
2.6. Bağışlama.....	26
2.7. Bağışlama İle İlgili Araştırmalar.....	31
II. BÖLÜM	35

3.	YÖNTEM.....	35
3.1.	Araştırmanın Modeli	35
3.2.	Araştırmanın Evren ve Örneklemi	35
3.3.	Veri Toplama Araçları	36
3.3.1.	Kişisel Bilgi Formu (KBF).....	36
3.3.2.	Evlilik Doyumu Ölçeği (EDÖ)	36
3.3.3.	İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği (İGAÖ).....	36
3.3.4.	Bağışlama İstekliliği Ölçeği (BİÖ)	37
3.4.	Verilerin Toplanması	37
3.5.	Verilerin Analizi.....	37
4.	BULGULAR.....	39
5.	TARTIŞMA	92
6.	SONUÇ VE ÖNERİLER	98
6.1.	Sonuç.....	98
6.2.	Öneriler	100
	Kaynakça	103

KISALTMALAR

KBF: Kişisel Bilgi Formu

İGAÖ: İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği

EDÖ: Evlilik Doyumu Ölçeği

BiÖ: Bağışlama İstekliliği Ölçeği

akt. : Aktaran

vd. : ve diğerleri

EVLİLİK DOYUMUNUN EVLİLİKTE GÜÇ ALGISI VE BAĞIŞLAYICILIK AÇISINDAN İNCELENMESİ

Yüksek Lisans Tezi

Hatice KETENCİ

SELÇUK ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

2023

ÖZET

Bu araştırmada evli bireylerin evlilikte güç algısının evlilik doyumu ve bağışlama düzeyi ile ilişkisi incelenmiştir. Bu araştırmanın bağımsız değişkeni evlilik doyumu ve bağımlı değişkenleri evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeyidir. Bu araştırmada örneklem Konya’da ikamet eden toplam 324 evli bireyden oluşmaktadır. Araştırma kapsamına dahil edilen bireyler tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak, evlilikte güç algısının belirlenmesinde Anderson, John ve Keltner (2006) tarafından geliştirilen, Aydın ve Çağ (2017) tarafından uyarlanan “İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği”, evlilik doyumunun belirlenmesinde Çelik (2006) tarafından geliştirilen “Evlilik Doyum Ölçeği”, Bağışlayıcılık düzeyinin belirlenmesinde DeShea (2003) tarafından geliştirilen, Çoklar ve Dönmez (2015) tarafından uyarlanan “Bağışlama İstekliliği Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada istatistiksel analizde anova, T testi, Tukey, scheffe, korelasyon ve regresyon analizi yapılmıştır. Verilerin analizinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda evli bireylerde yaş ile evlilik doyumunun benlik ve cinsellik alt boyutları ile evlilikte güç algıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Evli bireylerin cinsiyetleri ile evlilik doyumlarında aile alt boyutu ve evlilikte güç algısında olumlu alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Evli bireylerin öğrenim durumları ile evlilik doyumunun benlik ve cinsellik alt boyutu, evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık düzeyleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evli bireylerin çalışma

durumları ile evlilik doyumunun cinsellik ve aile alt boyutları, evlilikte güç algısının olumlu alt boyutu arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evli bireylerin evlilik süresi ile evlilik doyumunda cinsellik alt boyutu ve evlilikte güç algısı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Evli bireylerde çocuk sayısı ile evlilik doyumu ve evlilikte güç algısı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evlilik doyumunun benlik ve aile alt boyutları ile evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutu ile evlilikte güç algısı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evlilik doyumunun benlik alt boyutu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılığı anlamlı düzeyde yordamıştır. Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutu evlilikte güç algısını anlamlı düzeyde yordamıştır. Evlilik doyumunun aile alt boyutu evlilikte güç algısının olumsuz alt boyutunu ve bağışlayıcılığı anlamlı düzeyde yordamıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Evlilikte güç algısı, Evlilik doyumu, Bağışlayıcılık

**INVESTIGATION OF MARRIAGE SATISFACTION IN TERMS OF
POWER PERCEPTION AND FORGIVENESS IN MARRIAGE**

Master Thesis

Hatice KETENCİ

SELÇUK UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

2023

ABSTRACT

In this study, the relationship between married individuals' perception of power in marriage with marital satisfaction and level of forgiveness was examined. The independent variable of this research is marital satisfaction and its dependent variables are the perception of power in marriage and the level of forgiveness. In this study, the sample consists of 324 married individuals residing in Konya. The individuals included in the research were selected by random sampling. As a data collection tool, “Power Perception Scale in Relationships” developed by Anderson, John and Keltner (2006) and adapted by Aydın and Çağ (2017) in determining the perception of power in marriage, “Marriage Satisfaction Scale” developed by Çelik (2006) in determining marital satisfaction, The “Willingness to Forgive Scale” developed by DeShea (2003) and adapted by Çoklar and Dönmez (2015) was used to determine the level of forgiveness. Anova, T test, Tukey, scheffe, correlation and regression analysis were performed in statistical analysis. SPSS package program was used in the analysis of the data. As a result of the research, a significant relationship was found between age and marital satisfaction, self and sexuality sub-dimensions, and perceptions of power in marriage in married individuals. A positive and significant relationship was found between the sexes of married individuals and the family sub-dimension in marital satisfaction and the positive sub-dimension in the perception of power in marriage. It was concluded that there is a positive and

significant relationship between the educational status of married individuals and the self and sexuality sub-dimension of marital satisfaction, the perception of power in marriage, and the level of forgiveness. It was concluded that there is a positive and significant relationship between the employment status of married individuals and the sub-dimensions of marital satisfaction, sexuality and family, and the positive sub-dimension of the perception of power in marriage. A positive and significant relationship was found between the duration of marriage of married individuals and the sub-dimension of sexuality in marital satisfaction and the perception of power in marriage. It was concluded that there is a positive and significant relationship between the number of children in married individuals, marital satisfaction and the perception of power in marriage. It was concluded that there is a positive and significant relationship between the self and family sub-dimensions of marital satisfaction and the perception of power and forgiveness in marriage. It was concluded that there is a positive and significant relationship between the sexuality sub-dimension of marital satisfaction and the perception of power in marriage. The self sub-dimension of marital satisfaction significantly predicted the perception of power and forgiveness in marriage. The sexuality sub-dimension of marital satisfaction significantly predicted the perception of power in marriage. The family sub-dimension of marital satisfaction significantly predicted the negative sub-dimension of the perception of power in marriage and forgiveness. Suggestions are given according to the data obtained from the research.

Keywords: Perception of power in marriage, Marriage satisfaction, Forgiveness

EVLİLİK DOYUMUNUN EVLİLİKTE GÜÇ ALGISI VE BAĞIŞLAYICILIK AÇISINDAN İNCELENMESİ

BÖLÜM I: GİRİŞ

İnsanlar, insanlık tarihi var olduğundan bu yana bir arada yaşamaktadır. Bireysel bir hayat sürdüremeyecek olan bireyler hayatını bir başkasıyla birleştirmek için çeşitli süreçlerden geçer. Bu anlamda bir arada yaşamamanın bir sonucu olarak romantik ilişkiler yaşamımızın vazgeçilmez bir parçası durumundadır. Romantik ilişkiler birçok araştırmanın konusu olmuştur ve günümüzde araştırmacıların ilgi odağı olmaya devam etmektedir. Romantik ilişkilerin gelişmesiyle birlikte evlilik kurumu oluşmaktadır. Evlenmek çiftlerin yaşamlarını birleştirmeleri adına attıkları resmi adımdır. Evlilik çiftin uyum içerisinde olması ve aile düzenine bağlı olarak kurulan bir ilişkidir. Literatür incelendiğinde evliliğe dair birçok tanımın olduğu görülmektedir. Evlilik, hukuksal zemine oturtulmuş, toplum tarafından onay gören, kişilere çeşitli sorumlulukları ve hakları veren içinde cinsel ilişkiyi de barındıran kurumdur (Budak, 2009). Evlilik kadın ve erkeğin bir kurum adı altında birleşerek, dünya görüşleri, fikirleri, hayattan beklentilerini de birleştirmesidir (Günay,2000). Evliliğin birçok kültürde yaşam şekli olarak kabul edilmesinin neden toplumsal yaşamı düzenlemesidir. Sağlıklı bir cinsel hayat sürdürebilmek, cinsiyetlere dair rollerin gerçekleştirilmesi, iş paylaşımının sağlanması, soy bağına sağlaması açısından evlilik önemlidir (Kır, 2011). Evlilik bir kadın ve erkeğin hayatı paylaşmak adına yaptıkları sosyal bir anlaşma gibi olsa da, kanunlar, ahlak kuralları, din normları ve toplumsal yapılar tarafından düzenlenen ve denetlenen bir kurumdur. Evlilik ailede bireysel ve toplumsal görevlerin yürütülmesini de sağlar (Türküm,2000). Kişilerin evlilik ilişkileri içinde gereksinimlerini karşılayabilmelerine ilişkin algıları şeklinde tanımlanabilen “evlilik doyumu” evlilik ilişkisinde mutluluğun en önemli yordayıcılarından (Tezer, 1996). Doyum, kişilerin birbirine karşı algıladıkları tatmin olma düzeyi ve mutluluk şeklinde tanımlanmaktadır. Evliliklerde doyum sağlama çiftlerin mutluluğu için önemli bir faktördür. Doyum olmadığında evlilik sonlanabilir. Bu durum çifti ve varsa

çocuklarını olumsuz yönde etkileyecektir (Üncü, 2007). Bireylerin kişilik özellikleri, eş seçiminde ve evlilikten alınan doyum anlamında önemlidir. Bireyin partnerinden beklentisi yüksek ya da düşük olabilmektedir. Bireyin beklentisi yüksekse ve beklentisi karşılanamamışsa evlilikten aldığı doyum düşmektedir (Çağ ve Yıldırım, 2008). Kişi ilişkisine dair algısı ile kendisinin temel aldığı kıyas düzeyine bakar. İlişkisine dair algısı temel aldığı kıyas düzeyinden yüksekse ilişkisinde mutlu olur yani evlilik doyumu artar. Fakat tam tersi yaşanırsa evlilik doyumu düşer (Hovardaoğlu, 1996). Evlilik doyumu anlık bir tatmin olma değil de ilişki var olduğu sürece olması gereken bir doyumdur ve evlilikte temel başarı kaynağıdır. Sağlıklı ve iyi sayılabilecek bir ilişkiyle bireyler evliliklerinden doyum sağlayabilir ve evlilik ilişkilerinde mutlu olabilirler. İlişkilerde mutluluğu ve doyum sağlamayı yordayan birçok değişken vardır. Bunlardan bir tanesi de ilişkiye büyük ölçüde yön veren “güç”tür. (Çağ ve Yıldırım, 2013). Sosyal ilişkilerin tamamı için özellikle de romantik ilişkiler için güç çok önemlidir. Çünkü partnerlerin birbirleri ile nasıl ilişkiler içerisinde olacağını ve karar alma mekanizmasının nasıl olacağını ortaya koyar (Dunbar, Bippus ve Young, 2008). Günümüzde evli çiftlerde kadınlarla erkekler arasında bir güç mücadelesi yaşanmaktadır. Birçok ilişki güçlerin dengeli dağılımı konusunda başarısız olmakta ve eşitsizlik durumu oluşmaktadır. Bu durumun evlilikte doyumu azalttığı düşünülmektedir. Bunun yanı sıra bireylerin kendisine dair algıladığı güç kavramı ön plana çıkmaktadır. Bireyler bu algıyı sosyal ilişkileri içerisinde yaşadığı gibi romantik ilişkilerinde de yaşamaktadır ve bu algı ilişkiyi yönlendirmektedir. Güç bireylerin üzerinde etki kurularak kişinin kendi hedefine ulaşma kabiliyeti olarak tanımlanabilir (Huston, 1983). İlişki içerisinde güç dengesinin sağlanamaması zorluklara yol açacaktır. Heteroseksüel ilişkilerde kadınların güç dinamiklerinin incelendiği bir çalışma beş terapi seansından sonra kadınların algılanan gücünde bir artış olup olmadığı ve bu gücün ilişkilerinde doyumu etkileyip etkilemediğini görmek amacıyla yapılmıştır. Sonuçlar göstermektedir ki terapi seanslarından sonra ilişkide güç dinamiklerinde eşitlik bildiren kadınların sayısı artmış ve algılanan güçteki bu artış ilişkiden alınan doyumu da artırmıştır (Handley, Soloski, Sewell, Gowdy, Smock Jordan ve Elshershaby, 2019). İlişkilerde iki kişinin de kendilerini güçsüz hissetmesi mutsuz olmalarına neden olmakta ve bu yüzden başarılı bir birliktelik kurulamayıp, ihtiyaçların nasıl

karşılanacağı bilinmemektedir (Fishbane, 2001). Arıcı- Şahin ve Keklik (2019)'e göre güç paylaşımı çift terapilerinde önemli bir noktadır çünkü ilişkide eşitliğe dair önemli bilgiler vermektedir.

Evliliklerde çatışmaların ve problemlerin olması doğaldır. Yaşanılan olumsuzluklarla baş etme noktasında ve ilişki devamı için bağışlama çok önemlidir. Bağışlama konusu geçmişte din ve felsefe gibi bilimler tarafından incelenirken artık sosyal psikoloji ve pozitif psikolojide de incelenmektedir (Sarıçam ve Akın, 2013). Demir ve Durmuş (2015)'a göre bağışlama öfkeyi azaltmak ve evliliği sağlıklı bir şekilde sürdürmek üzerinde olumlu etkiler oluşturmaktadır. Şamatacı (2013)'ya göre bağışlama incinme sonucunda ortaya çıkan problemin çözülmesi için yapılan davranıştır. Kendini affetme, bireyin kendisine kızgınlığı, kendini yıkım olarak nitelenen davranışları azaltmaya dair isteği ve ceza uygulaması sonucu olumlu davranışın artmasıdır (Topbaşoğlu, 2016). Başkasını affetmeyle iyi oluş ve yaşamdan alınan doyum arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler bulunmuş ve madde kullanımı, anksiyete ve depresyon arasında negatif yönde anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. (Bugay ve Demir ,2012)

Geçmiş araştırmalar incelendiğinde evlilikte güç algısının ülkemizde çok az sayıda çalışmaya konu olduğu ve bu çalışmalardan yalnızca bir tanesinin evlilik doyumunu ve güç algısı arasındaki ilişkiyi evli kadınlarla sınırlı olarak incelediği, bağışlayıcılık ile ilişkisinin incelendiği bir çalışmaya rastlanmadığı görülmüştür (Uslu-Taş, 2020). Evlilik doyumunu bireylerin evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeyi ile aralarında ilişki olacağı düşünüldüğünden incelenmesinin literatüre önemli katkı sağlayacağı düşünülmüştür.

Bu bağlamda araştırmamızın amacı evlilik doyumunun evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık açısından incelenmesidir. Araştırmanın alt amaçları ise evlilik doyumunu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılığın bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi ve evli bireylerin evlilikte güç algısı bağışlayıcılık ve evlilik doyumunu yordayıp yordamamasıdır.

1.1.Problem Durumu

Bu çalışmada evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık açısından incelenecek ve buna bağlı olarak aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır.

1.1.1. Araştırmanın Alt Problemleri

1. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık ve evlilik doyumu arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?
2. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık ve evlilik doyumu cinsiyetlere göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
3. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık ve evlilik doyumu yaş gruplarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
4. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık ve evlilik doyumu öğrenim durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
5. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık ve evlilik doyumu çalışma durumlarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
6. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık ve evlilik doyumu evlilik sürelerine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
7. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık ve evlilik doyumu çocuk sayılarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
8. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, bağışlayıcılık ve evlilik doyumu eşi ile aralarındaki yaş farklarına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
9. Evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılığı anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada evli bireylerin evlilikten aldıkları doyumun evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada evlilik doyumu

evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık değişkenleri cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, çalışma durumu, evlilik süresi, çocuk sayısı, eşi ile arasındaki yaş farkı açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın diğer bir amacı evli bireylerin evlilikte güç algısı bağışlayıcılık ve evlilik doyumunu yordayıp yordamamasıdır.

1.3.Araştırmanın Önemi

Bireylerin evliliklerinden doyum alabilmeleri kendileri için çok önemli olmasının yanı sıra sağlıklı aile yapısına sahip toplumların oluşumu için de çok önemlidir. Evlilik doyumunu etkileyen birçok değişken olduğu bilinmektedir. İlişkilerde bireyler partnerleri üzerinde güç uygulamaya çalışabilmektedir. Bu durum iki taraf için de bir güç savaşını ortaya koymaktadır. İlişkilerde güç dengesinin sağlanması evlilik doyumunu önemli ölçüde etkileyecektir. Bunun yanı sıra evli çiftler zamanlarının büyük bir kısmını birlikte geçirmektedir. Bu durum zaman zaman iletişim problemlerinin olmasını kaçınılmaz hale getirmektedir. Evliliklerde bağışlama davranışı psikolojik dayanıklılığın artması ve sosyal desteğin sağlanması için önemlidir. Evlilik doyumu ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde evlilik doyumu ile evlilikte algılanan güç düzeyinin, çocuk sayısının ve evlilik süresinin pozitif yönde anlamlı ilişkili olduğu evlilik ile yaş ilişkisinde ise daha genç yaşlarda evlilik doyumunun daha yüksek olduğu görülmektedir (Uslu Taş, 2020; Atçeken, 2014). Yine benzer çalışmaların sonucunda evlilik doyumu ile affetme arasında pozitif yönde ilişki olduğu, evlilik süresinin evlilik doyumu ve affetmeyi azalttığı bunun yanı sıra evlilik doyumunun cinsiyet ile de erkekler lehine ilişkili olduğu ortaya konmuştur (Şahin, 2020; Gülgün, 2019). Bağışlama ile ilgili çalışmalar incelendiğinde görülmüştür ki evlilik çatışması ve evlilik doyumu arasında affetme aracı roldedir (Çıtışlı Turgut, 2018). Çocuğu olan bireyler ile olmayanlar karşılaştırıldığında çocuk sahibi olan bireylerin bağışlayıcı kişilikleri olmayanlara göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu ve şiddete maruz kalan kadınların şiddete maruz kalmayan kadınlara göre bağışlayıcılıklarının düşük olduğu bulunmuştur (Altıntaş, 2019). Benzer bir çalışmada 15-20 yaş grubunun daha yüksek yaş gruplarına göre daha bağışlayıcı olduğu ve eğitim düzeyleri ile bağışlama arasında anlamlı fark olduğu bulunmuştur (Kurtlar, 2020). Evlilikte güç ile ilgili çalışmalar

incelendiğinde erkeklerde de kadınlarda da ilişkide algılanan gücün düşmesi evlilik doyumunu düşürmekte ve bağlanma kaygısının yüksek olması algılanan gücü azalmaktadır (Kaynak Malatyalı ve Büyükhahin Sunal, 2020). Evlilik ilişkisinde bireylerin birbirini bağışlaması, evlilik doyumu üzerinde olumlu etki sağlamakta ve güç dengesinin sağlanması konusunda önem arz etmektedir (Greenberg ve ark., 2010). Bu çalışma ile çiftlerin evlilikte güç algısının ve bağışlayıcılıklarının evlilik doyumu üzerinde etkisini görmek önem arz etmektedir. İlgili alanyazın incelendiğinde evlilik doyumunun evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu anlamda çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı ve gelecek çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

1.4.Sayıtlar

Bu araştırmaya katılan bireylerin kendilerine uygulanan “Kişisel Bilgi Formu”, “Evlilik Doyumu Ölçeği”, “İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği”, “Bağışlama İstekliliği Ölçeği” veri toplama araçlarına verdikleri cevapların doğru, içten, samimi olduğu, seçilen örneklemin evreni temsil ettiği, araştırmadan kullanılan ölçeklerin istenilen özellikleri ölçtüğü varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma, Konya ili merkez ilçelerinde yaşayan evli bireyler ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma, evli bireyler tarafından cevaplanan kişisel bilgi formu, evlilik doyumu ölçeği, ilişkilerde güç algısı ölçeği, bağışlama istekliliği ölçeğinin ölçtüğü özellikler ve katılımcıların bu ölçeklere verdikleri yanıtlar ile sınırlıdır.
3. Araştırma verileri ulaşılabilen kaynaklar ve incelenen süre ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Evlilik Doyumu: Bireylerin evlilik süreci içerisinde partnerlerinden bekledikleri gereksinimlerin karşılanma düzeyine ilişkin algısıdır (Tezer, 1996).

Güç Algısı: Kişiler arası ilişkiler olarak bireylerin partnerlerinin davranışları üzerinde etki kurabilme becerisidir (Rollins ve Bahr,1976; akt. Dunbar, 2004).

Bağıslama: Bir incinme sonucunda bireylerde yaşanan, bir takım güdüsel değişikliklerdir (McCullough, 2001; akt. Alpay, 2009).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2. 1. Evlilik

Evlilik aile kurumunu oluşturan ve geçmişten bugüne neredeyse tüm toplumlar da görülen bir birliktelik türü olarak tanımlanabilir. Literatür incelendiğinde evliliğe dair birçok tanım yapıldığı görülmektedir. Evlilik, hukuksal zemine oturtulmuş, toplum tarafından onay gören, kişilere çeşitli sorumlulukları ve hakları veren içinde cinsel ilişkiyi de barındıran kurumdur (Budak, 2009). Evlilik kadın ve erkeğin bir kurum adı altında birleşerek, dünya görüşleri, fikirleri, hayattan beklentilerini de birleştirmesidir (Günay,2000). Bacanlı (2001)'ya göre evlilik insanların nesillerini devam ettirmesini sağlayan sosyal bir kurum olarak ele alınabilir. İnsanlar bu şekilde soyunu sürdürmeyi sağlar ve aynı zamanda düzenli yaşamaya başlar. Evlilik, aile yapısının başlangıç aşaması olmasının yanı sıra, sosyal, ekonomik, ahlaki düzen üzerinde etkilidir. İki kişinin bu beraberliği sağlıklı olarak sürdürebilmeleri iyi bir iletişim, doyum ve anlayışı gerektirmektedir. Evlilik birlikteliği toplumu oluşturan en temel güçlerden biridir. Farklı kültürlerde farklı olsa da tüm toplumlar tarafından kabul edilen ve resmi olarak yapılan tek birlikteliktir (Tarhan, 2008). Burç (2018) evliliği bir erkek için sürekli olarak belirli bir kadınla cinsel birlikteliğe hak kazandığı, kadınlar için de çocuk doğurma hakkı elde edildiği bir anlaşma olarak nitelemiştir. Evlilik bir çiftin beraber hayatı sürdürmesi gibi ele alınsa da kanunlar, ahlak kuralları, din normları ve toplumsal yapılar tarafından düzenlenen ve denetlenen resmi bir kurumdur (Türküm,2000).

Toplumun bir modeli olma niteliği taşıyan ailelerin temelinde evlilik vardır. Evlilik insanlık tarihinde tüm toplumlar da var olagelen bir kurumdur (Mercan,2004). Özkalp (1990) evliliği kadın erkek ilişkilerini hukuki bir temele alan, toplumlar ca kabullenilen ve onaylanan bu yüzden toplumsallık özelliği taşıyan ve aile kurumunun varlığını ve sürekliliğini sağlayan bir ilişki olarak ele almıştır. Evlilik birçok psiko-sosyal faktörün etkisi altında olan, sevgi görmek ve göstermek için en uygun kurum ve sorumlulukların, dayanışmanın artmasını sağlayan bir yapıdır (Yalçın, 2010) Evlilikte henüz yeni olanların içerisinde bulundukları aileden farklı ve değişen dünyaya uyumlu olmaları evlilik ilişkisinin sağlıklılığı için temeldir (Semerci, 2004).

Evlilik içerisinde mutluluk, beklenti ve amaçlara ulaşılması ve yakınlık olması ile olur. Mutluluğun, sağlığı ve evlilik doyumunu artırmasının yanında başarı, sosyal ilişkiler, maddi düzeyi de olumlu etkilediği görülmektedir (Büyükşahin ve Hovardaoğlu, 2004).

Özgüven (2000)'e göre evlilik farklı kültürlerde farklı şekillerde olsa da sürekli olarak gözlemlenen yaşam şeklidir. Evlilik insanların hayatında yeni bir dönemin başlamasıdır. Evlenmenin çeşitli nedenleri vardır. İnsanlar güven içinde hissetmek, ebeveyn olabilmek, arkadaşlık edebilmek, kendini daha iyi hissedebilmek için evlenebilirler. Evlilikte güvende hissetmek, dayanışma içinde olabilmek, korunduğunu hissetmek, eşi ile gurur duymak gibi gereksinimler duyulur. Aynı zamanda sevgi görme, beğenilme gibi psikolojik ihtiyaçların da doyurulması evlilik için gereklidir. Koşulsuz sevgi ne kadar sağlanırsa bu ihtiyaçlar o kadar doyurulabilir. Bireyler birçok sebepten dolayı evlenmeyi düşünebilir. Bireylere evlenmeyi düşündüren en önemli nedenlerden biri sosyal ve duygusal ihtiyaçları karşılama gereksinimleridir. Bunun yanı sıra evliliğin bireylerin ortak bir amaçla bir araya gelmesi, sevgi ihtiyaçlarını karşılması gibi nedenleri de vardır (Kalkan ve Ersanlı,2008). Benzer şekilde Canel (2012) evlilik motivasyonlarının sevgi ihtiyacını karşılamak, bireylerin birbirinin psikolojik, sosyal ve biyolojik ihtiyaç ve isteklerini gidermesi, çocuk sahibi olup dünyaya kazandırma isteği, güven içinde hissetmek, korunduğunu hissetmek, toplumda kendine bir yer bulabilmek olduğunu söylemiştir. Kır (2011)'a göre evliliğin birçok farklı kültürde yaşam şekli olarak uygulanması toplumsal yaşamı düzenleyici birçok işlevinin olmasından dolayıdır. Cinselliğin sağlıklı biçimde sürdürülebilmesi, cinsiyetlerin rolleri, iş paylaşımını sağlaması, soy bağını sağlaması evliliğin işlevlerindendir. Evliliğin en temel işlevlerinden biri cinsel hazzı ulaşmaktır. Eşlerin cinsellik yönünden uyumlu olması birbirlerinin beklenti ve arzularını doyurması ile cinsel güdünün doyurulması gereklidir. Evlilikte en temel koşul cinsel doyumdur.

İnsanlardan evlendikten sonra, içerisinde bulundukları toplumda gördükleri şekilde bir ilişki inşa etmeye başlarlar. Evlilikle ilgili olarak toplumca koyulmuş kural ve değerler ile kadın ve erkeğin kendi kişisel özelliklerinin bütünleşmesi ile oluşan ilişki kurulur. Bu kurum içerisinde kişiler aralarına kattıkları yeni üyelerle

beraber aile birimini oluştururlar (Aksan,2019). Aile birliğini kurmada evlilik temeldir. Evlilikte bireylerin birbirine sağladığı duygusal ve sosyal destek, partnerin kendini ruhsal ve fiziksel anlamda iyi hissetmesini sağlar (Sürerbiçer, 2008). Bireylerin evliliğe bakışları olumlu ya da olumsuz olabilir. Kimi insanlar evliliği sürdüremeyeceğine, bir mecburiyet hali alacağına ya da boşanma ile sonlanacağına inanırken; kimileri partneri ile birbirini ömür boyu seveceğine, evliliklerini sürdürmeyi seçeceğine ve mutlu olabileceğine inanıyor (Yanık, 2020). Kişinin eşi ile uyum içerisinde olmasına dair olumlu ya da olumsuz düşüncesi olarak tanımlanabilen evlilik doyumu evlilikte mutluluk için çok önemlidir.

2.2. Evlilik doyumu

Bireylerin evliliklerine dair farklı beklentiler ve karşılamayı istediği ihtiyaçlar olduğunu ifade eden Tezer (1996)'e göre evlilik doyumu kişilerin kendi evlilik ilişkisi içerisinde gereksinimlerinin karşılanma derecesi ile ilgili düşüncesi şeklinde açıklanabilir. Diğer bir tanıma göre evlilik doyumu, kişinin evliliğinde eşiyle uyum içerisinde olması ile ilgili olumlu ya da olumsuz düşüncesidir. Evlilikte mutluluk, nitelik, eşler arasında uyum özellikleri sağlanamadığında ilişkide doyumun düşmesi ve kişilerin ilişkilerinde mutsuz olmalarına sebep olmaktadır (Roach, Frazier ve Bowden, 1981; Yıldız ve Baytemir, 2016). Evlilikte beklenti ve ihtiyaçların giderilmemesi, hoşgörünün çift arasında sağlanamaması bireylerde stresi ortaya çıkarmaktadır ve bu evlilikten doyum sağlayamama durumunu ortaya çıkarmaktadır (Özgüven, 2010). Geçtan (1990)'a göre günümüz toplumunda, gençlerin evliliğe dair olumlu düşüncelerini bütünüyle yitirmemiş olması ele alınması gereken önemli bir husustur. Evliliğe dair olumlu beklentileri olan gençlerin beklentileri her zaman karşılık bulamamaktadır. Evlilik kişilere sorumluluklar yükleyen ve sürdürülmesi zor olan bir kurumdur. Mutlu olmak beklentisiyle bu adımı atan gençler beklentileri tam anlamıyla karşılanmadığında başarısız olabilmektedir (Akt; Berk,2009). Evlilik doyumu kavramı literatürde incelendiğinde ve tanımlara bakıldığında, tanımların bir çoğu ilişkide mutluluktan ve evliliğe yönelik, evlilikten önce oluşturulmuş olan beklenti ve taleplerin karşılanmasının öneminden bahsedildiği görülmektedir. Evlilik doyumunun kadınlarda duygusallık düzeyinin daha yüksek olmasından dolayı

erkeklerden daha yüksek düzeyde olduğu görülmektedir. Uyumlu evliliklerde doyum sağlanarak ilişkide yaşanan zorlukları kişiler beraber çözerlerken kişilerin psikolojik dayanıklılık düzeyleri de artmaktadır (Sardoğan, Karahan, 2005).

Bağlanma kuramı çocukların hayatlarının ilk yıllarındaki bağlanmaları temeline oturtulmuştur. Sonrasındaki süreç içerisinde yetişkinlik ilişkilerini içermektedir. Kurama göre kişi çocukken bakım verenle yaşadığı ilişki şekli ile ilgili şema geliştirir. Sonrasında kurduğu ilişkilerde zihninde oluşturduğu modele göre duygu ve davranışlarını düzenler (Çınar, 2008). Bağlamsal modele göre eşler arasındaki davranışların altında bulunan bağlam uzak ve yakın olmak üzere iki şekilde ayrılır. Anlık durumlar için yakın bağlam; hızlı değişmeyen durumlar için uzak bağlam söz konusudur. Evlilik doyumu, bu modele göre yakın ve uzak bağlam arasında bulunan ilişkiyi merkeze alır (Bradbury ve Fincham, 1988). Sistem yaklaşımı evliliğin merkezinde olmayan dış etkenlerden (aileler, arkadaşlar, akrabalar) etkilenen bir mekanizmadır. Bu etkilenme evlilik doyum düzeyi üzerinde etkilidir (Framo, 1992; akt. Çelik, 2006). Bilişsel yaklaşım modeline göre kişilerin akılcı olmayan düşüncelerinin sebep olduğu duygusal sorunlar, kişilerin doyumsuzluk ve duygusal problemleri temelde olayların algılanış şekillerinde mantıklı olmayan düşüncelerinin etkili olduğu düşünülmektedir. Bu görüşe göre akılcı olmayan düşünceler üzerinde çalışıldığında evlilik doyumu artacaktır (Dattilio ve Bevilacqua, 2000; akt. Erok, 2013). Sosyal mübadele kuramında ödül ve diyet temeline dayanır. Eşlerin ilişkisinden sağladığı doyumun, verimlerini engelleyen faktörlerle mübadelesi temeline dayanır. İlişki hakkında oluşan fikir, eşlerin etkileşim kalitesi hakkında algılarıyla oluşmaktadır. Kişi, ilişkiden aldığı sonuçla temel aldığı karşılaştırma düzeyine bakar. Sonuç kıyas düzeyinden yüksekse mutlu olur. Değilse ilişkisinden aldığı doyum düşer (Hovardaoğlu, 1996). Evlilikten doyum alınabilmesi için sorunların, problemlerin anlaşılabilmesi önemli olmaktadır. Bu yüzden evliliğin ve ailelerin değerlendirilmesi noktasında çok yönlü bakabilmek gerekmektedir (Çelik, 2006).

Kişilik özellikleri evlilik ilişkisinde önemlidir. Evli çiftlerin kendisine yakın hissettiği en önemli kişi genelde eşleri olmakta ve bu yüzden partnerinden beklentisi de yüksek olmaktadır. Bu durum da bireylerin birbirinin kişilik özelliğini

öğrenmesini gerektirmektedir. Birbirlerinin beklenti ve isteklerini öğrenmiş olan bireyler daha etkili ve kolaylıkla iletişim kuracaktır. Partnerini neyin mutlu neyin rahatsız edeceğini bilecektir. Çağ ve Yıldırım (2008)'a göre, kişiliğe dair özellikler eşlerin seçimi ve evlilikten alınan doyum anlamında önemlidir. Yani bireyin partnerinden beklentisi karşılanmadığında evliliğinden aldığı doyum azalmaktadır. Evlilik doyumu ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırma bulgularına göre; Nörotizm kişilik özelliğine sahip kişilerin evlilik doyumları diğerlerine göre daha düşük olacaktır. Bu kişiler endişe duymaya daha meyillidir ve bu sebeple evliliklerinden alacakları doyum için hep bir arayış içerisindeyler. Nörotizm kişilik özelliğine daha az sahip olan bireyler daha sakin ve stresleri daha azdır. Evliliğinden memnuniyet duyması ve doyum alması kolay olacaktır (Doğan, 2013). Hünler ve Gençöz (2003)'e göre evliliklerde problemler yaşanabilir. Problemlerin çözümü aşamasında kişilik özellikleri çok önemlidir. Sorumluluk özelliğine sahip bireyler evliliklerinden daha fazla doyum alacaktır. Evlilik doyumunun beş faktörlü kişilik kuramından nevrotizmle aralarında negatif yönlü anlamlı ilişki, deneyimlere açık olmak ve uyumlulukla aralarında pozitif yönlü anlamlı ilişkilerin olduğu ortaya konmuştur (Tuzcu, 2017). Uyumluluk özelliğini taşıyan bireyler empati yapabildikleri ve eşleri ile arkadaş gibi bir ilişki kurabildiği için evliliklerinden alacakları doyum daha fazla olduğu, birbirlerini anlayabildikleri ve kabullendikleri için evlilik memnuniyetlerinin de arttığı görülmektedir (Kızılgın, 2014; akt. Uçak, 2015). Kişilik özelliklerinden sorumluluk özelliğini taşıyan bireyler güvenilir kişiler olması yönüyle partnerlerinin evlilikten aldığı mutluluğu arttırırlar. Sorumluluk sahibi bireylerin evliliklerinden doyum sağlamaları ve hayal kırıklığı yaşanmaması için sorumluluk sahibi kişilerle ilişki kurması gereklidir (Kızılgın, 2014; akt. Uçak, 2015). Yine başka bir çalışmada Cihan (2007) nörotizm düzeyi yüksek olan kişilerin evliliklerinden aldığı doyumun azaldığını söylemektedir. Çiftin uyumluluk kişilik özelliğine sahip bireylerden oluşması evlilik doyumuna etki edecektir. Uyumluluk özelliğine sahip olunmayan ilişkiler boşanmalarla son bulabilmektedir ya da doyum sağlanamayan bir biçimde evlilik devam etmektedir. (Algaç ve Çatay, 2007; akt. Berk, 2009). Dembling (2010)'e göre yeni deneyimlere açık olan kişiler diğerlerine kıyasla partnerine karşı daha anlayışlıdır. Çünkü farklılıkları doğal karşılayabilmekte ve partnerine karşı hoşgörü gösterebilmektedir.

Partnerini belirli bir kalıp içerisinde sokmaya çalışmaz ve belirli özelliklerle donatmaya uğraşmaz. Bu yüzden yeni deneyimlere açık bireylerin evlilik doyumu genel anlamda daha yüksektir (Akt; Uçak, 2015). Smith (2004)'e göre dışadönük kişilik özelliğine sahip kişiler, özgürlüğüne düşkündür ve eşinden buna saygı duymasını beklemektedir. Diğer insanların yanında iltifat almak, bunun yanında takdir edilmek ve kabul edilmek isterler. Smith (2004) bu kişilerin bu gibi beklentileri karşılandığında evliliğinden doyum alabileceğini söylemektedir (Akt; Uçak, 2015). Kişilik özelliklerinden nörotizm güvensizlik, gerginlik, korumacılık, kaygılı olmak gibi durumları ifade etmektedir. Bu özelliklere sahip bireylerin çatışma yaşamaları kaçınılmazdır ve evliliklerinden doyum almaları azalacaktır (Çelik, 2006).

Evlilik doyumunu bir anlık tatmin olmaktan ziyade ilişki süresince olması gereken bir doyum olarak niteleyen Çağ ve Yıldırım (2013)'a göre evlilik doyumu evlilikte temel başarı kaynaklarından, sağlıklı ve kaliteli bir ilişkiyle evlilik doyumu sağlanabilir ve mutluluk veren bir evlilik olabilir. Ortak fikirlere sahip olan, eşine karşı açık fikirli olan ve uygun tutumlar sergileyen, güvenli bağlanmış olan, birbirini olduğu gibi kabul eden, yerinde ve pozitif eleştiriler yapan, birbirine destek olan ve olumsuz durumlar karşısında uzlaşmacı tavırlar gösterebilen bireylerin evlilik doyumları daha yüksek bulunmuştur (Kaya, 2017; Erdinç, 2018).

Bireylerin algıladıkları eş desteği, eğitim düzeyi ve cinsel yaşama dair memnuniyet evlilik doyumu ile ilişkili bulunmuştur (Çağ ve Yıldırım, 2013). Fiziksel olarak cazibeli olmak ve cinsel anlamda uyumluluk evlilik doyumu için önemlidir bu yüzden cinsel ihtiyaçlar doyurmak evlilik doyumu üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Uçar,2018). Bireyler evliliklerinde bazı dönemlerde cinsel tatminsizlik yaşayabilirler. Cinsellik açısından birbirini mutlu edemeyeceğini düşünen çiftler yetersizlik hissi yaşayabilmekte ve evlilik doyumları olumsuz etkilenebilmektedir. Cinsel ihtiyaçların karşılanabilmesi evlilik doyumu için önemlidir. (Çağ ve Yıldırım, 2013).

Evlilik doyumunu yordayan diğer bir değişkenin de ekonomik durum olduğu, ekonomik olarak iyi durumda olan kişilerin evlilik doyumunun da daha iyi olduğu

sonucuna ulaşılmıştır (Hatipoğlu, 1993). Batık ve Kalkan (2017)'ın çalışma sonuçlarına göre evlilik doyumu gelir düzeylerinin artması ile ilişkili bulunmuştur. Bu çalışmaların aksine başka bir çalışma sonucu ise ekonomik durum ile evlilik doyumu arasında ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Çağ, 2011; Kubat, 2012). Evlilikte bireyler birbirini sevse dahi bazen problemler yaşayabilmektedir. Bu problemlerin çeşitli nedenleri olabilir. Bireyler arasında herhangi bir problem olmasa bile ailede yaşayan diğer kişilerle yaşanan uyuşmazlık ve anlaşmazlıklar çift arasında uyumsuzluğa sebep olabilir. Bu yüzden geniş ailelerle yaşayan çiftler arasında mutsuzluk yaşanabilir, birbirlerinden uzaklaşabilirler ve bu durum fiziksel şiddete dönüşebilir. Ailenin genişlemesi çift arasında fiziksel ve sözel şiddeti artırmakta ve çatışmaya sebep verebilmektedir (Vahip ve Doğanavşargil, 2006).

2.3. Evlilik Doyumu İle İlgili Araştırmalar

Evlilik doyumu üzerine yapılan araştırmalarda evlilik doyumuyla evlilik süresinin ilişkili olduğu (Çağ ve Yıldırım, 2013; Demir, 2014), tehditkar yansıtımlı özdeşimle arasında negatif, ideal olarak lanse edilen yansıtımlı özdeşim ile aralarında pozitif yönde ilişki ve kadınsı özellikler taşıma ile pozitif yönde ilişkisinin olduğu (Zara ve Yücel, 2017), erken dönem uyumsuz şemalar tarafından yordandığı (Yıldız, 2018), cinsiyete göre farklılık göstermediği (Tezer, 1996; Çınar, 2008; Çelik, 2006), beş faktörlü kişilik özellikleriyle arasında ilişkiye bakıldığında, nevrotizmle negatif yönde ve anlamlı ilişkili, ayrıca uyumlulukla pozitif yönlü anlamlı bir ilişkisinin olduğu (Tuzcu, 2017), alt sosyo-ekonomik düzeye sahip kadınlarda resmi nikahın yanı sıra dini nikahın da kıyılması ve daire tipi evde oturmakla arasında pozitif yönde ilişki olduğu (Mussatayeva, 2018), ebeveyn tutumları ile ilişkili olduğu (Kendir ve Demirli, 2016), problem çözme becerisi ile ilişkili olduğu (Güven, 2005) ortaya çıkmıştır. Evlilikten elde edilen doyum evlilik kalitesini önemli düzeyde artırır. Doyum sağlanmış evlilik problemlere daha hızlı çözümler bulunmasını sağlar, partnerlerin birbiri hakkında algısını olumlu hale getirir (Gordon ve Baucom, 2003). Levenson, Carstensen ve Gottman (akt. Özkan, 2019) 1993'te yaptığı araştırması sonucunda, kadınlar fiziksel ve psikolojik sağlık anlamında erkeklerle kıyaslandığında evlilik doyumundan daha fazla etkilenmektedir. Yani evliliğinden

doyum alamayan kadınların sağlık durumları erkeklerle kıyaslandığında daha çok zarar almaktadır. Yurtdışında ve ülkemizde yapılmış olan evlilik doyumu çalışmaları incelendiğinde evlilik doyumunun bireylerin partneri ile ilişkisini yönlendiren önemli bir olgu olduğu görülmektedir.

Kadınlarda problem çözme, iletişim becerileri, cinsiyet rolleri ve ilgi göstermeyle evlilikten alınan doyum aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Mussatayeva, 2018). Taşköprü (2013) yaptığı araştırma sonucuna göre çiftler arasında evlilik doyumu artınca stresle baş etmeleri, kendilerine güvenleri, iyimser yaklaşımları artmakta; çaresizlikleri, boyun eğme yaklaşımları azalmaktadır.

Evlilikte doyum konusu ile ilgili olarak yapılan araştırmalara bakıldığında bireylerin eşleriyle birbirine destek olmalarının evlilikten alınan doyum üzerimde pozitif etkisinin olduğu; iletişim becerisi, aile yılmazlığıyla evlilikten alınan doyum aralarında pozitif yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Buluş ve Bağcı, 2016; Kabasakal ve Soylu, 2016). Parlar ve Akgün (2018)'ün yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre evlilik doyumu ile bilinçli farkındalık ve problem çözme becerileri arasında olumlu ilişki vardır. Başka bir çalışma sonucuna göre yaşam doyumu ve özsaygıyla evlilikten alınan doyum aralarında orta düzey pozitif yönlü ilişki olduğu ortaya koyulmuştur (Yıldız ve Baytemir, 2016). Evli bireylerle yapılan başka bir çalışma sonucuna göre yaşam doyumuyla evlilikten alınan doyum aralarında orta düzeyli olumlu yönde ilişkilerin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani bireylerin evliliklerinden aldıkları doyum yaşam doyumlarını da yükseltmektedir (Yıldız ve Büyükşahin Çevik, 2016). Evlilik ilişkisi içindeki fedakarlık da evlilik doyumunu artırmaktadır. Fedakarlık sorun çözümlerine yardımcı olmasından dolayı da evlilik doyumu üzerine etkilidir (Aydoğan ve Özbay, 2018). Bazı çalışma sonuçları evlilikte iletişimin kaliteli olmasının evlilik doyumu kalitesini de artıracakını göstermektedir (Kaya, 2017). Evlilikte çiftlerin birbirinden gördüğü yakınlık ve algıladığı destek evlilik doyumuna önemli düzeyde etki etmektedir. Evli bireylerin eşlerine bilişsel ve duygusal anlamda destek vermesi güçlü evliliklerin oluşmasını sağlamaktadır (Çağ ve Yıldırım, 2013).

Kaya (2017) Bireylerin yaşı ile evlilik doyumu arasında ilişki olduğunu, yaş arttıkça evlilik doyumunun da arttığı sonucuna ulaşmış. Güven ve Sevim (2017) evlilik doyumu ile bireylerin yaş ve cinsiyetleri arasında ilişki olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Çağ ve Yıldırım (2013)'ın yaptığı araştırma sonucuna göre bireylerin eğitim düzeyleriyle evlilikten aldıkları doyum aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu ilişki ters yönlüdür. Yani bireylerde eğitim düzeyinin artması evlilikte doyumu azaltmaktadır. Kabasakal ve Soylu (2016)'nın çalışması evlilikte doyum ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Çağ ve Yıldırım (2003) yaptığı çalışmada evlilik doyumu ile çocuklarının sayısı, cinsiyet, eşten görülen destek, eğitim düzeyi, evli kalma süresi, cinsel yaşama dair memnuniyet, aile gelir düzeyi, çift arasındaki yaş farkları, ev içi sorumluluk paylaşımı değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma sonuçları eşten görülen destek, cinsellik yaşantısına dair memnuniyet, eğitim seviyesi değişkenlerinin evlilikten alınan doyumu anlamlı derecede yordadığı görülmüştür. Evlilik süreleri, çift arasındaki yaş farkları, cinsiyet, aile gelir düzeyi, çocuk sayısı, ev içi sorumluluk paylaşımı anlamlı derecede yordamamaktadır.

Evli kalınan süreyle evlilikten alınan doyum ilişkisinin araştırıldığı çalışmalara bakıldığında Demir (2014) evlilik süresi ve evlilik doyumu arasında fark olduğu sonucuna ulaşmıştır. Evliliğin başlarında evlilikte doyum daha fazladır. Bu durum eşlerin zamanla birbiri ile daha yakından tanışması, beraber daha çok zaman geçirmeleri ve ilk dönemlerin heyecanına bağlı olabilir. Başka bir çalışma sonucuna göstermektedir ki evlilik süreleri ile evlilikten alınan doyum aralarında anlamlı ilişki olduğu görülmektedir ve üç seneden daha az süredir evli olan bireylerin evlilikten aldıkları doyum daha yüksektir (Kubat, 2012). Çınar (2008)'ın araştırma sonuçları göstermektedir ki evlilik süresi ile evlilikten alınan doyum aralarında anlamlı farklılık yoktur fakat beş seneden daha az zamandır evli bireylerin evlilikten aldıkları doyumun daha fazla olduğu görülmüştür.

Çocuk sayısı ile evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalara bakıldığında aralarında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ancak bireylerin çocuk sahibi olmalarından sonra evlilik doyumları olumsuz etkilenmiş ve düşmüştür (Çağ ve Yıldırım, 2013; Hatipoğlu, 1993). Başka çalışma sonuçlarıysa çocuksuz kişilerin,

çocuğu olan kişilere kıyasla yüksek düzeyde evlilik doyumuna sahip olduğunu göstermektedir (Çınar, 2018; Kubat, 2012). Evlilik doyumunu ile eğitim düzeyi arasındaki ilişkinin araştırıldığı bir çalışmada evlilikten alınan doyum yüksekten itibaren şöyle sıralanmaktadır: Lise mezunları, üniversite mezunları, ilkokul mezunları (Üncü, 2007). Evlilik doyumunu ile yaş, cinsiyeti öğrenim durumu, çocuk sayısı arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Yıldırım, 2017). Yine benzer bir çalışma sonucuna göre Üniversiteli evli bireylerle yapılan bir çalışmaya göre evlilik doyumunu ile çocuk sahibi olma, cinsiyet, gelir düzeyleri, yaş değişkenleriyle aralarında anlamlı fark ortaya konmamışken evlilik süresi ve eğitim seviyesi ile aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yıldız, 2017).

2.4.Evlilikte güç algısı

Güç genel olarak hedeflenen etkileri oluşturma kapasitesi ve yeteneği olarak ele alınabilir. Diğer yeteneklerde olduğu gibi güç yeteneği de sürekli olarak kullanılamaz. Kullanılsa bile karşısında uygun değerde bir güç olmadıkça başarılı olamaz (Dunbar, 2000). Türk Dil Kurumu (TDK) gücü, fiziksel olarak, düşünsel olarak ya da ahlaki olarak bir etki oluşturabilme ya da bir etkiye karşı koyabilme yeteneği olarak tanımlamıştır. Huston (1983) gücü diğer bireyler üzerinde etki kurarak kişinin kendisinin hedefine ulaşabilmesi yetisi olarak tanımlamıştır. Güç bireylerin kendilerinin ve diğerlerinin kaynaklarını kontrol edebilmesi yeteneği ve diğer bir bireyi etkileyebilme becerisidir (Galinsky, Gruenfeld ve Magee, 2003). Güç kişilerin birbirini etkilemesi için sahip olunan kaynaklardır (McDovell, 2015). Sosyal ilişkilerin tamamı için özellikle de romantik ilişkiler için çok önemlidir. Çünkü partnerlerin birbirleri ile nasıl ilişkiler içerisinde olacağını ve karar alma mekanizmasının nasıl olacağını ortaya koyar (Dunbar, Bippus ve Young, 2008). Güç sahibi olan kişilerin diğer insanlara kıyasla empati yeteneklerinin az olduğu, onların bakış açısını kavramakta güçlük çektikleri ve sabit fikirli olma eğilimlerinin daha çok olduğu ve kendilerine odaklanan değerlendirmelerle güçlerini ellerinde tuttukları görülmektedir. Bunun yanı sıra güce sahip kişiler ile kıyaslandığında, güç sahibi olmayan kişilerin psikoloji ile ilgili deneyimler için daha istekli olduğu görülmektedir (Galinsky, Magee, Inesi ve Gruenfeld, 2006) ve kaynaklar üzerinde

kontrol kurmak, ödöl ve cezaları yönetmek güç ile sağlanır. Güç sahibi kişi elinde bulundurduğu gücün bilincinde olmayabilir (Kompter, 1989). Güç teriminin romantik ilişkilerle ilişkisinin incelenmesi 1930’lu yıllarda başlamıştır (Goldheimer ve Shils, 1939, akt. Aydın ve Çağ, 2017).

Arıcı-Şahin ve Keklik (2019) romantik ilişkilerde güç paylaşımı kavramını ülkemizde ele almış ve kavramsallaştırmıştır. Güç paylaşımı konusunu ele alan kuramları incelemişler ve ilişkide güç eşitsizliği ve eşitsizliği durumlarının daha iyi anlaşılması için ele alınması gereken beş başlıktan söz etmişlerdir. Bunlar ilişkide arkadaşlık, ilişkisel strese tepkisel yaklaşım, birinin daha baskın olması, ilişkide taleplerde bulunma ve etkiye açık olmaktır. İlişkilerde istikrarı incelemek için geliştirilmiş kuramlardan ilki olan Karşılıklı Bağımlılık Kuramı güç kavramını ele almış ve gücü ilişkide karşı tarafa bağımlı olmanın tersi şeklinde tanımlamıştır (Rusbult, Agnew ve Arriaga, 2011). Kuram’a göre güç bireyin partnerinin ilişkisinden elde edilen kazancın kalitesini etkileyebilmesi becerisidir. Partnerin kazancı ne kadar etkilenebiliyorsa o kadar güçlüdür. Bunun yanında bireylerin ilişkide güç hissi partnerinin kendisine olan bağımlılığı ile paralel şekilde artar. Bireyler partnerlerini ödüllendirdiğinde birbirlerinden beklentilerini öğrenmiş olurlar, bu sayede çatışmalarını ikisinin de yararına olacak şekilde sonlandırabilirler. Karşılıklı ödülleri verme, doyum veren ve istikrarlı olan bir ilişki oluşturur (Kaynak Malatyalı, 2014). Karar verme yaklaşımına göre güç kavramı etkileme şeklinde ele alınmıştır. Bu yaklaşıma göre güçlü olan kişi karşısındaki kişiyi etkiler. Yani onu ciddiye alarak düşünmüştür ve dikkate almıştır (Cobb, 1984; akt. Bağcı, 2009). Güç yaklaşım ketleme kuramıysa (Keltner, Gruenfeld ve Anderson, 2003) gücü, kişilerin elindeki kaynağı değerlendirerek ya da diğer kişileri cezalandırarak onların durumlarında değişiklik yapabilme kapasitesi olarak tanımlamıştır. Bu kuram bireylerin ilişkide sahip olduğu gücün, kişilik özellikleri ve ilişkilerine dair özelliklerin sonucudur. Birey ilişkisinde güçlüyse daha özgürdür. Yani güç kişileri biliş, davranış ve duygu anlamında pozitif, güçsüzlük ise negatif olarak etkilemektedir (Kaynak Malatyalı, 2014). Tarih boyunca çoğu toplumda hep erkekler kadınlara göre daha fazla güç sahibi olmuşlardır ancak toplumsal cinsiyet rollerine

dair fikirler değişmeye başlayıp kadınlar erkekler ile eşit olma çabasına girince erkeklerin gücü kadınlarla paylaşması gerekmiştir (Ades, 2008).

Evliliklerde güç dengesi sağlandığında evlilik doyumu daha yüksek olmaktadır. Güç dengesinin sağlanamadığı durumlarda bireylerin evliliklerinden aldığı doyum azalmaktadır. Kaynak paylaşımı, cinsiyet, bireylerin birbiri üzerine etkisi, karar verme durumu, finans konuları bireylerin birbiri ile güç farkı yaşamasına sebep olabilmektedir. Bu konularda eşitsizlik güç dengesinde de farka neden olmaktadır (Ades, 2008). Erkeğin ayrıcalıklı olduğunu ve kadının uyum sağlaması gerekliliğini savunan kültürlerde eşitlikçilik ilkesini benimsemiş heteroseksüel çiftlerde bile güç dengesizlikleri pekiştirilmektedir (Fishbane, 2001). Güç biraz olsun dengede olduğunda bireyler partnerleri için önemli olan konular hakkında daha ilgili olabilirler ve fikir, duygu ve ihtiyaç iletmede daha eşit hak sahibi olabilirler. Partnerinin ihtiyaçlarını farketmek ihtiyaçların karşılanması için önemli bir adımdır (Knudson Martin, 2015).

Romantik ilişkilerde güç dengesi ile ilgili yapılmış olan diğer bir çalışmada ilişkide güç dağılımının ilişkiyi sürdürülebilirlik veya sonlandırılabilirlik üzerinde etkili olduğu görülmüştür ve ilişkinin seyri üzerinde daha güçlü olan partnerler belirleyici olmaktadır. İlişkilerde güç dağılımı ile ilgili çalışmalar incelendiğinde sosyoekonomik düzeyin yüksek olduğu çiftlerde güç daha eşit dağılımlı bulunmuştur ancak yine de erkeklerin kadınlara oranla daha fazla güce sahip olduğu görülmüştür (Sönmez, 2020). Çaykuş (2020) tarafından romantik ilişkilerde algılanan güç ile ilgili yapılan çalışma sonuçları göstermektedir ki romantik ilişkiler obsesif kompulsif belirtileriyle (okb) güç arasında anlamlı düzeyde negatif ilişki olduğu görülmüştür. Yani ilişkide okb belirtileri gösteren kişilerin eşit bir ilişki fikrine dair inançları zayıf bulunmuştur. Öz- farkındalık ile güç algısının aralarında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu; üstünlükle güç algısının aralarında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yine aynı çalışma sonuçlarına göre güç eşitliğiyle ilişkide algılanan doyum aralarında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yalçınöz Uçan (2019) tarafından şiddet ilişkisinden uzaklaşan 16 kadın ile bireysel olarak ikişer kez görüşme yapılarak yürütülen çalışmada kadınların sosyoekonomik güç seviyesinin ayrılmaya dair karar verme sürecinde ve ayrılıktan sonraki süreç

üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Bu bulgu kadınların şiddetten kurtulması ve iyileşme süreci üzerinde sosyokültürel faktörlerin engelleyici etkisini göstermektedir.

Üniversite mezunu olan ve çalışan çiftlerin yer aldığı çalışma sonucu göstermektedir ki, evlilik ilişkisinde kişilerin algıladığı güçle yaşanan çatışmaların sıklığı aralarında ilişki olduğu ve ilişkinin negatif olduğu görülmüştür. Çatışma sıklığı arttığında bireyler evliliğinde kendini güç sahibi hissetmemektedir. Evlilikte süre ile algılanan güç arasındaki ilişki incelendiğinde ise evlilik süresinin artmasının ilişkide kişilerin algıladığı gücü azalttığı sonucuna ulaşılmıştır. Çocuk sahibi olma ile algılanan güç aralarında anlamlı ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Algılanan güçle cinsiyet ilişkisi aralarında anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur (Öztürk, 2016).

Bir araştırma sonucuna göre tüm romantik ilişkilerde ortak özellik olan güç algısı romantik ilişkileri olan kişilerin ilişkilerinden aldığı doyum, ilişkileri için yaptıkları yatırım, ilişkilerine dair bağlılıkları ve seçeneklerin niteliğini değerlendirme düzeyi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Çaykuş, 2020). Bebek bekleyen ve beklemeyen evli kişilerin evliliklerinde gücün paylaşılması ve karşı taraftan rol beklentileri konulu araştırma sonucu ebeveyn olma yolunda ilerleyen kişilerin geleneksel rol beklentilerinin çocuğu olmayan evli kişilere göre daha yüksek olduğunu, eşitlikçi rol beklentileri puanlarının ise çocuğu olmayan ve evli olan kişilere kıyasla düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ebeveynliğe geçiş sürecinde olan evli kişilerin ilişkide güç paylaşımında eşitlikçilikleri çocuğu olmayanlara göre daha düşük seviyede bulunmuştur. Bebek bekleyen evli kişilerin ilişkilerinde gücü paylaşma eşitliğiye ebeveyn olduktan sonra geçen yıllar arttıkça azalmaktadır (Sönmez, 2021). Başka araştırma sonuçları erkek çocuklar için ebeveynlerinden algıladığı reddin kız çocuklarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Erkek çocuklarda güç ve prestijin kızlara göre babalarına atfetme oranı daha yüksek bulunmuştur (Keskiner, 2012). Diğer bir araştırma sonucu, kadınlarda sosyal olarak baskın olma eğilimi ile erkeklerde çiftler arası uyum aralarında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunduğu, ilişkide gücün dolaylı etkilerinin anlamlı olmamasının yanında sosyal baskınlık yöneliminin ilişkilerde güç üzerinde çift uyumuyla ilişkili olmadığı görülmüştür (Ymamgulyyeva, 2020).

2.5.Evlilikte Güç Algısı İle İlgili Araştırmalar

Aydın (2017) romantik ilişkisi olan 202 kişi ile yapmış olduğu çalışmada cinsiyetin ilişkilerde doyum ile ilişkisinin olmadığını bunun yanı sıra algılanan güç ve romantik ilişkiden elde edilen doyum arasında ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Evlilikte güç algısı ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, 23 mutlu evli çift ve evlilik terapisti arayan 31 problemli çiftle yapılan bir çalışma sonucu, evlilik doyumu ve güç eşitsizliği arasında ters bir ilişki olduğu (Whisman ve Jacobson, 1990), 157 evli çift ile yapılmış olan çalışma evlilikte kişilerin algıladıkları gücün, bireyin kendi bağlanma kaygıları ve eşinin evlilikten aldığı doyum arasında aracılık rolü üstlendiğini (Kaynak Malatyalı, 2014), 23 mutlu evli çift ve evlilik terapisti arayan 31 problemli çiftle yapılan bir çalışma sonucu, evlilik doyumu ve güç eşitsizliği arasında ters bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır (Whisman ve Jacobson, 1990) Aile içerisinde güç dağılımına dair yapılan çalışmada veriler incelendiğinde gücün evlilik mutluluğu ile ilişkili olduğu ortaya çıkmıştır. Ebeveynlerin yüksek güce sahip olması ailede mutluluğu artırırken, çocukların yüksek güce sahip olması ailede mutluluğu azaltmaktadır. Bunun yanında, düşük koca gücü, düşük problem çözme yeteneği ile ilişkili bulunmuştur (Kolb ve Straus, 1974). Kendini güce sahip hisseden kişiler evliliklerinde taleplerini daha hızlı karşılayabilecekleri için evliliklerinden alacakları doyumun diğerlerine göre daha çok olacağı söylenmiştir. (Kaynak Malatyalı, 2014). Güç paylaşımı konusu çift terapilerinde çok önemli bir noktadır çünkü bu durum eşitliğe dair bilgi vermektedir (Arıcı Şahin ve Keklik, 2019). Yurtdışında ve ülkemizde evlilikte güç algısına yönelik yapılmış olan çalışmalar incelendiğinde, evlilikte güç algısının evlilik doyumunu olumlu yönde etkilediği, problemlerin çözüm hızını artırdığı ve güç algısının cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmektedir. Arıcı Şahin (2017)'in yapmış olduğu çalışmada deney grubunda 6, kontrol grubunda 6 kişinin bulunduğu gruplar oluşturulmuştur. Deney grubuna 8 hafta süren bir program uygulanmış kontrol grubuna ise müdahalede bulunulmamıştır. Programın etkisi analiz edilmiş ve deney grubundaki bireylerin güç paylaşımı ve evlilik uyumunun arttığı görülmüştür. Harvey, Beckman, Browner ve Sherman (2002) tarafından ilişkide güç paylaşımının incelendiği araştırma sonuçlarına göre, katılımcılar gücü bireylerin partnerleri üzerinde kontrolü veya karar verme yetisi olarak tanımlamışlardır. Kadınların kendi kararlarını alabildiklerinde,

fiziksel anlamda kendilerini çekici bulduklarında ve ekonomik olarak bağımsız hissettiklerinde; erkeklerin ise partnerini kontrol edebildiğinde, eve para getirebildiğinde kendini güçlü hissettiği sonucuna ulaşmıştır.

Evlilik doyumu yüksek olduğunda kişiler partnerine karşı daha olumlu hisler içerisinde olmakta, problemler daha hızlı çözümlenmekte ve yaşam doyumları artmaktadır. Bireylerin birbiri ile iletişimde, etkileşimde olumsuzluklar, problemler yaşanması mümkündür. Yardım almak için gelen kişilerin sorunlarının temelinde ilişkiler vardır. İlişkileri genel anlamda olumluysa da kişiler yaralanabilir. İlişkide yakınlık arttığında yaralanabilirlik de artacaktır. Bunu gidermek için bağışlama kullanılacaktır (Taysi, 2007). Gordon ve Baucom'a (2003) göre yakın ilişkiler içerisinde bireyler incinebilir. Bireyler partnerinin hatalarını bağışladıkça ilişkileri normal seyrine dönebilir. Evlilik doyumu için bağışlama önemli bir kavramdır. Bu bağlamda bağışlama kavramının tanımlanması yerinde olacaktır.

2.6. Bağışlama

Bağışlama geçmişten günümüze felsefe, din alanlarında incelenen konulardandır. Son zamanlarda psikoloji bilimi de bağışlama ile ilgili çalışmaktadır. Dini anlamda bağışlama huzurlu hissettiren bir kavramdır. Bağışlanma ve bağışlama neredeyse tüm dinlerin kullandığı bir kavramdır. Bağışlayan kişi için de bağışlanan kişi için de çok önemlidir. Suçlu kişi suçundan arınır, mağdur olan kişi ise yaşananları geride bırakır (Kara, 2009). Bağışlama, mağdurun fail olan kişiye karşı öfkesinin azalması, bunun yanı sıra merhametin, şefkatin ve sevgisinin artması yönünde yapılan seçimdir (Enright, Rique ve Freedman, 1998; akt. Kara, 2009). Bağışlamak bireylerin olumsuz duyguları ve yaralayan bireylere dönük yargıları çözümlenerek, bu bireylere merhamet, iyilik ve sevgiyle bakabilmesidir. Kişinin bağışlamadan önce hissettiği olumsuz duygu bağışlamadan sonra olumlu olmaktadır (North, 1987; akt. Gülgün, 2019). Bireyin kendisine kızgınlığı, kendini yıkım olarak nitelenen davranışları azaltmaya dair isteği ve ceza uygulaması sonucu olumlu davranışın artmasıdır (Topbaşoğlu, 2016). Bağışlayamama, kişilerin onları üzen bir duruma karşın, kendilerini yaralayan kişiye düşmanca hisler beslemesine sebep olur. Bağışlama ise, kişilerarası yaralanmanın düzelmesiyle iyileşme noktasında

önemlidir. Evlilikte kişilerin bağışlama davranışı, evlilik doyumunu yükseltmekte ve ilişkide güç dağılımının dengelenmesini sağlamaktadır (Greenberg, Warwar ve Malcom, 2010).

Çatışma durumunda bağışlama kavramı, incinme sonucu oluşan problemlerin çözülmesi için yapılan davranıştır (Şamatacı, 2013). İntikamsa bağışlamanın tersi bir kavramdır ve kişinin zarar görmesi sonucu karşı taraf ile durumu eşitlemek adına kullandığı ilkel bir yöntemdir. Büyük dinlerin ortaya çıkması ve modern hukuk sistemi oluşması sürecine kadar intikam ile baş etmek için bağışlama yöntemi kabul görmüştür. Misilleme yapma ve intikam almanın toplumsal olarak olumsuz sonuçlar doğurması bağışlamanın önemini artırmıştır. Bağışlama konusu edebiyata da yansımış ve sanatçılar eserlerinde bağışlamayı överek intikamın zararlarını anlatmaya çalışmışlardır (Taysi, 2007). Affetmenin fiziksel sağlık kadar ruhsal sağlık üzerinde de etkisi vardır. Bugay ve Demir (2012) tarafından yapılan çalışmada başkasını affetme ile iyi oluş durumu ve yaşamdan alınan doyum aralarında olumlu yönlü anlamlı ilişkilerin bulunduğu bulgusu bulunmuş, madde kullanımı, depresyon ve anksiyete aralarında olumsuz yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tarihte affetme kavramı 1980 yılında önce ve sonra olarak iki döneme ayrılabilir. Birinci dönemde affetme din çerçevesinde değerlendirilmiş ve danışanlara manevi destek verilmiştir. İkinci dönemde ise affetmenin sosyo-psikolojik nedenleri araştırılmaya başlanmış ve affetmeye dair teşvik stratejileri geliştirilip bu stratejilere dergilerde yer verilmeye başlanmıştır. Bu dönemden sonra affetme kavramı daha yaygın kullanılmaya başlanmıştır (Aslan, 2016).

Psikodinamik yaklaşıma göre, bağışlama yaşamın ilk dönemlerinde başlayan ve bireyin diğerleri ile gerçek ve gerçek olmayan ilişkilerinin ve kendi içsel süreçleri arasındaki etkileşimle oluşmaktadır. Tüm gelişim dönemlerinde bağışlamaya dair yeteneklerin kazanılması için adımlar atılmaktadır (Taysi, 2010).

Bireylerin erdemli olmaları karşılaştıkları olumsuz durumlar karşısında kendine karşı suç işlemiş kişiyi bağışlamasıyla eş tutulmaktadır. Kişi kendine yapılan kötülüklerin acısını bunu yapan kişiden çıkarma arzusu olarak tanımlanan (Satıcı, Can ve Akın, 2015) intikam ve kin duygularını içinden atarak bağışlayabilmesi ahlak

ile ilişkilendirilmiştir (Sarıçam ve Akın, 2013). Kişilerin sahip oldukları özellikler dayanıklılık üzerinde etkilidir. Bağışlama özelliği de psikolojik dayanıklılık üzerinde etkilidir. Bağışlama durumu gerçekleştiğinde olumsuz duygular azalacağı için ruh ve beden sağlığı olumlu yönde etkilenecektir. Olumsuz yaşantı durumlarında incinen bireyin bu davranışı yapan bireyi sorumlu tutuma derecesi bağışlama kararını almasını etkilemektedir. Bağışlamanın kişiyi hayal kırıklıkları, olumsuz duygular ve strese karşı koruduğu vurgulanmaktadır (Eraslan Çapan ve Arıcıoğlu, 2014).

Bağışlama eğiliminin alt boyutları olan kaçma, yardımseverlik ve öz alma ile bağışlama arasında ilişki incelenmiş, bağışlama ile yardımseverlik ilişkisi diğerlerine göre daha yüksek düzeyde bulunurken, bağışlama ile öz alma ilişkisi en düşük bulunmuştur. Bunun yanı sıra araştırmada cinsiyet, evlilik durumu ve yaş ile bağışlama arasındaki ilişki incelenmiştir ve hepsiyle arasında ilişki olmadığı bulunmuştur (Ayten,2009). Kişinin hatayı yapan kişiye dair verdiği önem arttıkça bağışlama istekliliğinin azaldığı; ancak hatayı yapan kişinin hata sorumluluğunu alması ve özür dilemesi durumlarında bağışlama istekliliğinin arttığı görülmüştür (Bugay ve Demir, 2011).

Bazı araştırma sonuçları kimi insanların diğerlerine kıyasla daha intikamcı olduğunu göstermektedir. Yüksek intikam isteği yaşayan kişiler aradan geçen zamana rağmen intikam arayışını sürdürerek olaydan gördüğü zararı daha çok düşünmektedirler (Taysi, 2007). Olumsuz olaylar yaşandıktan sonra bağışlama gerçekleştiğinde kişiler arasında ilişki zayıflayabilir ya da daha da güçlenebilir. Bu noktada önemli olan bağışlamanın içtenlikle yapılmış olmasıdır (Gündüz, 2014). Kişilerde psikolojik rahatlama sağlayan bağışlama, mutluluk ve huzura kavuşmayı da sağlamaktadır. Kimi bireyler affetmeyi daha kolay gerçekleştirebilirken kimleri zorlanmaktadır. Affetme konusunda daha çok zorlanan insanlarda intikam isteği daha baskın olabilmektedir (Bugay ve Demir, 2012).

Kadınların ve erkeklerin incinme durumlarında, kaçınmacı, intikam alıcı ve ilişki sonlandırıcı davranışları benzerlik gösterir (Taysi, 2010). Worthington (1998), bağışlamayı aile ilişkileri içerisinde incelemiştir. Bağışlamanın olması için incinmenin olması gerektiğini söylemiştir. Bu incinme fiziki, ahlaki ya da psikolojik

sınırların çiğnenmesiyle olabilir. Bunun neticesinde birey kaçar ya da saldırır. İki durumun sonucunda da yakınlığın azalması oluşmaktadır. Süreç modeline göre bağışlama, bireyler terapiye genelde eşleriyle, ailesiyle ilgili bir takım problemlerinden dolayı gelmektedir. Bağışlama süreci için bir incitme davranış olması gereklidir. Bu incitme davranışı kişilerin beklentisini varsayımlarını bozar ya da zedeler. Bu zedeleme sonucunda mağdurun yaralayanı bağışlaması için yaralayanın onu incittiği konusunda farkındalık sahibi olması gerekmektedir (Fincham, 2000).

Evliliklerde çatışmaların ve problemlerin olması doğaldır. Yaşanılan olumsuzluklarla baş etme noktasında ve ilişki devamı için bağışlama çok önemlidir. Bağışlama iki kişilik bir süreçtir. Aldatma gibi bağışlanması daha zor durumlar için yaralı kişi ele alındığında, partnere karşı daha az olumsuz duygular yaşadıkları, anlayış düzeylerinin artması ve bunun akabinde yüksek düzeyde öfkeye tutunmak, bu duyguları yaşayan kişi üzerinde yıkıcı etkiler oluşturmaktadır (Gordon ve Baucom, 2003). Bağışlamanın öfkenin azalması ve evliliğin sağlıklı bir şekilde sürmesi üzerinde olumlu etkileri vardır (Demir ve Durmuş, 2015).

Evli bireylerle yapılan diğer bir araştırma sonucu kadınların erkeklere kıyasla eşinden gördüğü zararı daha zor bağışladığı ve bu durumdan daha çok yara aldığı görülmektedir. Cinsiyet ile evlilik uyumu, yükleme ve bağışlayıcılık arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kişinin gördüğü zarar arttıkça bağışlama da zorlaşmaktadır (Taysi, 2007). Bir meta analiz çalışması sonucuna göre kadınlarda bağışlamanın erkeklerden anlamlı düzeyde daha fazla olduğu bulunmuştur. Buna sebep olabilecek aracı değişkenlerin incelenmesi sonucu cinsiyet ve bağışlama arasında yalnızca öç almanın aracı rol oynadığı görülmüştür. Öç alma duygusu bağışlamayı engellediği için erkekler kadınlara göre daha az bağışlama duygusuna sahip bulunmuştur. Bunun sebebi erkeklerin adaleti kendileri sağlama konusunda toplumsal olarak cesaretlendirilmesi, kadınlarınsa ilişkide uyum sağlayıcı olarak yönlendirilmesidir (Miller, Worthington ve McDaniel, 2008). Erkeklerde öç alma duygusunun genel anlamda kadınlardan daha yüksek olduğuna dair çalışmalar mevcuttur (Brown, 2003).

Evli bireylerde bağışlamanın bağlanma, empati, benlik saygısı ve kıskançlık ile arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmada benlik saygısı, empatik eğilim düzeyi ve incinme algısı ile bağışlama arasında ilişki olduğu bulunmuştur. Bunun yanı sıra çalışmada evlilikte kadınların erkeklere oranla incinme düzeyinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Alpay, 2009).

Zümbül (2019) bireylerine kendine dair negatif duygu ve tutumlarının bağışlama ile azalması durumunda kendi olumlu kaynaklarını aktif hale getirebildiğini, insan ilişkilerinin daha olumlu hale geldiğini ve daha pozitif bir bakış açısına sahip olduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda bireyler bağışlama davranışında bulundukça hayatına dair daha olumlu bir bakışa sahip olmakta, yaşanan olumsuz duyguların etkisinden daha hızlı arınabilmekte ve psikolojik iyi oluşları güçlenmektedir.

Kendini affetmek, kişinin yaptığı hataya dair farkındalığının olması ve bunun sonucu olan hatanın sorumluluklarını kabul edip suçluluk ve pişmanlık duygusu yaşamasıdır. Kişinin pişman ve suçlu hissetmekten kurtulmasına yardım eden kendini affetmede bu duygular olmadan yapılan kendini affetmeler gerçek değildir ve kişi kendini kandırmaktadır. Kendini affetmek acı verici ve sıkıntılı bir süreçtir (Topbaşoğlu, 2016). Bireyin kendini affetmesi iki şekilde olur. Bunlardan birincisi bireyin başka birine zarar vermesi sonucu kendini affetmesi, diğeri ise bireyin kendine zarar vermesi sonucu kendini affetmesidir (Asıcı, 2013). Kişilerin kendini affetmeme durumunda yaşadığı pişmanlık, utanç ve suçluluk duygusunun sağlığı üzerinde olumsuz etkiler bıraktığı görülmektedir. Kendini affetmemeyle anksiyete, düşük düzeyde öz saygıya sahip olma ve depresyonda olma aralarında olumlu yönlü anlamlı ilişkiler olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Güven ve Erdem, 2020). Bireyin kendisini, içimde bulunulan durumu ve diğer kişileri bağışlamaları alt boyutlarını içeren Heartland Affetme Ölçeği'ni (Thompson, Snyder, Hoffman, Michael, Rasmussen, Billings ve Roberts, 2005) uyarlamışlardır. Üniversite öğrencilerinde affetmenin yordayıcılarını araştırdığı çalışma sonucuna göre ilk olarak “hatada sorumluluk” ikinci olarak “hatanın sebep olduğu sonuçlar” üçüncü olarak ise “hatayı kimin yaptığı” değişkenlerini yordadığı bulunmuştur (Bugay ve Demir, 2010b).

2.7. Bağıslama İle İlgili Araştırmalar

Evlilikte aldatılmanın travmatik etkisi üzerine araştırma yapan Özgün (2010) süreç modelini kullanarak çalışmasını yürütmüştür. Birinci evrede yani etki evresinde kişinin en yüksek travma sonrası stres belirtileri gösterildiği fakat üçüncü evre yani iyileşme evresinde belirtilerin en düşük düzeye geldiği ve bağıslamada birinci evrede olmanın aldatılar eşin yaşadığı TSSB yordayan önemli bir değişken olduğu ortaya konmuştur. Çiftler arasında yaşanan problem durumlarının 3 ay süreyle listesinin tutulduğu bir araştırmada, olumsuz olayların art arda gelmesinden kısa süre sonra bireylerde üst solunum yolu enfeksiyonları ve soğuk algınlıkları görülmüştür. Yani stres ve olumsuz duygular bağıslıklı sisteminin zayıflamasına neden olmaktadır (Altuntaş, 2003: 59). Toprak (2013) bağıslamayla evlilik uyumu arasında ilişkiye baktığında evlilikte uyumlu olan bireylerin ilişkilerine katkıları varsa ilişkilerine dair daha koruyucu olduğu ve bu uğurda acı çekme durumuna karşı daha katlanıcı olduklarını belirtmektedir.

Bağıslama davranışı ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, yüksek düzeyde gücün, güçlü bağıllık ilişkilerinde bağıslamayı kolaylaştırdığı (Karremans ve Smith, 2010), bağıslayıcılık davranışının cinsiyete göre bir fark göstermediği (Ayten, 2009, Çağ ve Yıldırım 2013; Taysi 2007; Akın, Özdevecioğlu ve Üncü 2012), bağıslamanın bireylerin öz-saygı ve öz-değer hislerini yaşamalarını sağladığı (McLernon, Cairns, Hewstone ve veSmith, 2004), yüklemelerin ilişkide bağıslamayı yordadığı ve bunun yanı sıra yaşanan olayda kişinin hissettiği şiddet arttığında bağıslama düzeyinin azalmış olduğu (Taysi,2007) bağıslamanın kişilerarası ilişkilerde ve romantik ilişkilerde ilişki kalitesi ve doyumunu yükselttiği (Fincham ve Tsang, 2003), görülmektedir.

Üniversite öğrencileri ile yapılmış olan bir araştırma kişinin kendine ve diğerlerine yönelik bağıslama düzeyi ve yaşam doyumu arasında ruminasyonun yordayıcı etkisinin olduğu (Bugay ve Demir, 2011), yine üniversite öğrencileriyle Bugay ve Demir (2012) tarafından bağıslama davranışını geliştirmek için oluşturulmuş olan grupla psikolojik danışmanın etkisini test etmek amacıyla yapılan çalışma sonucuna göre, öğrencilerin genel olarak bağıslayıcılık düzeyleri önemli ölçüde arttığı iki grup arasındaki testin bağıslayıcılık sonuçları aralarında anlamlı

farklılık olduğu görülmektedir. Araştırma sonuçları bağışlama davranışının tüm ilişkiler için çok önemli olduğunu ve ilişkilerin devamlılığını sağlayan bir etkisinin olduğunu göstermektedir. Yurtdışında ve ülkemizde bağışlama ile ilgili yapılmış olan çalışmalara dair literatür incelendiğinde yüksek gücün bağışlamayı olumlu etkilediği, kişilerarası ilişkilerde bağışlamanın ilişkiye olumlu yönde önemli etkilerinin olduğu ve ilişkinin sonlanması önleyici bir etmen olduğu görülmektedir (Bugay ve Demir, 2012)

Narsizm kişilik gösteren kişiler eşlerini daha zor ve nadir affetmektedirler. Bunun yanında ruminasyon eğilimi, benlik saygısı ve devamlı öfke affetme ile ilgili kişilik özelliklerindendir (Taysi, 2007). Ruminasyon teriminin kökeni Latince Rumen teriminden gelmektedir. Bu kelime geviş getiren hayvanlarda midenin bir bölümüne verilen isimdir. Ruminasyon ise alanyazında zihinsel geviş getirme anlamında kullanılmaktadır (Karatepe, 2010). Ruminasyon bireyin karşısındaki bağışlamasını zorlaştırmakta ve incinen kişinin kendisini bağışlamasını da güç duruma getirmektedir. Kendini bağışlama için kişinin sürdürdüğü ruminatif düşünmeyi sonlandırması ve davranışına dair sorumluluk alması gereklidir (Bugay, 2010). Ergenlerde bağışlama ve ruminasyonun incelendiği araştırma sonucu bu değişkenler arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığını ortaya koymaktadır (Demir,2020). Çiftlerin evlilikte bağışlayıcılık düzeylerinin yaşam doyumu ile incelendiği çalışmalar incelendiğinde bağışlayıcılıkla yaşamdan alınan doyum aralarında olumlu yönlü anlamlı ilişkilerin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani demek oluyor ki bireylerin partnerlerini bağışlaması arttığında yaşamından alacağı doyum da artmaktadır (Ezerçe, 2016). Bugay (2010)'ın yapmış olduğu çalışmada ruminasyon ve kendini bağışlamanın olumsuz yönde ilişkili olduğu bulunmuştur. 193 üniversite öğrencisi ile çalışılan bir başka çalışma sonucu da yaşam doyumu ve bağışlama arasında ruminasyonun aracı rolünün olup olmadığı incelenmiş ve bağışlamanın iki alt boyutu ile de yaşam doyumu ilişkisinin arasında ruminasyonun aracı rolünün olduğunu göstermektedir (Bugay ve Demir, 2011). Yurtdışı kaynaklar ve ülkemizdeki kaynaklar incelendiğinde ruminasyonun kişinin başkalarını bağışlaması ile ve kendisini bağışlaması ile arasında negatif ilişki olduğu görülmektedir.

Giray (2009) tarafından suça karışmış ve karışmamış ergenlerle yapılan çalışma sonuçlarına göre suç işlemiş olan ergenlerin suç işlememiş olanlara göre bağışlama puanları anlamlı derecede düşük bulunmuştur. Yıldırım (2009) tarafından ilişkide bağlanma biçimleri, sorumluluk yüklemeleri ve bağışlama arasında ilişkiyi incelemek için yapılan çalışmada hem sorumluluk yüklemeleri hem de bağlanma biçimlerinin bağışlamanın yordayıcısı oldukları ortaya konmuştur. 2012 yılında üniversite öğrencileriyle yapılan öğrencilerin kendini ve diğerlerini affetmesine ilişkin tutumlarını güçlendirmek için oluşturulan grupla psikolojik danışma programı etkisi denenmiştir. Deney ve kontrol grupları oluşturulmuş, ilk gruptaki öğrencilerle her hafta doksan dakika süreyle danışma oturumları sürdürülmüştür. Kontrol grubuna ise ön-test son-test arasında hiçbir işlem yapılmamıştır. Sonuçlar karşılaştırıldığında grupların kendini affetmeye ilişkin algıları aralarında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Yani affetmeyi geliştirme programı bireyin kendisini affetmesini ve başkalarına dair affetmeyi güçlendirdiği görülmüştür (Bugay ve Demir, 2012).

Bugay ve Mullet (2013) tarafından ülkemizde ve Fransa’da yapılmış olan bir araştırmada Fransa vatandaşlarının ve Türk vatandaşların koşulsuz olarak bağışlamaları ve buna dair istekli olma puanları karşılaştırılmıştır. Türk katılımcıların puanları daha düşük seviyede bulunmuştur. Ayrıca Türk katılımcıların koşula yönelik duyarlılığının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur. Yalçın ve Malkoç (2013) yaptığı çalışma sonucu umut ve bağışlamanın yaşama dair anlam ve öznel olarak iyi olma ilişkisinde tam aracı olduğu ortaya konmuştur. Alp ve Ercan (2011) okulda çalışan öğretmenlerle yıldırıma maruz kalma ve bağışlama düzeylerinin cinsiyetle arasındaki ilişkiyi araştırmış ve cinsiyetlerle aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerle yapılan bir çalışmada işyerinde psikolojik şiddet ve bağışlama arasında ilişki incelenmiştir. Araştırma sonuçları bağışlama ile iş yerinde psikolojik şiddet yaşantısı arasında ilişki olduğunu göstermektedir (Sarıçam, Çardak ve Yaman, 2014).

Akın, Özdevecioğlu ve Ünlü (2012) çalışanların ruh sağlığı ile intikam ve bağışlama eğilimi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Kişilerin başkasını bağışlama eğilimi ile intikam isteği aralarında olumsuz yönlü, ruh sağlığıyla aralarında olumlu yönlü anlamlı ilişkilerin bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır. Yani kişi başkasını

bağışladığında intikam isteği azalmakta ve ruh sağlığı da daha iyi duruma gelmektedir. Bilişsel çarpıtmalar ile bağışlama arasındaki ilişkinin araştırıldığı bir araştırmada bilişsel çarpıtmalar ile bağışlama aralarında düşük düzeyli negatif yönlü ve anlamlı ilişkilerin olduğu bulgusu görülmektedir (Çivan, 2013).

Alpay (2009) tarafından yapılan araştırma sonucuna göre incinme bağışlamanın tüm alt boyutlarını yordamaktadır. Bağışlamanın cinsiyete göre farklılaşmasına dair yapılan çalışmalar incelendiğinde, cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür (Ayten, 2009; Çağ ve Yıldırım 2013; Taysi 2007a; Akın, Özdevecioğlu ve Ünlü 2012). Fakat kadın ve erkeklerin incinme dereceleri arasında fark bulunmuştur (Taysi, 2007; Taysi, 2010; Alpay, 2009: 64). Bağışlama istekliliği arttıkça bireylerde psikolojik iyi oluşun arttığı ve belirsizliklere dair tahammülsüzlüğün azaldığı görülmektedir (Koç, İskender, Çolak ve Düşünceli, 2016).

II. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veri toplama işlemi ve araçları, verilerin analizi ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada evli bireylerin evlilikten aldıkları doyumun evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık açısından incelenmesini amaçlayan bu çalışma, nicel araştırma türlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Tarama tipi araştırmalar bir grubun belirli özelliklerini saptamak için veri toplanılması amacıyla yapılan çalışmalardır (Baysal ve Özgenel, 2019). İlişkisel tarama modelinde yürütülen araştırmalar, iki ya da daha fazla değişken arasındaki ilişkinin herhangi bir biçimde bu değişkenlere müdahale edilmeden incelendiği araştırmalardır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012).

3.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Bu çalışma kapsamında katılımcıların evreni yansıtmada hususunda geçerli bir temsil edici örneklemin seçiminde en iyi yol olarak kabul edilen basit tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde örneklem seçiminde, araştırmacının çalışacağı grubun yer aldığı evrenden katılımcılara eşit bir seçilme olasılığı sunarak rastgele bir şekilde çalışma grubuna belirlemesi esas alınmaktadır (Büyüköztürk vd., 2014). Araştırmanın evreni 2022 yılında Konya ili merkez ilçelerinde yaşayan evli bireylerden oluşmaktadır. Evli bireyler arasından seçilen %65'i kadın (n=210) ve %35'i erkek (n=114) toplam 324 evli birey, araştırmanın örneklemini oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan erkeklerin yaş ortalaması $\bar{x}$ = 40.7 (Ss=12.10), kadınların yaş ortalaması $\bar{x}$ = 35.53 (Ss=9.72)'dir

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma için gerekli veriler “Kişisel Bilgi Formu”, “Evlilik Doyumu Ölçeği”, “İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği” ve “Bağımlı İstekliliği Ölçeği” ile toplanmıştır.

3.3.1. Kişisel Bilgi Formu (KBF)

Katılımcıların demografik bilgilerini toplamak amacıyla araştırmacı tarafından kişisel bilgi formu oluşturulmuştur. Kişisel formun içeriğinde cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, yapmakta olduğu iş, evlilik süresi, çocuk sayısı, eşi ile arasındaki yaş farkı gibi bilgileri elde etmeyi amaçlayan sorular bulunmaktadır.

3.3.2. Evlilik Doyumu Ölçeği (EDÖ)

Evlilik doyumu ölçeği, Çelik(2006)’in geliştirdiği ölçek 13 maddeden ve 3 alt boyuttan oluşmuştur. Bu üç faktör “aile”, cinsellik” ve “benlik”tir. Araştırmacının geliştirdiği Evlilik doyumu ölçeğinin nihayete ulaşmış halini 5 tanesi olumlu 8 tanesi olumsuz 13 madde oluşturmaktadır. Örneklem grubuna dahil olan evli kişilerden bu maddelerde belirtilen (1) bana hiç uygun değil ile (5) bana tamamen uygun arasında değişen Likert tipi bir derecelendirmeyi kullanarak yanıtlamaları istenmiştir. Ölçekten alınacak en yüksek puan 65, en düşük puan ise 13’tür. Ölçek içerisinde olumsuz anlamlı olan 7 madde ters çevrilerek puanlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan evlilikte doyumun yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Bu çalışmada ise ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach alfa değeri 0,84 olarak tespit edilmiştir.

3.3.3. İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği (İGAÖ)

İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği Anderson, John ve Keltner (2006) tarafından bireylerin kişisel güç algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçe’ye uyarlaması Aydın ve Çağ (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek özgün halinde 8 madde ve tek faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçek maddeleri 7’li Likert tipi (1:Kesinlikle katılmıyorum; 7:Kesinlikle katılıyorum) üzerinde derecelendirilmiştir (Aydın ve Çağ, 2017). Bireylerin ölçekten alabileceği en düşük puan 8 en yüksek puan ise 56’dır. Ölçekten yüksek puan alınması ilişkide algılanan gücün yüksek, düşük puan alınmasıysa ilişkide algılanan gücün düşük olduğu anlamına gelmektedir. Ölçeğin 2,4,6 ve 7. Maddeleri ters kodlanmıştır. Ölçeğin Türkçe formunda olumlu ve olumsuz olmak üzere iki faktör yapısı vardır ve evlilikte kişilerin algıladığı güç

geçerli ve güvenilir biçimde ölçülebilmektedir. Ölçeğin tümüne ilişkin iç tutarlık katsayısı olan cronbach alpha .88 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak bu ölçme aracı Türk kültüründe kullanılabilecek geçerli ve güvenilir bir araçtır (Aydın ve Çağ, 2017). Bu çalışmada ise ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach alfa değeri 0,82 olarak tespit edilmiştir.

3.3.4. Bağışlama İstekliliği Ölçeği (BİÖ)

Bağışlama istekliliği ölçeği DeShea (2003) tarafından geliştirilmiş Çoklar ve Dönmez (2015) tarafından Türkçe'ye uyarlanmıştır. Bağışlama istekliliği ölçeği toplam 12 öyküden oluşmakta ve beş basamaklı Likert tipi bir ölçüm aracıdır. Katılımcıların her öykü için “Bu durumu bağışlamak için ne derece istekli olurdunuz?” sorusunu yanıtlayacak şekilde puan vermeleri istenmektedir. Ölçekte her bir madde 1 (Hiç istekli olmazdım) ile 7 (Tamamen istekli olurdum) arasında değerlendirilmekte olup, ölçekten alınan yüksek puan bağışlama istekliliğinin yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 12, en yüksek puan ise 84'tür. Açıklayıcı faktör analizi sonuçları, Bağışlama istekliliği ölçeği için Cronbach alfa iç tutarlık katsayısı .83 olarak bulunmuştur. Bulgular BİÖ'nin Türkiye'de bağışlama istekliliği düzeyini değerlendirmek için yeterli düzeyde geçerlik ve güvenilirliğe sahip olduğunu göstermiştir (Çoklar ve Dönmez, 2015). Bu çalışmada ise ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach alfa değeri 0,88 olarak tespit edilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada verilerin toplanması amacıyla kullanılan veri toplama araçları katılmaya gönüllü olan evli bireylerden seçkisiz olarak oluşturulan çalışma grubuna yüz yüze olarak uygulanmış ve veriler toplanmıştır. Elde edilen ölçek bulguları araştırmanın verilerini oluşturmuştur.

3.5. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimleyici istatistik, Pearson Momentler Çarpımı Korelasyonu, Bağımsız Örneklem T-testi, Tek Yönlü ANOVA ve post-hoch çoklu karşılaştırma testlerinden Scheffe ve Tukey testi kullanılmıştır. Scheffe ve Tukey

testlerinin kullanılma nedeni grup ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemektir. Ortalamalar arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını belirlemek için ,05 önem düzeyi esas alınmıştır. Araştırma grubunu oluşturacak olan evli bireylerin demografik özellikleri (cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, çalışma durumu, evlilik süresi, çocuk sayısı, eşler arasındaki yaş farkı) betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra ölçeğin alt boyut puanları için standart sapma (ss) ve ortalama değerleri saptanmıştır.

İlk olarak demografik verilerin sıklık ve yüzde dağılımları hesaplanmıştır. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluklarının incelenmesi ardından normal dağılım testi yapılmış, sonrasında ölçeklerin alt boyutlarından alınan puanların demografik özelliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. İki kategorili değişkenler için Bağımsız örneklem T-testi, ikiden fazla kategorili değişkenler için ise Tek-yön ANOVA testinden, ANOVA testi sonuçlarından elde edilen gruplararası farklılığın kaynağını incelemek için de Scheffe ve Tukey testinden faydalanılmıştır. Çalışmadaki demografik verilere dayalı ortalama karşılaştırmaları ve ilgili tanımlayıcı istatistiklerin hesaplanması SPSS programıyla yapılmış ve değişkenler arası ilişkileri incelemek için Pearson korelasyon değerleri hesaplanmıştır. Çalışmadaki evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık arasındaki yordama gücünü hesaplamak için regresyon analizi yapılmıştır.

4. BULGULAR

4.1. Betimsel Bulgular

Tablo 1’de demografik değişkenlere ilişkin frekans dağılımları verilmiştir.

Tablo 4. 1. Demografik değişkenlere dair betimleyici istatistikleri

Değişkenler	Gruplar	n	%
cinsiyet	Kadın	210	64,8
	Erkek	114	35,2
	Toplam	324	100
yaş	21-30	104	32,1
	31-40	103	31,8
	41-50	74	22,8
	51-60	43	13,3
	Toplam	324	100
Öğrenim durumu	İlkokul	62	19,1
	Ortaokul	30	9,3
	Lise	47	14,5
	Üniversite	153	47,2
	Lisansüstü	32	9,9
	Toplam	324	100
Çalışma durumu	Çalışıyor	195	60,2
	Çalışmıyor	129	39,8
	Toplam	324	100
Evlilik süresi	1-10 sene	173	53,4
	11-20 sene	55	17,0
	21-30 sene	65	20,1
	31-40 sene	31	9,6
	Toplam	324	100
Çocuk sayısı	0	71	21,9
	1	55	17,0
	2-3	156	48,1
	4-5	42	13,0
	Toplam	324	100
Eşler arasında yaş farkı	0-5	220	67,9
	6-10	104	32,1
	Toplam	324	100

Tablo 4.1.’deki bulgular incelendiğinde, araştırmaya katılan evli bireylerin cinsiyeti (n=210) %64,8 oranında kadın ve (n=114) %35,2 oranında erkek olduğu görülmektedir. Yaşa göre, 21-30 yaşlarındaki bireyler %32,1; 31-40 yaşlarındaki bireyler %31,8; 41-50 yaşlarındaki bireyler %22,8 ve 51-60 yaşlarındaki bireyler

%13,3 oranında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğrenim durumlarına göre, ilkokul mezunu %19,1; ortaokul mezunu %9,3; lise mezunu %14,5; üniversite mezunu %47,2 ve lisansüstü mezunları %9,9 oranında bulunmuştur. Çalışma durumuna göre çalışan bireyler %60,2 ve çalışmayan bireyler %39,8 oranında bulunmuştur. Evlilik süresine göre, 1-10 yıldır evli bireyler %53,4; 11-20 yıldır evli bireyler %17,0; 21-30 yıldır evli bireyler %20,1; 31-40 yıldır evli bireyler %9,6 oranında bulunmuştur. Çocuk sayısına göre çocuğu olmayan bireyler %21,9; tek çocuklu bireyler %17,0;2 ve 3 çocuklu bireyler %48,1; 4 ve 5 çocuklu bireyler %13,0 oranında bulunmuştur. Eşler arasındaki yaş farklarına göre eşi ile aralarında 0-5 yaş olan bireyler %67,9 ve eşi ile aralarında 6-10 yaş olan bireyler %32,1 oranında bulunmuştur.

Tablo 4. 2. Araştırma Değişkenlerinin Ortalama Değerlerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Değişkenler	N	$\bar{X}$	Ss	Çarpıklık	Basıklık
EDÖ Benlik	324	12,85	2,691	-1,230	,877
EDÖ Cinsellik	324	21,20	3,823	-1,047	,266
EDÖ Aile	324	18,13	5,780	-,878	-,215
EDÖ Toplam	324	52,18	9,340	-,931	,300
İGAÖ Olumlu	324	20,30	5,044	-,391	-,105
İGAÖ Olumsuz	324	22,29	5,606	-,808	-,318
BiÖ Toplam	324	31,55	13,559	1,172	1,152

Tablo 4.2’de, araştırmada kullanılan ölçeklerin alt boyut ve toplam puanlarının ortalamalarına yönelik betimsel istatistik incelendiğinde, çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1,5 ile +1,5 arasında değiştiği görülmüştür. Bu durum, araştırmada kullanılacak analizlerin parametrik olabileceğini göstermektedir (Tabachnick ve Fidell, 2007).

4.2. Karşılaştırma Analizleri

Evlilik doyumu, evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılığın değişkenler bakımından karşılaştırılmasında, dağılımın homojenliği gözetilerek parametrik ölçüm yöntemleri uygulanmıştır. İkili bağımsız gruplarda Bağımsız gruplar t-testi; ikiden fazla grup içeren değişkenlerin karşılaştırılmasında ise Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) uygulanmıştır.

1. Evli bireylerin evlilik doyumu, evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkları cinsiyete göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? Alt problemine ilişkin bulgular

Evli kişilerin evlilikten aldığı doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeylerinin cinsiyetlere göre farklılaşması durumunu tespit etmek amacıyla bağımsız gruplar için t testi analizi yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 4.3'te verilmiştir

Tablo 4. 3. Cinsiyet bakımından evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık boyutlarının t-testi bulguları

	Cinsiyet				t(324)	p
	Kadın(n=210)		Erkek(n=114)			
	$\bar{X}$	Ss	$\bar{X}$	Ss		
EDÖ Benlik	12,91	2,621	12,75	2,824	-,495	,621
EDÖ Cinsellik	21,20	3,902	21,19	3,691	-,026	,235
EDÖ Aile	17,68	6,235	18,95	4,748	2,047	,001
EDÖ Toplam	51,80	10,024	52,89	7,918	1,012	,312
İGAÖ Olumlu	19,89	4,827	21,05	5,361	1,937	,044
İGAÖ Olumsuz	22,84	5,620	21,28	5,400	-2,413	,659
Bağışlama Toplam	31,48	14,420	31,68	11,871	0,126	,096

Evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeylerinin cinsiyetleriyle farklılaşma durumu ile ilgili olan Tablo 4.3'teki bulguların incelenmesi sonucunda;

Benlik alt boyutunda kadınların ortalamasının $\bar{X}=12,91$, erkeklerin

ortalamasının $\bar{X}=12,75$ olduğu bulunmuştur. Gruplar arası puanların ortalamaları arasında olan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanmış olan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=-,495$, $p>,05$) .

Cinsellik alt boyutunda kadınların ortalamasının $\bar{X}=21,20$, erkeklerin ortalamasının $\bar{X}=21,19$ olduğu bulunmuştur. Gruplar arası puanların ortalamaları arasında olan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanmış olan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=-,026$, $p>,05$) .

Aile alt boyutunda kadınların ortalamasının $\bar{X}=17,68$, erkeklerin ortalamasının $\bar{X}=18,95$ olduğu bulunmuştur. Gruplar arası puanların ortalamaları arasında olan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanmış olan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir. Buna göre erkeklerin aile alt boyutundan kaynaklanan evlilik doyumu düzeylerinin kadınlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu söylenebilir ($t=2,047$, $p<,05$) .

Evlilik doyumu toplam puanında kadınların ortalamasının $\bar{X}=51,80$, erkeklerin ortalamasının $\bar{X}=52,89$ olduğu bulunmuştur. Gruplar arası puanların ortalamaları arasında olan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanmış olan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=1,012$, $p>,05$) .

Olumlu alt boyutunda kadınların ortalamasının $\bar{X}=19,89$, erkeklerin ortalamasının $\bar{X}=21,05$ olduğu bulunmuştur. Gruplar arası puanların ortalamaları arasında olan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanmış olan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir. Buna göre erkeklerin olumlu alt boyutundan kaynaklanan ilişkide güç algısı düzeylerinin kadınlara göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu söylenebilir ($t=1,937$, $p<,05$).

Olumsuz alt boyutunda kadınların ortalamasının $\bar{X}=22,84$, erkeklerin ortalamasının $\bar{X}=21,28$ olduğu bulunmuştur. Gruplar arası puanların ortalamaları

arasında olan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanmış olan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=-2,413$, $p>,05$).

Bağıslama istekliliği toplam puanında kadınların ortalamasının $\bar{X}=31,48$, erkeklerin ortalamasının $\bar{X}=31,68$ olduğu bulunmuştur. Gruplar arası puanların ortalamaları arasında olan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanmış olan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=0,126$, $p>,05$).

2. *Evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkları yaşa göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? Alt problemine ilişkin bulgular*

Evli bireylerde evlilikten alınan doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeylerinin yaşa bağlı olarak farklılaşması durumlarını incelemek için tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Bu analiz sonuçlarına ilişkin bulgular Tablo 4.4 Tablo 4.5 Tablo 4.8 ve Tablo 4.11’de verilmiştir.

Tablo 4. 4. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeylerinin Yaşa Göre Dağılımına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişken	Yaş	n	$\bar{X}$	Ss
EDÖ Benlik	21-30	104	13,43	2,056
	31-40	103	13,05	2,812
	41-50	74	11,96	2,963
	51-60	43	12,53	2,898
EDÖ Cinsellik	21-30	104	22,90	2,874
	31-40	103	21,17	3,782
	41-50	74	19,95	3,832
	51-60	43	19,30	4,274
EDÖ Aile	21-30	104	17,68	6,242
	31-40	103	18,78	5,657
	41-50	74	17,76	6,124
	51-60	43	18,28	4,084
EDÖ Toplam	21-30	104	54,02	8,742
	31-40	103	53,00	9,320
	41-50	74	49,66	10,082
	51-60	43	50,12	8,379
İGAÖ Olumlu	31-40	104	14,65	5,749
	41-50	103	14,32	4,577
	51-60	74	14,20	3,625
	51-60	43	13,50	4,460
İGAÖ Olumsuz	21-30	104	20,93	5,286
	31-40	103	21,39	4,925
	41-50	74	17,28	5,925
	51-60	43	21,33	5,673
Bağışlama Toplam	21-30	104	31,92	13,862
	31-40	103	31,28	14,602
	41-50	74	30,47	10,325
	51-60	43	33,12	15,311

Tablo 4.4'teki yaş ile ilişkili bulgu değerleri incelendiğinde, benlik alt boyutundan alınan ortalamaların en yüksek $\bar{X}=13,43$ ile 21-30 yaşlarındaki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=13,05$ ile 31-40 yaşlarındaki bireyler, $\bar{X}=12,53$ ile 51-60 yaşlarındaki bireyler izlemektedir. Benlik boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=11,96$ ile 41-50 yaşlarındaki kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Cinsellik alt boyutundan alınan ortalamaların en yüksek $\bar{X}=22,90$ ile 21-30 yaşlarındaki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=21,17$ ile 31-40 yaşlarındaki bireyler, $\bar{X}=19,95$ ile 41-50 yaşlarındaki bireyler izlemektedir. Cinsellik

boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=19,30$ ile 51-60 yaşlarındaki kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aile alt boyutundan alınan ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=18,78$ ile 31-40 yaşlarındaki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=18,28$ ile 51-60 yaşlarındaki bireyler, $\bar{X}=17,76$ ile 41-50 yaşlarındaki bireyler izlemektedir. Aile boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=17,68$ ile 21-30 yaşlarındaki kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Evlilik doyumunu toplam puanında ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=54,02$ ile 21-30 yaşlarındaki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=53,00$ ile 31-40 yaşlarındaki bireyler, $\bar{X}=50,12$ ile 51-60 yaşlarındaki bireyler izlemektedir. Evlilik doyumunu toplam puanında en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=49,66$ ile 41-50 yaşlarındaki kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Olumlu alt boyutundan alınan ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=14,65$ ile 21-30 yaşlarındaki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=14,32$ ile 31-40 yaşlarındaki bireyler, $\bar{X}=14,20$ ile 41-50 yaşlarındaki bireyler izlemektedir. Olumlu boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=13,50$ ile 51-60 yaşlarındaki kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Olumsuz alt boyutundan alınan ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=21,39$ ile 31-40 yaşlarındaki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=21,33$ ile 51-60 yaşlarındaki bireyler, $\bar{X}=20,93$ ile 21-30 yaşlarındaki bireyler izlemektedir. Olumsuz boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=17,28$ ile 41-50 yaşlarındaki kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bağışlama istekliliği toplam puanında ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=33,12$ ile 51-60 yaşlarındaki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=31,92$ ile 21-30 yaşlarındaki bireyler, $\bar{X}=31,28$ ile 31-40 yaşlarındaki bireyler izlemektedir. Bağışlama istekliliği toplam puanında en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=30,47$ ile 41-50 yaşlarındaki kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.5 Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeylerinin Yaş Gruplarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	f	p
EDÖ Benlik	Gruplar arası	102,230	3	34,107	4,881	,002
	Grup içi	2235,862	320	6,987		
	Toplam	2338,182	323			
EDÖ Cinsellik	Gruplar arası	573,213	3	191,071	14,738	,000
	Grup içi	4148,746	320	12,965		
	Toplam	4721,960	323			
EDÖ Aile	Gruplar arası	75,146	3	25,049	,748	,524
	Grup içi	10714,666	320	33,483		
	Toplam	10789,812	323			
EDÖ Toplam	Gruplar arası	1073,322	3	357,774	4,224	,006
	Grup içi	27100,934	320	84,690		
	Toplam	28174,256	323			

Evli bireylerin evlilik doyumu düzeylerinin yaşa bağlı olarak farklılaşmasına bağlı olan durumu görmek amacıyla yapılmış olan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.5'teki bulguları incelendiğinde, evlilik doyumu ölçeğinin alt boyutlarından aile boyutu için hesaplanmış olan p değerinin,05 düzeyinde gruplar arasında anlamlı bir farkı ifade etmediği bulunmuştur ($f=4,881$, $p>,05$).

Evlilik doyumu ölçeğinin benlik alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği ($f=4,881$, $p<,05$), evlilik doyumu ölçeğinin cinsellik alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği bulunmuştur ($f=14,738$, $p<,05$).

Evlilik doyumu ölçeğinin toplam puanı için hesaplanan p değerinin de,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği görülmüştür ($f=4,224$, $p<,05$).

Evlilik doyumu ölçeğinin toplam puanı, benlik ve cinsellik alt boyutları ile bireylerin yaşları aralarında bulunan fark kaynağının tespit edilmesi için ileri analiz tekniği olan Scheffe testi uygulanmıştır. Analize dair sonuçlar Tablo 4.6'da, Tablo 4.7'de ve Tablo 4.8'de verilmiştir.

Tablo 4.6 Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Benlik Alt Boyutunun Yaşa Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Yaş	(J)Yaş	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Benlik	21-30	31-40	,384	,779
		41-50	1,473	,004
		51-60	,898	,321
	31-40	21-30	-,384	,779
		41-50	1,089	,065
		51-60	,514	,766
	41-50	21-30	-1,473	,004
		31-40	-1,089	,065
		51-60	-,575	,732
	51-60	21-30	-,898	,321
		31-40	-,514	,766
		41-50	,575	,732

Tablo 4.6'daki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri benlik alt boyutunun yaşa göre farklılaşmasına ilişkin scheffe testi sonucu değerleri için .05 düzeyi referans alınarak anlamlı olup olmadığı incelendiğinde;

21-30 yaş ve 41-50 yaş bireyler arasında 21-30 yaş bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu durum 21-30 yaş bireylerin evlilik doyumunda benlik alt boyutunun 41-50 yaş bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p = ,004$; $p < ,05$).

Evlilik doyumunun benlik alt boyutunda diğer yaş gruplarının aralarında istatistiki olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > ,05$).

Tablo 4.7 Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Cinsellik Alt Boyutunun Yaşa Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Yaş	(J)Yaş	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Cinsellik	21-30	31-40	1,729	,008
		41-50	2,958	,000
		51-60	3,602	,000
	31-40	21-30	-1,729	,008
		41-50	1,229	,173
		51-60	1,872	,044
	41-50	21-30	-2,958	,000
		31-40	-1,229	,173
		51-60	,644	,833
	51-60	21-30	-3,602	,000
		31-40	-1,872	,044
		41-50	,644	,833

Tablo 4.7’deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri cinsellik alt boyutunun yaşa göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

21-30 yaş, 31-40, 41-50, 51-60 yaş bireyler arasında 21-30 yaş bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum 21-30 yaş bireylerin evlilik doyumunda cinsellik alt boyutunun 31-40, 41-50, 51-60 yaş bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p=,008$, $p=,000$, $p=,000$; $p<,05$).

31-40 yaş, 51-60 yaş bireyler arasında 31-40 yaş bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum 31-40 yaş bireylerin evlilik doyumunda cinsellik alt boyutunun 51-60 yaş bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p=,044$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutunda diğer yaş gruplarının aralarında istatistiki anlamda anlamlı farklar bulunmamıştır($p>,05$).

Tablo 4.8 Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Toplam Puanının Yaşa Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Yaş	(J)Yaş	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Toplam	21-30	31-40	1,019	,888
		41-50	4,357	,023
		51-60	3,903	,143
	31-40	21-30	-1,019	,888
		41-50	3,338	,131
		51-60	2,884	,396
	41-50	21-30	-4,357	,023
		31-40	-3,338	,131
		51-60	-,454	,996
	51-60	21-30	-3,903	,143
		31-40	-2,884	,396
		41-50	,454	,996

Tablo 4.8'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri toplam puanının yaşa göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

21-30 yaş, 41-50 yaş bireyler arasında 21-30 yaş bireyler lehine istatistiksel olarak) anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum 21-30 yaş bireylerin evlilik doyumunun 41-50 yaş bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p < .05$; $p = .023$).

Evlilik doyumunun toplam puanında diğer yaş gruplarının aralarında istatistiki anlamda anlamlı farklar bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 4.9 Evli Bireylerin Evlilikte Güç Algısı Düzeylerinin Yaşa Göre Farklaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	Df	KO	f	p
İGAÖ Olumlu	Gruplar arası	882,078	3	294,026	12,826	,000
	Grup içi	7335,477	320	22,923		
	Toplam	8217,556	323			
İGAÖ Olumsuz	Gruplar arası	884,021	3	294,674	10,175	,000
	Grup içi	9267,124	320	28,960		
	Toplam	10151,145	323			

Evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeylerinin yaşa göre farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.9'daki bulguları incelendiğinde İlişkilerde güç algısı ölçeğinin olumlu alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği ($f=12,826$, $p<,05$), ilişkilerde güç algısı ölçeğinin olumsuz alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($f=10,175$, $p<,05$) .

İlişkilerde güç algısı ölçeğinin olumlu ve olumsuz alt boyutları ile bireylerin yaşları aralarında bulunan fark kaynağının tespit edilmesi düşüncesiyle ileri analiz tekniği olan Scheffe testi uygulanmıştır. Analize dair sonuçlar Tablo 4.10'da ve Tablo 4.11'da verilmiştir.

Tablo 4.10 Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeyleri Olumlu Alt Boyutunun Yaşa Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Yaş	(J)Yaş	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
İGAÖ Olumlu	21-30	31-40	-,456	,926
		41-50	3,649	,000
		51-60	-,393	,977
	31-40	21-30	,456	,926
		41-50	4,105	,000
		51-60	,063	1,000
	41-50	21-30	-3,649	,000
		31-40	-4,105	,000
		51-60	-4,042	,000
	51-60	21-30	,393	,977
		31-40	-,063	1,000
		41-50	4,042	,000

Tablo 4.10'daki bulgular incelendiğinde evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeyleri olumlu alt boyutunun yaşa göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

41-50 yaş 21-30, 31-40, 51-60 yaş bireyler arasında 21-30, 31-40, 51-60 yaş bireyler lehine istatistik olarak anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu durum 21-30, 31-40, 51-60 yaş bireylerin ilişkide güç algısında olumlu alt boyutunun 41-50 yaş bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p < ,05$; $p = ,000$, $p = ,000$, $p = ,000$).

İlişkilerde güç algısının olumlu alt boyutunda diğer yaş kategorileri aralarında istatistiki anlamda farklılıklar tespit edilmemiştir ($p > ,05$).

Tablo 4. 11. Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeyleri Olumsuz Alt Boyutunun Yaşa Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Yaş	(J)Yaş	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
İGAÖ Olumsuz	21-30	31-40	1,606	,203
		41-50	4,163	,000
		51-60	3,580	,004
	31-40	21-30	-1,609	,203
		41-50	2,554	,023
		51-60	1,970	,256
	41-50	21-30	-4,163	,000
		31-40	-2,554	,023
		51-60	-,584	,956
	51-60	21-30	-3,580	,004
		31-40	-1,970	,256
		41-50	,584	,956

Tablo 4.11'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeyleri olumsuz alt boyutunun yaşa göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlılık durumu incelendiğinde;

21-30 yaş 41-50, 51-60 yaş bireyler arasında 21-30 yaş bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Söz konusu fark 21-30 yaş bireylerin ilişkide güç algısında olumsuz alt boyutunun 41-50 ve 51-60 yaş bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,000$, $p=,004$) .

31-40 yaş 41-50 yaş bireyler arasında 31-40 yaş bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum 31-40 yaş bireylerin ilişkide güç algısında olumsuz alt boyutunun 41-50 yaş bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,023$) .

İlişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunda diğer yaş kategorileri aralarında istatistik anlamında fark olmadığı görülmüştür ($p>,05$).

Tablo 4.12. Evli Bireylerin Bağışlayıcılık Düzeylerinin Yaşa Göre Farklaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	F	p
Bağışlama Toplam	Gruplar arası	213,221	3	71,074	,384	,764
	Grup içi	59171,084	320	184,910		
	Toplam	59384,306	323			

Evli bireylerin bağışlayıcılık düzeylerinin yaşa bağlı olarak fark ifade edip etmemesini görmek için yapılmış olan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.12'deki bulguları incelendiğinde, bağışlama istekliliği ölçeği toplam puanına dair hesaplanmış olan p değerinin ,05 düzeyi çerçevesinde gruplar arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

3. Evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkları öğrenim durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? Alt problemine ilişkin bulgular

Evli kişilerin evliliklerin aldıkları doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeylerinin öğrenim durumuna bağlı olarak fark ifade etmesini tespit etmek bağlamında tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan analiz sonuçları Tablo 4.13 ve Tablo 4.14'te verilmiştir.

Tablo 4. 13. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeylerinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişken	Öğrenim Durumu	n	$\bar{X}$	Ss
EDÖ Benlik	İlkokul	62	12,74	2,636
	Ortaokul	30	11,80	2,809
	Lise	47	11,49	3,647
	Üniversite	153	13,36	2,290
	Lisansüstü	32	13,66	1,753
EDÖ Cinsellik	İlkokul	62	20,13	3,981
	Ortaokul	30	18,53	4,946
	Lise	47	20,87	4,003
	Üniversite	153	22,18	3,125
	Lisansüstü	32	21,59	3,518
EDÖ Aile	İlkokul	62	18,15	5,037
	Ortaokul	30	18,33	5,573
	Lise	47	16,53	5,340
	Üniversite	153	18,30	6,207
	Lisansüstü	32	19,41	5,667
EDÖ Toplam	İlkokul	62	51,02	9,455
	Ortaokul	30	48,67	7,880
	Lise	47	48,89	9,435
	Üniversite	153	53,84	9,026
	Lisansüstü	32	54,66	9,614
İGAÖ Olumlu	İlkokul	62	19,15	3,971
	Ortaokul	30	17,37	4,620
	Lise	47	20,85	4,965
	Üniversite	153	21,31	5,168
	Lisansüstü	32	19,59	5,435
İGAÖ Olumsuz	İlkokul	62	21,94	5,633
	Ortaokul	30	19,93	5,330
	Lise	47	20,74	5,342
	Üniversite	153	23,65	5,378
	Lisansüstü	32	20,97	5,834
Bağışlama Toplam	İlkokul	62	29,40	10,038
	Ortaokul	30	34,37	12,073
	Lise	47	37,02	18,426
	Üniversite	153	30,78	13,173
	Lisansüstü	32	28,69	12,359

Tablo 4.13'teki öğrenim durumuna göre bulgular incelendiğinde, benlik alt boyutunda en yüksek ortalamanın $\bar{X}=13,66$ ile lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=13,36$ ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=12,74$ ile ilkokul öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=11,80$ ile ortaokul öğrenim düzeyindeki bireyler izlemektedir. Benlik boyutunda en düşük

ortalamanın ise $\bar{X}=11,49$ ile lise öğrenim düzeyindeki bireylerin sonuçları olduğu belirlenmiştir.

Cinsellik alt boyutu için ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=22,18$ ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=21,59$ ile lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=20,87$ ile lise öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=20,13$ ile ilkokul öğrenim düzeyindeki bireyler izlemektedir. Cinsellik boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=18,53$ ile ortaokul öğrenim düzeyindeki kişilere ait olduğu belirlenmiştir.

Aile alt boyutu için ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=19,41$ ile lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=18,33$ ile ortaokul öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=18,30$ ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=18,15$ ile ilkokul öğrenim düzeyindeki bireyler izlemektedir. Aile boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=16,53$ ile lise öğrenim düzeyindeki kişilere ait olduğu belirlenmiştir.

Evlilik doyumu toplam puanı için ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=54,66$ ile lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=53,84$ ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=51,02$ ile ilkokul öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=48,89$ ile lise öğrenim düzeyindeki bireyler izlemektedir. Evlilik doyumu toplam puanında en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=48,67$ ile ortaokul öğrenim düzeyindeki kişilere ait olduğu belirlenmiştir.

Olumlu alt boyutu için ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=21,31$ ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=20,85$ ile lise öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=19,59$ ile lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=19,15$ ile ilkokul öğrenim düzeyindeki bireyler izlemektedir. Olumlu boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=17,37$ ile ortaokul öğrenim düzeyindeki kişilere ait olduğu belirlenmiştir.

Olumsuz alt boyutu için ortalamaların en yüksekği $\bar{X}=23,65$ ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=21,94$ ile ilkokul öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=20,97$ ile lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=20,74$ ile lise öğrenim düzeyindeki bireyler izlemektedir. Olumsuz boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=19,93$ ile ortaokul öğrenim düzeyindeki kişilere ait olduğu belirlenmiştir.

Bağışlama istekliliği toplam puanı için ortalamaların en yükseği $\bar{X}=37,02$ ile lise öğrenim düzeyindeki bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=34,37$ ile ortaokul öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=30,78$ ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler, $\bar{X}=29,40$ ile ilkokul öğrenim düzeyindeki bireyler izlemektedir. Bağışlama istekliliği boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=28,69$ ile lisansüstü öğrenim düzeyindeki kişilere ait olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.14. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeylerinin Öğrenim Durumlarına Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Bulguları

Değişken	Varyans Kaynağı					
		KT	df	KO	f	P
EDÖ Benlik	Gruplar arası	181,319	4	45,330	6,704	,000
	Grup içi	2156,863	319	6,761		
	Toplam	2338,182	323			
EDÖ Cinsellik	Gruplar arası	440,337	4	110,084	8,202	,000
	Grup içi	4281,622	319	13,422		
	Toplam	4721,960	323			
EDÖ Aile	Gruplar arası	177,861	4	44,465	1,337	,256
	Gruplar içi	10611,951	319	33,266		
	Toplam	10789,812	323			
EDÖ Toplam	Gruplar arası	1578,004	4	394,501	4,732	,001
	Grup içi	26596,252	319	83,374		
	Toplam	28174,256	323			

Evli bireylerin evlilik doyumu düzeylerinin eğitim durumuna göre farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.14'teki bulguları incelendiğinde evlilik doyumu ölçeğinin benlik alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği ($f=6,704$ $p<,05$), evlilik doyumu ölçeğinin cinsellik alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği ($f=8,202$ $p<,05$), evlilik doyumu ölçeğinin aile alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyinde gruplar arasında anlamlı bir farkı ifade etmediği bulunmuştur. ($f=1,337$ $p<,05$) Evlilik doyumu ölçeğinden

alınan toplam puan için hesaplanan p değerinin ise,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği bulunmuştur ($f=4,732$ $p<,05$).

Evlilik doyumu ölçeğinin toplam puanı, benlik ve cinsellik alt boyutları ile bireylerin öğrenim durumları arasındaki farkın kaynağını tespit etmek amacıyla ileri analiz olarak Scheffe testi uygulanmıştır. Bu analize ilişkin bulgular Tablo 4.15'te ve Tablo 4.16'da verilmiştir.

Tablo 4.15 Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Benlik Alt Boyutunun Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Öğrenim Durumu	(J)Öğrenim Durumu	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Benlik	İlkokul	Ortaokul	,942	,618
		Lise	1,253	,187
		Üniversite	-,618	,647
		Lisansüstü	-,914	,626
	Ortaokul	İlkokul	-,942	,618
		Lise	,311	,992
		Üniversite	-1,559	,063
		Lisansüstü	-1,856	,098
	Lise	İlkokul	-1,253	,187
		Ortaokul	-,311	,992
		Üniversite	-1,870	,001
		Lisansüstü	-2,167	,011
	Üniversite	İlkokul	,618	,647
		Ortaokul	1,559	,063
		Lise	1,870	,001
		Lisansüstü	-,297	,987
	Lisansüstü	İlkokul	,914	,626
		Ortaokul	1,856	,098
		Lise	2,167	,011
		Üniversite	,297	,987

Tablo 4.15'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri benlik alt boyutunun eğitim durumuna göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığı incelendiğinde lise öğrenim düzeyindeki bireyler ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler ve lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireyler arasında üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler ve lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum üniversite öğrenim düzeyindeki bireylerin ve lisansüstü

öğrenim düzeyindeki bireylerin evlilik doyumunda benlik alt boyutunun lise öğrenim düzeyindeki bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,001$, $p=,011$).

Evlilik doyumunun benlik alt boyutunda diğer eğitim düzeyi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 4.16 Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Cinsellik Alt Boyutunun Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Öğrenim Durumu	(J)Öğrenim Durumu	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Cinsellik	İlkokul	Ortaokul	1,596	,430
		Lise	-,743	,894
		Üniversite	-2,047	,009
		Lisansüstü	-1,465	,498
	Ortaokul	İlkokul	1,596	,430
		Lise	-2,339	,116
		Üniversite	-3,643	,000
		Lisansüstü	-3,060	,031
	Lise	İlkokul	,743	,894
		Ortaokul	2,339	,116
		Üniversite	-1,304	,338
		Lisansüstü	-,721	,946
	Üniversite	İlkokul	2,047	,009
		Ortaokul	3,643	,000
		Lise	1,304	,338
		Lisansüstü	,583	,955
	Lisansüstü	İlkokul	1,465	,498
		Ortaokul	3,060	,031
		Lise	,721	,946
		Üniversite	-,583	,955

Tablo 4.16'daki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri cinsellik alt boyutunun eğitim durumuna göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığı incelendiğinde ilkokul öğrenim düzeyindeki bireyler ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler arasında üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu durum üniversite öğrenim düzeyindeki bireylerin evlilik doyumunda cinsellik alt boyutunun ilkokul öğrenim düzeyindeki bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,009$).

Ortaokul öğrenim düzeyindeki bireyler ile üniversite öğrenim düzeyindeki ve lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireyler arasında üniversite öğrenim düzeyindeki ve lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu durum üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler ve lisansüstü öğrenim düzeyindeki bireylerin evlilik doyumunda cinsellik alt boyutunun ortaokul öğrenim düzeyindeki bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,000$, $p=,031$).

Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutunda diğer eğitim düzeyi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>,05$).

Tablo 4.17 Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Toplam Puanının Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Öğrenim Durumu	(J)Öğrenim Durumu	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Toplam	İlkokul	Ortaokul	2,349	,855
		Lise	2,123	,836
		Üniversite	-2,820	,380
		Lisansüstü	-3,640	,501
	Ortaokul	İlkokul	-2,349	,855
		Lise	-,227	1,000
		Üniversite	-5,170	,093
		Lisansüstü	-5,990	,158
	Lise	İlkokul	-2,123	,836
		Ortaokul	,227	1,000
		Üniversite	-4,943	,034
		Lisansüstü	-,820	,111
	Üniversite	İlkokul	2,820	,380
		Ortaokul	5,170	,093
		Lise	4,943	,034
		Lisansüstü	-,820	,995
	Lisansüstü	İlkokul	3,640	,501
		Ortaokul	5,990	,158
		Lise	5,763	,111
		Üniversite	,820	,995

Tablo 4.17'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri toplam puanının eğitim durumlarına göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığı incelendiğinde lise öğrenim düzeyindeki bireyler ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler arasında üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu

görülmüştür. Bu durum üniversite öğrenim düzeyindeki bireylerin evlilik doyumu düzeylerinin lise öğrenim düzeyindeki bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,009$).

Evlilik doyumunun toplam puanında diğer eğitim düzeyi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır($p>,05$).

Tablo 4.18. Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeylerinin Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Varyans Kaynağı					
		KT	Df	KO	f	p
İGAÖ Olumlu	Gruplar arası	528,278	4	132,069	5,479	,000
	Grup içi	7689,278	319	24,104		
	Toplam	8217,556	323			
İGAÖ Olumsuz	Gruplar arası	626,991	4	156,748	5,250	,000
	Grup içi	9524,154	319	29,856		
	Toplam	10151,145	323			

Evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeylerinin eğitim durumuna bağlı olarak farklılaşması durumunun görülmesi amacıyla yapılmış olan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.18'deki bulguları incelendiğinde ilişkilerde güç algısı ölçeğinin olumlu alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyi içerisinde anlamlı farklılıklar ifade ettiği ($f=5,479$ $p<,05$), ilişkilerde güç algısı ölçeğinin olumsuz alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyi içinde anlamlı sayılacak farklılıklar bulunmuştur ($f=5,250$ $p<,05$).

İlişkilerde güç algısı ölçeğinin olumlu ve olumsuz alt boyutları ile bireylerin öğrenim durumları aralarında bulunan fark kaynağının tespit edilmesi düşüncesiyle ileri analiz tekniği olan Scheffe testi uygulanmıştır. Analize dair sonuçlar Tablo 4.19'da ve Tablo 4.20'de verilmiştir.

Tablo 4.19 Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeyleri Olumlu Alt Boyutunun Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Öğrenim Durumu	(J)Öğrenim Durumu	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
İGAÖ Olumlu	İlkokul	Ortaokul	1,778	,618
		Lise	-1,706	,521
		Üniversite	-2,169	,074
		Lisansüstü	-,449	,996
	Ortaokul	İlkokul	-1,778	,618
		Lise	-3,484	,058
		Üniversite	-3,947	,003
		Lisansüstü	-2,227	,528
	Lise	İlkokul	1,706	,521
		Ortaokul	3,484	,058
		Üniversite	-,463	,988
		Lisansüstü	1,257	,870
	Üniversite	İlkokul	2,169	,074
		Ortaokul	3,947	,003
		Lise	,463	,988
		Lisansüstü	1,720	,518
	Lisansüstü	İlkokul	,449	,996
		Ortaokul	2,227	,528
		Lise	-1,257	,870
		Üniversite	-1,720	,518

Tablo 4.19'daki bulgular incelendiğinde evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeyleri olumlu alt boyutunun eğitim durumuna göre farklılaşmasına ilişkin Scheffe testi değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığı incelendiğinde ortaokul öğrenim düzeyindeki bireyler ile üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler arasında üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum üniversite öğrenim düzeyindeki bireylerin ilişkilerde güç algısında olumlu alt boyutunun ortaokul öğrenim düzeyindeki bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p < ,05$; $p = ,003$).

İlişkilerde güç algısı düzeyleri olumlu alt boyutunda diğer eğitim düzeyi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > ,05$).

Tablo 4.20. Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeyleri Olumsuz Alt Boyutunun Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Öğrenim Durumu	(J)Öğrenim Durumu	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
İGAÖ Olumsuz	İlkokul	Ortaokul	2,002	,607
		Lise	1,191	,866
		Üniversite	-1,718	,361
		Lisansüstü	,967	,956
	Ortaokul	İlkokul	-2,002	,607
		Lise	-,811	,982
		Üniversite	-3,720	,022
		Lisansüstü	-1,035	,968
	Lise	İlkokul	-1,191	,866
		Ortaokul	,811	,982
		Üniversite	-2,909	,039
		Lisansüstü	-,224	1,000
	Üniversite	İlkokul	1,718	,361
		Ortaokul	3,720	,022
		Lise	2,909	,039
		Lisansüstü	2,685	,175
	Lisansüstü	İlkokul	-,967	,956
		Ortaokul	1,035	,968
		Lise	,224	1,000
		Üniversite	-2,685	,175

Tablo 4.20'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeyleri olumsuz alt boyutunun eğitim durumuna göre farklılaşmasına ilişkin Scheffe testi değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

Üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler ile ortaokul öğrenim düzeyindeki bireyler ve lise öğrenim düzeyindeki bireyler arasında üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum üniversite öğrenim düzeyindeki bireylerin ilişkilerde güç algısında olumsuz alt boyutunun ortaokul öğrenim düzeyindeki ve lise öğrenim düzeyindeki bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p < .05$; $p = .022$, $p = .039$).

İlişkilerde güç algısı düzeyleri olumsuz alt boyutunda diğer eğitim düzeyi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 4.21. Evli Bireylerin Bağışlayıcılık Düzeylerinin Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	F	p
Bağışlama Toplam	Gruplar arası	2284,121	4	571,030	3,190	,014
	Grup içi	57100,184	319	178,997		
	Toplam	59384,306	323			

Evli bireylerin bağışlayıcılık düzeylerinin eğitim durumuna göre farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.21'deki bulguları incelendiğinde bağışlayıcılık toplam puanı için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği bulunmuştur ($f=3,190$ $p<,05$).

Bağışlayıcılık ölçeği toplam puanı ile bireylerin öğrenim durumları arasında var olan farka dair nedenlerin incelenmesi ileri analiz tekniği olan Scheffe testi uygulanmıştır. Analize dair sonuçlar Tablo 4.20'de verilmiştir.

Tablo 4.22. Evli Bireylerin Bağışlayıcılık Düzeyleri Toplamının Öğrenim Durumuna Göre Farklılaşmasına İlişkin Tukey HSD Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Öğrenim Durumu	(J)Öğrenim Durumu	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
Bağışlama Toplam	İlkokul	Ortaokul	-4,963	,455
		Lise	-7,618	,028
		Üniversite	-1,375	,960
		Lisansüstü	,716	,999
	Ortaokul	İlkokul	4,963	,455
		Lise	-2,655	,915
		Üniversite	3,589	,664
		Lisansüstü	5,679	,454
	Lise	İlkokul	7,618	,028
		Ortaokul	2,655	,915
		Üniversite	6,243	,043
		Lisansüstü	8,334	,054
	Üniversite	İlkokul	1,375	,960
		Ortaokul	-3,589	,664
		Lise	-6,243	,043
		Lisansüstü	2,090	,929
	Lisansüstü	İlkokul	-716	,999
		Ortaokul	-5,679	,454
		Lise	-8,334	,054
		Üniversite	-2,090	,929

Tablo 4.22'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin bağışlayıcılık düzeyleri toplam puanının eğitim durumuna göre farklılaşmasına ilişkin Tukey HSD testi değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığı incelendiğinde:

Lise öğrenim düzeyindeki bireyler ile ilkökul öğrenim düzeyindeki bireyler ve üniversite öğrenim düzeyindeki bireyler arasında lise öğrenim düzeyindeki bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Bu durum lise öğrenim düzeyindeki bireylerin bağışlayıcılık düzeyi toplam puanının ilkökul öğrenim düzeyindeki ve üniversite öğrenim düzeyindeki bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<.05$; $p=.028$, $p=.043$).

Bağışlayıcılık düzeyleri toplam puanları ile diğer eğitim düzeyi gruplarının aralarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür ($p>.05$).

4. Evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkları çalışma durumuna göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? Alt problemine ilişkin bulgular

Tablo 4. 23. Çalışma durumu bakımından evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık boyutlarının t-testi bulguları

	Çalışma Durumu					
	Çalışıyor(n=195)		Çalışmıyor(n=129)			
	$\bar{X}$	Ss	$\bar{X}$	Ss	t	p
EDÖ Benlik	12,99	2,663	12,65	2,729	1,109	,454
EDÖ Cinsellik	21,69	3,238	20,46	4,481	2,699	,000
EDÖ Aile	18,57	5,376	17,45	6,302	1,665	,015
EDÖ Toplam	53,26	8,322	50,56	10,523	2,449	,000
İGAÖ Olumlu	21,06	5,449	19,14	4,119	3,608	,000
İGAÖ Olumsuz	22,27	5,623	22,33	5,602	-0,84	,477
Bağışlama Toplam	32,48	13,167	30,13	14,065	1,530	,568

Benlik alt boyutunda çalışıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=12,99$, çalışmıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=12,65$ olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gruplara dair puan ortalamaları arasında bulunan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı

olmadığını göstermektedir ($t=1,109$, $p>,05$) .

Cinsellik alt boyutunda çalışıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=21,69$, çalışmıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=20,46$ olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gruplara dair puan ortalamaları arasında bulunan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanan p değeri, gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir. Buna göre çalışıyor olan bireylerin cinsellik alt boyutundan kaynaklanan evlilik doyumu düzeylerinin çalışmıyor olan bireylere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu söylenebilir ($t=2,699$, $p<,05$) .

Aile alt boyutunda çalışıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=18,57$, çalışmıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=17,45$ olduğu görülmektedir. Gruplara dair puan ortalamaları arasında bulunan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanan p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir. Buna göre çalışıyor olan bireylerin aile alt boyutundan kaynaklanan evlilik doyumu düzeylerinin çalışmıyor olan bireylere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu söylenebilir ($t=1,665$, $p<,05$) .

Evlilik doyumu toplam puanında çalışıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=53,26$, çalışmıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=50,56$ olduğu görülmektedir. Gruplara dair puan ortalamaları arasında bulunan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanan p değeri, gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir. Buna göre çalışıyor olan bireylerin evlilik doyumu düzeylerinin çalışmıyor olan bireylere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu söylenebilir ($t=2,449$, $p<,05$) .

Olumlu alt boyutunda çalışıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=21,06$, çalışmıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=19,14$ olduğu görülmektedir. Gruplara dair puan ortalamaları arasında bulunan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanan p değeri, gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olduğunu göstermektedir. Buna göre çalışıyor olan bireylerin olumlu alt boyutundan kaynaklanan ilişkide güç algısı düzeylerinin çalışmıyor olan bireylere göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu söylenebilir ($t=3,608$, $p<,05$).

Olumsuz alt boyutunda çalışıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=22,27$, çalışmıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=22,33$ olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gruplara dair puan ortalamaları arasında bulunan farka dair anlamlılığı görmek amacıyla hesaplanan p değeri, gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=-0,84$, $p>,05$).

Bağışlama istekliliği toplam puanında çalışıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=32,48$, çalışmıyor olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=30,13$ olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Gruplara dair puan ortalamaları arasında bulunan farka dair anlamlılığı incelemek için hesaplanmış olan p değerinin, gruplar arasındaki puanların farkının ,05 düzeyi içerisinde anlamlı olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır ($t=1,530$, $p>,05$).

5. Evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkları evlilik süresine göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? Alt problemine ilişkin bulgular

Evli kişilerin evlilikten aldığı doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeylerinin evlilik süresine göre farklılaşma durumunu tespit etmek için tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan analize ilişkin bulgular Tablo 4.24 ve Tablo 4.25'te verilmiştir.

Tablo 4. 24. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeylerinin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişken	Öğrenim Durumu	n	$\bar{X}$	Ss
EDÖ Benlik	1-10 yıl	173	13,12	2,549
	11-20 yıl	55	12,47	2,968
	21-30 yıl	65	12,57	2,867
	31-40 yıl	31	12,68	2,535
EDÖ Cinsellik	1-10 yıl	173	22,07	3,637
	11-20 yıl	55	20,58	3,881
	21-30 yıl	65	19,95	3,859
	31-40 yıl	31	20,06	3,596
EDÖ Aile	1-10 yıl	173	18,20	5,577
	11-20 yıl	55	17,80	6,908
	21-30 yıl	65	17,85	5,552
	31-40 yıl	31	18,87	5,359
EDÖ Toplam	1-10 yıl	173	53,39	8,856
	11-20 yıl	55	50,85	10,388
	21-30 yıl	65	50,37	9,635
	31-40 yıl	31	51,61	8,842
İGAÖ Olumlu	1-10 yıl	173	21,25	5,231
	11-20 yıl	55	19,82	5,302
	21-30 yıl	65	18,62	3,761
	31-40 yıl	31	19,32	4,840
İGAÖ Olumsuz	1-10 yıl	173	23,42	5,506
	11-20 yıl	55	22,20	4,445
	21-30 yıl	65	20,58	5,763
	31-40 yıl	31	19,77	6,163
Bağışlama Toplam	1-10 yıl	173	30,73	13,239
	11-20 yıl	55	33,27	15,300
	21-30 yıl	65	32,75	12,952
	31-40 yıl	31	30,48	13,481

Tablo 4.24'teki evlilik süresine ilişkin bulgular incelendiğinde, benlik alt boyutunda en yüksek ortalamanın $\bar{X}=13,12$ ile 1-10 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=12,68$ ile 31-40 yıl evli bireyler, $\bar{X}=12,57$ ile 21-30 yıl evli bireyler izlemektedir. Benlik boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=12,47$ ile 11-20 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir.

Cinsellik alt boyutunda en yüksek ortalamanın $\bar{X}=22,07$ ile 1-10 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=20,58$ ile 11-20 yıl evli

bireyler, $\bar{X}=20,06$ ile 31-40 yıl evli bireyler izlemektedir. Cinsellik boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=19,95$ ile 21-30 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir.

Aile alt boyutunda en yüksek ortalamanın $\bar{X}=18,87$ ile 31-40 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=18,20$ ile 1-10 yıl evli bireyler, $\bar{X}=17,85$ ile 21-30 yıl evli bireyler izlemektedir. Aile boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=17,80$ ile 11-20 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir.

Evlilik doyumu toplam puanında en yüksek ortalamanın $\bar{X}=53,39$ ile 1-10 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=51,60$ ile 31-40 yıl evli bireyler, $\bar{X}=50,85$ ile 11-20 yıl evli bireyler izlemektedir. Evlilik doyumu toplam puanında en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=50,37$ ile 21-30 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir.

Olumlu alt boyutunda en yüksek ortalamanın $\bar{X}=21,25$ ile 1-10 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=19,82$ ile 11-20 yıl evli bireyler, $\bar{X}=19,32$ ile 31-40 yıl evli bireyler izlemektedir. Olumlu boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=18,62$ ile 21-30 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir.

Olumsuz alt boyutunda en yüksek ortalamanın $\bar{X}=23,42$ ile 1-10 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=22,20$ ile 11-20 yıl evli bireyler, $\bar{X}=20,58$ ile 21-30 yıl evli bireyler izlemektedir. Olumsuz boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=19,77$ ile 31-40 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir.

Bağışlama istekliliği toplam puanında en yüksek ortalamanın $\bar{X}=33,27$ ile 11-20 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=32,75$ ile 21-30 yıl evli bireyler, $\bar{X}=30,73$ ile 1-10 yıl evli bireyler izlemektedir. Bağışlama istekliliği toplam puanında en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=30,48$ ile 31-40 yıl evli bireylere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 4.25. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeylerinin Evlilik Süresine Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	f	p
EDÖ Benlik	Gruplar arası	26,072	3	8,691	1,203	,309
	Grup içi	2312,110	320	7,225		
	Toplam	2338,182	323			
EDÖ Cinsellik	Gruplar arası	292,678	3	97,559	7,048	,000
	Grup içi	4429,282	320	13,842		
	Toplam	4721,960	323			
EDÖ Aile	Gruplar arası	29,147	3	9,716	,289	,833
	Gruplar içi	10760,664	320	33,627		
	Toplam	10789,812	323			
EDÖ Toplam	Gruplar arası	571,874	3	190,625	2,210	,087
	Grup içi	27602,382	320	86,257		
	Toplam	28174,256	323			

Evli bireylerin evlilik doyumu düzeylerinin evlilik süresine ilişkin farkı belirlemek için yapılmış olan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.25'deki bulguları incelendiğinde evlilik doyumu ölçeğinin cinsellik alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği ($f=7,048$ $p<,05$), evlilik doyumu ölçeğinin benlik alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyinde gruplar arasında anlamlı bir farkı ifade etmediği ($f=1,203$ $p>,05$), evlilik doyumu ölçeğinin toplam puanı için hesaplanan p değerinin ($f=2,210$ $p>,05$) ve aile alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyi içerisinde grupların aralarında anlamlı olabilecek fark göstermediği bulgusuna ulaşılmıştır ($f=,289$ $p>,05$).

Evlilik doyumu ölçeğinin cinsellik alt boyutu ile bireylerin evlilik süresi aralarında bulunan fark kaynağının tespit edilmesi düşüncesiyle ileri analiz tekniği olan Scheffe testi uygulanmıştır. Analize dair sonuçlar Tablo 4.26'da verilmiştir.

Tablo 4.26. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Cinsellik Alt Boyutunun Evlilik Süresine Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Evlilik Süresi (yıl)	(J)Evlilik Süresi (yıl)	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Cinsellik	1-10	11-20	1,488	,085
		21-30	2,116	,002
		31-40	2,005	,056
	11-20	1-10	-1,488	,085
		21-30	,628	,838
		31-40	,517	,944
	21-30	1-10	-2,116	,002
		11-20	-,628	,838
		31-40	-,111	,999
	31-40	1-10	-2,005	,056
		11-20	-,517	,944
		21-30	,111	,999

Tablo 4.26'daki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri cinsellik alt boyutunun evlilik süresine göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

1-10 yıl evli bireyler ile 21-30 yıl evli bireyler arasında 1-10 yıl evli bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum 1-10 yıl evli bireylerin evlilik doyumunda cinsellik alt boyutunun 21-30 yıl evli bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p < .05$; $p = .002$).

Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutunda diğer evlilik süresi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 4.27. Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeylerinin Evlilik Süresine Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	f	p
İGAÖ Olumlu	Gruplar arası	384,406	3	128,135	5,235	,002
	Grup içi	7833,150	320	24,479		
	Toplam	8217,556	323			
İGAÖ Olumsuz	Gruplar arası	605,106	3	201,702	6,761	,000
	Grup içi	9546,039	320	29,831		
	Toplam	10151,145	323			

Evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeylerinin evlilik süresine ilişkin farkı belirlemek için yapılmış olan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.27'deki bulguları incelendiğinde ilişkilerde güç algısı ölçeğinin olumlu alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyi içerisinde anlamlı sayılabilecek farklılıklar gösterdiği ($f=5,235$ $p<,05$), ilişkilerde güç algısı ölçeğinin olumsuz alt boyutu için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyi içerisinde anlamlı farklılıklar ortaya koyduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($f=6,761$ $p<,05$).

İlişkilerde güç algısı ölçeğinin olumlu ve olumsuz alt boyutları ile bireylerin evlilik süreleri aralarındaki farka dair nedenin görülmesi için ileri analiz tekniği olan Scheffe testi yapılmıştır. Bu analizin sonuçları Tablo 4.26'da ve Tablo 4.27'de verilmiştir.

Tablo 4.28. Evli Bireylerin İlişkide Güç Algısının Olumlu Alt Boyutunun Evlilik Süresine Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Evlilik Süresi (yıl)	(J)Evlilik Süresi (yıl)	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
İGAÖ Olumlu	1-10	11-20	1,436	,320
		21-30	2,639	,004
		31-40	1,932	,263
	11-20	1-10	-1,436	,320
		21-30	1,203	,624
		31-40	,496	,978
	21-30	1-10	-2,639	,004
		11-20	-1,203	,624
		31-40	-,707	,934
	31-40	1-10	-1,932	,263
		11-20	-,496	,978
		21-30	,707	,934

Tablo 4.28'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeyleri olumlu alt boyutunun evlilik süresine göre farklılaşmasına ilişkin Scheffe testi değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

Evlilik süresi 1-10 yıl olan bireyler ile evlilik süresi 21-30 yıl olan bireyler arasında evlilik süresi 1-10 yıl olan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum evlilik süresi 1-10 yıl olan bireylerin ilişkilerde güç algısında olumlu alt boyutunun evlilik süresi 21-30 yıl olan bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir. İlişkilerde güç algısı düzeyleri olumlu alt boyutunda diğer

evlilik süresi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>,05$) ($p<,05$; $p=,004$).

Tablo 4.29. Evli Bireylerin İlişkide Güç Algısının Olumsuz Alt Boyutunun Evlilik Süresine Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Evlilik Süresi (yıl)	(J)Evlilik Süresi (yıl)	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	P
İGAÖ Olumsuz	1-10	11-20	1,216	,559
		21-30	2,832	,006
		31-40	3,642	,009
	11-20	1-10	-1,216	,559
		21-30	1,615	,458
		31-40	2,426	,273
	21-30	1-10	-2,832	,006
		11-20	-1,615	,458
		31-40	,810	,927
	31-40	1-10	-3,642	,009
		11-20	-2,426	,273
		21-30	-,810	,927

Tablo 4.29'daki bulgular incelendiğinde evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeyleri olumsuz alt boyutunun evlilik süresine göre farklılaşmasına ilişkin Scheffe testi değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

Evlilik süresi 1-10 yıl olan bireyler ile evlilik süresi 21-30 yıl olan bireyler ve evlilik süresi 31-40 yıl olan bireyler arasında evlilik süresi 1-10 yıl olan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum evlilik süresi 1-10 yıl olan bireylerin ilişkilerde güç algısında olumsuz alt boyutunun evlilik süresi 21-30 yıl olan bireyler ve evlilik süresi 31-40 yıl olan bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,006$, $p=,009$).

İlişkilerde güç algısı düzeyleri olumsuz alt boyutunda diğer evlilik süresi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır($p>,05$).

Tablo 4.30. Evli Bireylerin Bağışlayıcılık Düzeylerinin Evlilik Süresine Göre Farklaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	f	p
Bağışlama Toplam	Gruplar arası	407,824	3	135,941	,738	,530
	Grup içi	58976,481	320	184,302		
	Toplam	59384,306	323			

Evli bireylerin bağışlayıcılık düzeylerinin evlilik süresine göre farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.30'daki bulguları incelendiğinde bağışlama düzeyi toplam puanı için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade etmediği bulunmuştur ($f=,738$ $p>,05$).

6. Evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkları çocuk sayısına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır? Alt problemine ilişkin bulgular

Evli bireylerde evlilikten alınan doyum evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeylerinin çocuk sayısına bağlı olarak fark teşkil etmesi durumunu tespit etmek için tek yönlü varyans analizi (Anova) yapılmıştır. Yapılan analizle ilgili bulgular Tablo 4.31'de verilmiştir.

Tablo 4. 31. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeylerinin Çocuk Sayısına Göre Dağılımına İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

Değişken	Çocuk Sayısı	n	$\bar{X}$	Ss
EDÖ Benlik	0	72	13,82	1,849
	1	59	12,42	2,660
	2-3	132	12,46	3,102
	4-5	61	12,98	2,327
EDÖ Cinsellik	0	72	23,13	1,928
	1	59	22,15	3,745
	2-3	132	20,31	3,975
	4-5	61	19,93	4,187
EDÖ Aile	0	72	19,90	5,222
	1	59	15,02	7,123
	2-3	132	18,45	5,241
	4-5	61	18,33	4,996
EDÖ Toplam	0	72	56,85	6,410
	1	59	49,59	11,022
	2-3	132	51,23	9,143
	4-5	61	51,25	9,241
İGAÖ Olumlu	0	72	21,78	4,940
	1	59	19,95	5,914
	2-3	132	19,92	4,753
	4-5	61	19,69	4,639
İGAÖ Olumsuz	0	72	25,42	4,010
	1	59	21,81	6,257
	2-3	132	21,36	5,704
	4-5	61	21,10	5,095
Bağışlama Toplam	0	72	31,82	13,985
	1	59	33,71	13,945
	2-3	132	30,12	13,178
	4-5	61	32,21	13,474

Tablo 4.31'deki çocuk sayısına ilişkin bulgular incelendiğinde, benlik alt boyutunda ortalamaların en yükseklerinin $\bar{X}=13,82$ ile çocuk sahibi olmayan bireylere ait olduğu görülmektedir. Bunları sırasıyla $\bar{X}=12,98$ ile 4-5 çocuk sahibi bireyler, $\bar{X}=12,46$ ile 2-3 çocuk sahibi bireyler izlemektedir. Benlik boyutunda en düşük ortalamanın ise $\bar{X}=12,42$ ile 1 çocuk sahibi kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Cinsellik alt boyutunda ortalamaların en yükseklerinin $\bar{X}=23,13$ ile çocuk sahibi olmayan kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunları sırasıyla $\bar{X}=22,15$ ile 1 çocuk sahibi bireyler, $\bar{X}=20,31$ ile 2-3 çocuk sahibi bireyler izlemektedir. Cinsellik boyutunda en düşük ortalamaların ise $\bar{X}=19,93$ ile 4-5 çocuk sahibi kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Aile alt boyutunda ortalamaların en yükseklerinin $\bar{X}=19,90$ ile çocuk sahibi olmayan kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunları sırasıyla $\bar{X}=18,45$ ile 2-3 çocuk sahibi bireyler, $\bar{X}=18,33$ ile 4-5 çocuk sahibi bireyler izlemektedir. Aile boyutunda en düşük ortalamaların ise $\bar{X}=15,02$ ile 1 çocuk sahibi kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Evlilik doyumu toplam puanında ortalamaların en yükseklerinin $\bar{X}=56,85$ ile çocuk sahibi olmayan kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunları sırasıyla $\bar{X}=51,25$ ile 4-5 çocuk sahibi bireyler, $\bar{X}=51,23$ ile 2-3 çocuk sahibi olan bireyler izlemektedir. Evlilik doyumu toplam puanında en düşük ortalamaların ise $\bar{X}=49,59$ ile 1 çocuk sahibi kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Olumlu alt boyutunda ortalamaların en yükseklerinin $\bar{X}=21,78$ ile çocuk sahibi olmayan kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunları sırasıyla $\bar{X}=19,95$ ile 1 çocuk sahibi bireyler, $\bar{X}=19,92$ ile 2-3 çocuk sahibi bireyler izlemektedir. Olumlu boyutunda en düşük ortalamaların ise $\bar{X}=19,69$ ile 4-5 çocuk sahibi kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Olumsuz alt boyutunda ortalamaların en yükseklerinin $\bar{X}=25,42$ ile çocuk sahibi olmayan kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunları sırasıyla $\bar{X}=21,81$ ile 1 çocuk sahibi bireyler, $\bar{X}=21,36$ ile 2-3 çocuk sahibi bireyler izlemektedir. Olumsuz boyutunda en düşük ortalamaların ise $\bar{X}=21,10$ ile 4-5 çocuk sahibi kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bağışlama istekliliği toplam puanında ortalamaların en yükseklerinin $\bar{X}=33,71$ 1 çocuk sahibi olan kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bunları sırasıyla $\bar{X}=32,21$ ile 4-5 çocuk sahibi bireyler, $\bar{X}=31,82$ ile çocuk sahibi olmayan izlemektedir. Bağışlama istekliliği toplam puanında en düşük ortalamaların ise $\bar{X}=30,12$ ile 2-3 çocuk sahibi kişilere ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.32. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeylerinin Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	f	p
EDÖ Benlik	Gruplar arası	99,328	3	33,109	4,732	,003
	Grup içi	2238,854	320	6,996		
	Toplam	2338,182	323			
EDÖ Cinsellik	Gruplar arası	522,455	3	174,152	13,270	,000
	Grup içi	4199,505	320	13,123		
	Toplam	4721,960	323			
EDÖ Aile	Gruplar arası	814,339	3	271,446	8,708	,000
	Gruplar içi	9975,472	320	31,173		
	Toplam	10789,812	323			
EDÖ Toplam	Gruplar arası	2136,206	3	712,069	8,751	,000
	Grup içi	26038,050	320	81,369		
	Toplam	28174,256	323			

Evli bireylerin evlilik doyumu düzeylerinin çocuk sayısına bağlı olarak farklılaşmasını tespit etmek için yapılmış olan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.32'deki bulguları incelendiğinde evlilik doyumu ölçeğinin cinsellik alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyi içerisinde anlamlı sayılabilecek farklılıklar ortaya koyduğu ($f=4,732$ $p<,05$), evlilik doyumu ölçeğinin benlik alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde gruplar arası anlamlı farklılıklar ifade ettiği ($f=13,270$ $p<,05$), evlilik doyumu ölçeğinin aile alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde anlamlı farklılıklar ortaya koyduğu ($f=8,708$ $p<,05$) ve evlilik doyumu ölçeğinin toplam puanı için hesaplanan p değerinin ,05 düzeyinde gruplar arası anlamlı farklılıklar ifade ettiği sonucuna ulaşılmıştır ($f=8,751$ $p<,05$).

Evlilik doyumu ölçeğinin toplam puanı, benlik alt boyutu, cinsellik alt boyutu ve aile alt boyutu ile bireylerin çocuk sayısı aralarındaki farka dair nedenlerin görülmesi için ileri analiz tekniği olan Scheffe testi uygulanmıştır. Bu analiz sonuçlarına dair bulgular Tablo 4.33'te, Tablo 4.34'de ve Tablo 4.35'te verilmiştir.

Tablo 4.33. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Benlik Alt Boyutunun Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Çocuk Sayısı	(J)Çocuk Sayısı	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Benlik	0	1	1,396	,030
		2-3	1,357	,007
		4-5	,836	,350
	1	0	-1,396	,030
		2-3	-,038	1,000
		4-5	-,560	,719
	2-3	0	-1,357	,007
		1	,038	1,000
		4-5	-,521	,655
	4-5	0	-,836	,350
		1	,560	,719
		2-3	,521	,655

Tablo 4.33'teki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri benlik alt boyutunun çocuk sayısına göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlılık durumunu görmek için incelendiğinde;

Çocuğu olmayan bireyler ile 1 çocuk sahibi bireyler ve 2-3 çocuk sahibi bireyler arasında çocuğu olmayan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum çocuğu olmayan bireylerin evlilik doyumunda benlik alt boyutunun 1 çocuk sahibi bireyler ve 2-3 çocuk sahibi bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,030$, $p=,007$).

Evlilik doyumunun benlik alt boyutunda diğer çocuk sayısı kategorileri aralarında istatistiksel olarak anlamlı farkın olmadığı sonucuna ulaşılmıştır ($p>,05$).

Tablo 4.34. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Cinsellik Alt Boyutunun Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Çocuk Sayısı	(J)Çocuk Sayısı	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Cinsellik	0	1	,972	,506
		2-3	2,814	,000
		4-5	3,191	,000
	1	0	-,972	,506
		2-3	1,842	,016
		4-5	2,218	,011
	2-3	0	-2,814	,000
		1	-1,842	,016
		4-5	,376	,930
	4-5	0	-3,191	,000
		1	-2,218	,011
		2-3	-,376	,930

Tablo 4.34'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri cinsellik alt boyutunun çocuk sayısına göre farklılaşmasına ilişkin scheffe sonuçlarının .05 düzeyi içerisinde anlamlılık durumu incelendiğinde;

Çocuğu olmayan bireyler ile 2-3 çocuk sahibi bireyler ve 4-5 çocuk sahibi bireyler arasında çocuğu olmayan bireyler lehine istatistiki anlamda anlamlı farklılıklar olduğu görülmüştür. Bu durum çocuğu olmayan bireylerin evlilik doyumunda cinsellik alt boyutunun 2-3 çocuk sahibi bireyler ve 4-5 çocuk sahibi bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,000$, $p=,000$).

1 çocuğu olan bireyler ile 2-3 çocuğa sahip bireyler ve 4-5 çocuğa sahip bireyler arasında 1 çocuğa sahip kişiler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sonuçta tek çocuğu olan bireylerin evlilik doyumunda cinsellik alt boyutunun 2-3 çocuk sahibi bireyler ve 4-5 çocuk sahibi bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,016$, $p=,011$).

Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutunda diğer çocuk sayısı kategorileri aralarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olmadığı görülmüştür ($p>,05$).

Tablo 4.35. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Aile Alt Boyutunun Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Çocuk Sayısı	(J)Çocuk Sayısı	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Aile	0	1	4,886	,000
		2-3	1,448	,373
		4-5	1,575	,454
	1	0	-4,886	,000
		2-3	-3,438	,002
		4-5	-3,311	,016
	2-3	0	-1,448	,373
		1	3,438	,002
		4-5	,127	,999
	4-5	0	-1,575	,454
		1	3,311	,016
		2-3	-,127	,999

Tablo 4.35'teki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri aile alt boyutunun çocuk sayısına göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

Çocuğu olmayan bireyler ile 1 çocuk sahibi bireyler arasında çocuğu olmayan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum çocuğu olmayan bireylerin evlilik doyumunda aile alt boyutunun 1 çocuk sahibi bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,000$).

1 çocuğu olan bireyler ile 2-3 çocuk sahibi bireyler ve 4-5 çocuk sahibi bireyler arasında 2-3 çocuğu olan bireyler ve 4-5 çocuğu olan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum 2-3 çocuğu olan ve 4-5 çocuğu olan bireylerin evlilik doyumunda aile alt boyutunun 1 çocuk sahibi bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,002$, $p=,016$).

Evlilik doyumunun aile alt boyutunda diğer çocuk sayısı grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 4.36. Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Düzeyleri Aile Toplam Puanının Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Çocuk Sayısı	(J)Çocuk Sayısı	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	p
EDÖ Toplam	0	1	7,254	,000
		2-3	5,620	,001
		4-5	5,601	,006
	1	0	-7,254	,000
		2-3	-1,634	,720
		4-5	-1,653	,800
	2-3	0	-5,620	,001
		1	1,634	,720
		4-5	-,019	1,000
	4-5	0	-5,601	,006
		1	1,653	,800
		2-3	,019	1,000

Tablo 4.36'daki bulgular incelendiğinde evli bireylerin evlilik doyumu düzeyleri toplam puanının çocuk sayısına göre farklılaşmasına ilişkin scheffe değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

Çocuğu olmayan bireyler ile 1 çocuk sahibi bireyler arasında çocuğu olmayan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum çocuğu olmayan bireylerin evlilik doyumunun 1 çocuk sahibi bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,000$).

Çocuk sahibi olmayan bireyler ile 2-3 çocuk sahibi bireyler ve 4-5 çocuk sahibi bireyler arasında çocuk sahibi olmayan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum çocuk sahibi olmayan bireylerin evlilik doyumunun 2-3 çocuğu olan ve 4-5 çocuğu olan bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,001$, $p=,006$).

Evlilik doyumunda diğer çocuk sayısı grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 4.37. Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeylerinin Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	f	p
İGAÖ Olumlu	Gruplar arası	205,939	3	68,646	2,742	,043
	Grup içi	8011,616	320	25,036		
	Toplam	8217,556	323			
İGAÖ Olumsuz	Gruplar arası	919,021	3	306,340	10,618	,000
	Grup içi	9232,124	320	28,850		
	Toplam	10151,145	323			

Evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeylerinin çocuk sayısına göre farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.37'deki bulguları incelendiğinde ilişkilerde güç algısı ölçeğinin olumlu alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği ($f=2,742$ $p<,05$), ilişkilerde güç algısı ölçeğinin olumsuz alt boyutu için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade ettiği bulunmuştur ($f=10,618$ $p<,05$).

İlişkilerde güç algısı ölçeğinin olumlu alt boyutu ve olumsuz alt boyutu ile bireylerin çocuk sayısı arasındaki farkın kaynağını tespit etmek amacıyla ileri analiz olarak Scheffe testi ve LSD testi uygulanmıştır. Bu analize ilişkin bulgular Tablo 4.38'de ve Tablo 4.39'da verilmiştir.

Tablo 4.38. Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeyleri Olumlu Alt Boyutunun Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin LSD Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Çocuk Sayısı	(J)Çocuk Sayısı	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	P
İGAÖ Olumlu	0	1	1,829	,038
		2-3	1,854	,012
		4-5	2,089	,017
	1	0	-1,829	,038
		2-3	,025	,975
		4-5	,261	,776
	2-3	0	-1,854	,012
		1	-,025	,975
		4-5	,236	,761
	4-5	0	-2,089	,017
		1	-,261	,776
		2-3	-,236	,761

Tablo 4.38'deki bulgular incelendiğinde evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeyleri olumlu alt boyutunun çocuk sayısına göre farklılaşmasına ilişkin LSD testi değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığı incelendiğinde:

Çocuğu olmayan bireyler ile 1 çocuk sahibi bireyler, 2-3 çocuk sahibi bireyler ve 4-5 çocuk sahibi bireyler arasında çocuğu olmayan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum çocuğu olmayan bireylerin ilişkilerde güç algısında olumlu alt boyutunun 1 çocuk sahibi bireylere, 2-3 çocuk sahibi bireylere ve 4-5 çocuk sahibi bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,038$, $p=,012$, $p=,017$).

İlişkilerde güç algısının olumlu alt boyutunda diğer çocuk sayısı grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 4.39. Evli Bireylerin İlişkilerde Güç Algısı Düzeyleri Olumsuz Alt Boyutunun Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin Scheffe Testi Sonuçları

Bağımlı Değişken	(I)Çocuk Sayısı	(J)Çocuk Sayısı	Ortalamalar Arası Fark (I-J)	P
İGAÖ Olumsuz	0	1	3,603	,003
		2-3	4,061	,000
		4-5	4,318	,000
	1	0	-3,603	,003
		2-3	,457	,961
		4-5	,715	,912
	2-3	0	-4,061	,000
		1	-,457	,961
		4-5	,258	,992
	4-5	0	-4,318	,000
		1	-,715	,912
		2-3	-,258	,992

Tablo 4.39'daki bulgular incelendiğinde evli bireylerin ilişkilerde güç algısı düzeyleri olumsuz alt boyutunun çocuk sayısına göre farklılaşmasına ilişkin Scheffe testi değerlerinin .05 düzeyinde anlamlı olup olmadığına bakıldığında;

Çocuğu olmayan bireyler ile 1 çocuk sahibi bireyler, 2-3 çocuk sahibi bireyler ve 4-5 çocuk sahibi bireyler arasında çocuğu olmayan bireyler lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark saptanmıştır. Bu durum çocuğu olmayan bireylerin ilişkilerde güç algısında olumsuz alt boyutunun 1 çocuk sahibi bireylere, 2-3 çocuk sahibi bireylere ve 4-5 çocuk sahibi bireylere göre daha yüksek olduğunu göstermektedir ($p<,05$; $p=,003$, $p=,000$, $p=,000$).

İlişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunda diğer çocuk sayısı grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamıştır($p>,05$).

Tablo 4.40. Evli Bireylerin Bağışlayıcılık Düzeylerinin Çocuk Sayısına Göre Farklılaşmasına İlişkin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Değişken	Kaynağı	Varyans				
		KT	df	KO	f	p
Bağışlayıcılık	Gruplar arası	577,261	3	192,420	1,047	,372
Toplam	Grup içi	58807,045	320	183,772		
	Toplam	59384,306	323			

Evli bireylerin bağışlayıcılık toplam puanı düzeylerinin çocuk sayısına göre farklılaşma durumunu tespit etmek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizinin (ANOVA) Tablo 4.40'daki bulguları incelendiğinde bağışlama istekliliği ölçeğinin toplan puanı için hesaplanan p değerinin,05 düzeyinde anlamlı bir farkı ifade etmediği bulunmuştur ($f=1,047$ $p>,05$) .

7. Evli bireylerin evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkları eşler arasındaki yaş farkına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
Alt problemine ilişkin bulgular

Tablo 4. 41. Eşler arasındaki yaş farkı bakımından evlilik doyumu evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık boyutlarının t-testi bulguları

	Eşler arasında yaş farkı					
	1-5 yaş fark (n=214)		6-10yaş fark(n=110)		t	p
	$\bar{X}$	Ss	$\bar{X}$	Ss		
EDÖ Benlik	13,09	2,584	12,39	2,842	2,240	,115
EDÖ Cinsellik	21,54	3,598	20,55	4,168	2,225	,099
EDÖ Aile	18,71	5,835	16,98	5,519	2,578	,793
EDÖ Toplam	53,35	8,771	49,92	10,017	3,172	,056
İGAÖ Olumlu	20,32	4,867	20,25	5,394	,107	,575
İGAÖ Olumsuz	22,98	5,308	20,96	5,948	3,101	,255
Bağışlama Toplam	30,87	13,335	32,86	13,953	-1,255	,733

Benlik alt boyutunda eşi ile arasında 1-5 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=13,09$, eşi ile arasında 6-10 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=12,39$ değerinde çıktığı tespit edilmiştir. Grup puan ortalamalarının aralarındaki farka dair anlamlılığı tespit etmek amacıyla incelenen p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=2,240$, $p>,05$) .

Cinsellik alt boyutunda eşi ile arasında 1-5 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=21,54$, eşi ile arasında 6-10 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=20,55$ değerinde çıktığı tespit edilmiştir. Grup puan ortalamalarının aralarındaki farka dair anlamlılığı

tespit etmek amacıyla incelenen p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=2,225$, $p>,05$) .

Aile alt boyutunda eşi ile arasında 1-5 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=18,71$, eşi ile arasında 6-10 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=16,98$ değerinde çıktığı tespit edilmiştir. Grup puan ortalamalarının aralarındaki farka dair anlamlılığı tespit etmek amacıyla incelenen p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=2,578$, $p>,05$) .

Evlilik doyumu toplam puanında eşi ile arasında 1-5 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=53,35$, eşi ile arasında 6-10 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=49,92$ değerinde çıktığı tespit edilmiştir. Grup puan ortalamalarının aralarındaki farka dair anlamlılığı tespit etmek amacıyla incelenen p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=3,172$, $p>,05$) .

Olumlu alt boyutunda eşi ile arasında 1-5 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=20,32$, eşi ile arasında 6-10 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=20,25$ değerinde çıktığı tespit edilmiştir. Grup puan ortalamalarının aralarındaki farka dair anlamlılığı tespit etmek amacıyla incelenen p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=,107$, $p>,05$) .

Olumsuz alt boyutunda eşi ile arasında 1-5 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=22,98$, eşi ile arasında 6-10 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=20,96$ değerinde çıktığı tespit edilmiştir. Grup puan ortalamalarının aralarındaki farka dair anlamlılığı tespit etmek amacıyla incelenen p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=3,101$, $p>,05$) .

Bağışlama istekliliği toplam puanında eşi ile arasında 1-5 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=30,87$, eşi ile arasında 6-10 yaş olan bireylerin ortalamasının $\bar{X}=32,86$ değerinde çıktığı tespit edilmiştir. Grup puan ortalamalarının aralarındaki farka dair anlamlılığı tespit etmek amacıyla incelenen p değeri gruplar arasındaki puan farkının ,05 düzeyinde anlamlı olmadığını göstermektedir ($t=-1,255$, $p>,05$) .

8. Evli bireylerin evlilik doyumu, evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır? Alt problemine ilişkin bulgular

Tablo 4.42 Evli Bireylerin Evlilik Doyumu Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Pearson Korelasyonu Bulguları

		1	2	3	4	5	6	7
1. EDÖ Benlik	r	1						
	p							
	n	324						
2. EDÖ Cinsellik	r	,363**	1					
	p	,000						
	n	324	324					
3. EDÖ Aile	r	,474**	,221**	1				
	p	,000	,000					
	n	324	324	324				
4. EDÖ Toplam	r	,730**	,651**	,846	1			
	p	,000	,000	,000				
	n	324	324	324	324			
5. İGAÖ Olumlu	r	,382**	,399**	,208**	,402**	1		
	p	,000	,000	,000	,000			
	n	324	324	324	324	324		
6. İGAÖ Olumsuz	r	,611**	,372**	,373**	,559**	,355**	1	
	p	,000	,000	,000	,000	,000		
	n	324	324	324	324	324	324	
7. Bağışlama İstekliliği	r	-,213	-,026*	-,185	-,186**	,050	-,160	1
	p	,000	,642	,001	,001	,367	,004	
Toplam	n	324	324	324	324	324	324	324

**p<0,01 *p<0,05

Bu bulgular ışığında Tablo 4.42 incelendiğinde aralarında anlamlı ilişkiler tespit edilen değişkenler aşağıda sıralanmıştır:

Evlilik doyumunun benlik alt boyutu ile ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutu aralarında istatistiksel anlamda,05 düzeyinde pozitif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumunda benlik düzeyleri ile ilişkide güç algısında olumlu alt boyutunun pozitif yönde ilişkisi vardır ($r=,382$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun benlik alt boyutu ile ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutu aralarında istatistiki bakımdan,05 düzeyi referans alınarak pozitif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumunda benlik düzeyleri ile ilişkide güç algısında olumsuz alt boyutunun pozitif yönde ilişkisi vardır ($r=,611$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun benlik alt boyutu ile bağışlayıcılık aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak negatif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumunda benlik düzeyleri ile bağışlayıcılık düzeylerinin negatif yönde ilişkisi vardır ($r=-,213$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutu ile ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutu arasında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak pozitif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumunda cinsellik düzeyleri ile ilişkide güç algısında olumlu alt boyutunun pozitif yönde ilişkisi vardır ($r=,399$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutu ile ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutu aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak pozitif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumunda cinsellik düzeyleri ile ilişkide güç algısında olumsuz alt boyutunun pozitif yönde ilişkisi vardır ($r=,372$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun aile alt boyutu ile ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutu aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak pozitif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumunda aile düzeyleri ile ilişkide güç algısında olumlu alt boyutunun pozitif yönde ilişkisi vardır ($r=,208$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun aile alt boyutu ile ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutu aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak pozitif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumunda aile düzeyleri ile ilişkide güç algısında olumsuz alt boyutunun pozitif yönde ilişkisi vardır ($r=,373$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun aile alt boyutu ile bağışlayıcılık aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak negatif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumunda aile düzeyleri ile bağışlayıcılık düzeylerinin negatif yönde ilişkisi vardır ($r=-,185$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun toplam puanı ile ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutu aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak pozitif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumu ile ilişkide güç algısında olumlu alt boyutunun pozitif yönde ilişkisi vardır ($r=,402$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun toplam puanı ile ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutu aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak pozitif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumu ile ilişkide güç algısında olumsuz alt boyutunun pozitif yönde ilişkisi vardır ($r=,559$; $p<,05$).

Evlilik doyumunun toplam puanı ile bağışlayıcılık aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak negatif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak evlilik doyumu ile bağışlayıcılık düzeylerinin negatif yönde ilişkisi vardır ($r=-,186$; $p<,05$).

Bağışlayıcılık ile ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutu aralarında istatistiksel açıdan ,05 düzeyi referans alınarak negatif yönde anlamlı ilişkilerin bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak bağışlayıcılık ile ilişkide güç algısında olumlu alt boyutunun negatif yönde ilişkisi vardır ($r=-,160$; $p<,05$).

9. *Evli bireylerin evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkları evlilik doyumunu anlamlı düzeyde yordamakta mıdır? Alt problemine ilişkin bulgular*

Evli bireylerin ilişkilerde güç olumlu ve olumsuz alt boyutlarının ve bağışlayıcılıklarının evlilik doyumu ölçeğinin toplam puanı, benlik, cinsellik ve aile alt boyutlarını açıklama gücünü ortaya koymak için çoklu regresyon analizi tekniği kullanılmıştır. Analize ilişkin bulgular Tablo 4.43, Tablo 4.44, Tablo 4.45 ve Tablo 4.46'da verilmiştir.

Tablo 4.43. Evli Bireylerin Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeylerinin Benlik Alt Boyutunu Açıklama Gücü

Yordayıcı Değişken	B	SH	B	t	p
Olumlu	,110	,024	,206	4,509	,000
Olumsuz	,247	,022	,515	11,138	,000
Bağışlayıcılık	-,028	,009	-,141	-3,260	,001
R= ,651	R ² = ,423	F= 78,329	p= ,000		

Tablo 4.43'teki bulgular incelendiğinde bağımsız değişken (yordayıcı değişken) olarak analize giren ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutunun, ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunun ve bağışlayıcılık düzeylerinin benlik alt boyutunu anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir (R=,651, R²= ,423, F= 78,329, p=,000).

Bu bulgu evli bireylerin ilişkilerde güç algısının ve bağışlayıcılıklarının, benlik alt boyutundan alınan toplam puanına ilişkin varyansın %42.3'ünü açıkladığını göstermektedir. Bağımsız değişkenler 't' testi sonuçlarına göre ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutu benlik alt boyutunun en güçlü yordayıcısıdır (β =,515).

Tablo 4.44. Evli Bireylerin Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeylerinin Cinsellik Alt Boyutunu Açıklama Gücü

Yordayıcı Değişken	B	SH	β	t	p
Olumlu	,231	,040	,305	5,734	,000
Olumsuz	,180	,037	,264	4,897	,000
Bağışlayıcılık	,000	,014	,001	,016	,987
R= ,468	R ² = ,219	F= 29,992	p= ,000		

Tablo 4.44'deki bulgular incelendiğinde bağımsız değişken (yordayıcı değişken) olarak analize giren ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutunun ve ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunun cinsellik alt boyutunu anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir (R=,468, R²= ,219, F= 29,992, p=,000).

Bu bulgu evli bireylerin ilişkilerde güç algısının, cinsellik alt boyutundan alınan toplam puanına ilişkin varyansın %21.9'unu açıkladığını göstermektedir. Bağımsız değişkenler 't' testi sonuçlarına göre ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutu cinsellik alt boyutunun en güçlü yordayıcısıdır (β =,305).

Bir diğer bağımsız değişken olarak analize giren bağışlayıcılığın ise cinsellik alt boyutundan alınan puanı yordama düzeyi ,05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4.45. Evli Bireylerin Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeylerinin Aile Alt Boyutunu Açıklama Gücü

Yordayıcı Değişken	B	SH	β	t	p
Olumlu	,118	,063	,103	1,877	,061
Olumsuz	,324	,057	,314	5,638	,000
Bağışlayıcılık	-,060	,022	-,140	-2,684	,008
R= ,405	R ² = ,164	F= 20,983	p= ,000		

Tablo 4.45'deki bulgular incelendiğinde bağımsız değişken (yordayıcı değişken) olarak analize giren ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunun ve bağışlayıcılığın, aile alt boyutunu anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir (R=,405, R²= ,164, F= 20,983, p=,000).

Bu bulgu evli bireylerin ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunu ve bağışlayıcılığın, aile alt boyutundan alınan toplam puanına ilişkin varyansın %16.4'ünü açıkladığını göstermektedir.

Bağımsız değişkenler 't' testi sonuçlarına göre ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutu aile alt boyutunun en güçlü yordayıcısıdır (β =,314).

Bir diğer bağımsız değişken olarak analize giren ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutu ise aile alt boyutundan alınan puanı yordama düzeyi ,05 düzeyinde anlamlı bulunmamıştır.

Tablo 4.46. Evli Bireylerin Evlilikte Güç Algısı Ve Bağışlayıcılık Düzeylerinin Evlilik Doyumu Toplam Puanını Açıklama Gücü

Yordayıcı Değişken	B	SH	B	t	p
Olumlu	,460	,088	,248	5,215	,000
Olumsuz	,751	,080	,451	9,358	,000
Bağışlayıcılık	-,087	,031	-,127	-2,815	,005
R= ,612	R ² = ,375	F= 64,039	p= ,000		

Tablo 4.46'daki bulgular incelendiğinde bağımsız değişken (yordayıcı değişken) olarak analize giren ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutunun,

olumsuz alt boyutunun ve bağışlayıcılığın, evlilik doyumu toplam puanını anlamlı düzeyde yordadığı görölmektedir ($R=.612$, $R^2=.375$, $F=64,039$, $p=.000$).

Bu bulgu evli bireylerin ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutunu, olumsuz alt boyutunu ve bağışlayıcılığın, evlilik doyumundan alınan toplam puanına ilişkin varyansın %37.5'ini açıkladığını göstermektedir. Bağımsız değişkenler 't' testi sonuçlarına göre ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutu evlilik doyumunun en güçlü yordayıcısıdır ($\beta=.451$).

5. TARTIŞMA

Araştırmanın sonucunda evli bireylerde yaş ile evlilik doyumu, evlilik doyumunun benlik ve cinsellik alt boyutları, evlilikte güç algıları aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evlilikten alınan doyumla evlilikte algılanan güç düzeyinin, çocuk sayısının ve evlilik süresinin pozitif yönde anlamlı ilişkili olduğu evlilik ile yaş ilişkisinde ise daha genç yaşlarda evlilik doyumunun daha yüksek olduğu görülen çalışma bu sonucu destekler niteliktedir (Uslu Taş, 2020; Atçeken, 2014). Kaya (2017) Bireylerin yaşı ile evlilik doyumu arasında ilişki olduğunu, yaş arttıkça evlilik doyumunun da arttığı sonucuna ulaşmış. Bu sonuçların aksine Güven ve Sevim (2017) evlilik doyumu ile bireylerin yaş ve cinsiyetleri arasında ilişki olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Çalışmamızda evlilik doyumunun yaşa bağlı olarak artmasının bireylerin evlilik sürelerinin artmasına bağlı olabileceği düşünülmektedir. Bunun yanı sıra yaşa bağlı olarak bireylerin düşünce stillerinin, olgunluklarının, hayata bakışlarının değişmesi de evlilik doyumlarının artmasına sebep olmuş olabileceği düşünülmektedir.

Evlilik doyumu üzerine yapılan araştırmalarda evlilikten alınan doyumun; evli olarak geçirilen süreyle ilişkili olduğu (Çağ ve Yıldırım, 2013; Demir, 2014), cinsiyete göre farklılık göstermediği (Tezer, 1996; Çınar, 2008; Çelik, 2006), Kadınlarda problem çözme, iletişim becerileri, cinsiyet rolleri ve ilgi göstermeyle evlilikten alınan doyum aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Mussatayeva, 2018).

Yine çalışma sonuçlarıyla benzerlik gösteren araştırma sonuçları da şöyledir: Kabasakal ve Soylu (2016)'nın çalışması evlilikte doyum ile cinsiyet arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. Çağ ve Yıldırım (2003) yaptığı araştırmada evlilik doyumu ile çocukların sayısı, cinsiyet, eşten alınan destek, eğitim düzeyi, evli geçirilen süre, cinsel yaşama dair memnuniyet, aile gelir düzeyi, çift arasındaki yaş farkları, ev içi sorumluluk paylaşımı değişkenleri arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Çalışma sonuçları eş desteği, cinsellik yaşamına dair memnuniyet, eğitim seviyesi değişkenlerinin evlilikten alınan doyum anlamlı derecede yordadığı görülmüştür. Evlilik süreleri, çift arasındaki yaş farkları, cinsiyet, aile gelir düzeyi, çocuk sayısı, ev içi sorumluluk paylaşımı anlamlı derecede yordamamaktadır

Evlilik doyumunun benlik alt boyutu evlilikte güç algısını anlamlı düzeyde yordamıştır. Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutu evlilikte güç algısını anlamlı düzeyde yordamıştır. Evlilik doyumunun aile alt boyutu evlilikte güç algısının olumsuz alt boyutunu ve bağışlayıcılığı anlamlı düzeyde yordamıştır. Evli bireylerin evlilik süresi ile evlilik doyumunda cinsellik alt boyutu arasında anlamlı düzeyde ilişki bulunmuştur. Evli bireylerde çocuk sayısı ile evlilikten alınan doyum aralarında anlamlı ilişki bulunmuştur.

Evlilik süresiyle evlilik doyumunun aralarındaki ilişkinin incelendiği çalışmalara bakıldığında Demir (2014) evlilik süreleriyle evlilikten alınan doyum arasında ilişki olduğu sonucuna ulaşmıştır. Evliliğin başlarında evlilikte doyum daha fazladır. Başka bir çalışma sonucu evli geçirilen süreyle evlilikten alınan doyum arasında anlamlı ilişki olduğunu ve üç seneden daha az süredir evli olan bireylerin evlilikten aldıkları doyum daha olduğunu ortaya koymaktadır (Kubat, 2012). Çınar (2008)'ın araştırma sonuçlarına göre evlilikte geçirilen süre ile evlilikten alınan doyum arasında anlamlı farklılık olmadığı fakat beş seneden daha az zamandır evli bireylerin evlilikten aldıkları doyumun daha fazla olduğu görülmüştür.

Çocuk sayısı ile evlilik doyumunu arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmalara bakıldığında aralarında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ancak bireylerin çocuk sahibi olmalarından sonra evlilik doyumları olumsuz etkilenmiş ve düşmüştür (Çağ ve Yıldırım, 2013; Hatipoğlu, 1993). Başka çalışma sonuçlarıysa çocuğa sahip olmayan kişilerin, çocuğa sahip olanlara kıyasla yüksek düzeyde evlilik doyumuna sahip olduğunu göstermektedir (Çınar, 2018; Kubat, 2012). Yine benzer bir çalışma sonucuna göre Üniversiteli evli bireylerle yapılan bir çalışmaya göre evlilik doyumunu ile çocuk sahibi olma, cinsiyet, gelir düzeyleri, yaş aralarında anlamlı bir fark ortaya konmamışken evlilik süresi ve eğitim düzeyleri ile aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Yıldız, 2017).

Bu çalışmada evlilik doyumunun benlik ve aile alt boyutları ile bağışlayıcılık arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Yine benzer çalışmaların sonucunda evlilik doyumunu ile affetme arasında pozitif yönde ilişki olduğu, evlilik süresinin evlilik doyumunu ve affetmeyi azalttığı bunun yanı sıra evlilik doyumunun cinsiyet ile de

erkekler lehine ilişkili olduğunu ortaya konmuştur (Şahin, 2020; Gülgün, 2019). Bağışlama ile ilgili diğer çalışmalar incelendiğinde görülmüştür ki evlilikte çatışma ve evlilikte doyum konuları arasında bağışlama aracı rol üstlenmektedir (Çıtışlı Turgut, 2018).

Evlilikte doyumla eğitim düzeyleri arasındaki ilişkinin araştırıldığı çalışma sonuçlarına göre en yüksek evlilik doyumunun lise mezunlarına, daha sonra üniversite mezunlarına ait olduğu ve en düşük evlilik doyumunun ilkökul mezunlarına ait olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Üncü, 2007). Araştırmada evlilik doyumu ile bireylerin eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Literatür incelendiğinde bu bilgi desteklenir niteliktedir: Bireylerin algıladıkları eş desteği, eğitim düzeyi ve cinsel yaşama dair memnuniyet evlilik doyumu ile ilişkili bulunmuştur ve bu ilişki ters yönlüdür. Yani bireylerde eğitim düzeyinin artması evlilikte doyumu azaltmaktadır (Çağ ve Yıldırım, 2013). Farklı sonuçların da olduğu görülmektedir. Evlilik doyumu ile yaş, cinsiyeti öğrenim durumu, çocuk sayısı aralarında anlamlı fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (Yıldırım, 2017).

Evli kişilerin cinsiyetleriyle evlilikte güç algısında olumlu alt boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Literatür incelendiğinde bunun tersi sonuçlara da ulaşıldığı görülmüştür. Algılanan güç ile cinsiyet ilişkisi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Öztürk, 2016).

Evli bireylerin sahip oldukları çocukların sayısı ile evlilikte güç algısı aralarında anlamlı ilişki olduğu bulunmuştur. Bu konuda yapılan araştırmalar incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür. Çocuk sahibi olma ile algılanan güç arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Öztürk, 2016). Bu konuda yapılmış benzer araştırma sonucu ebeveyn olma yolunda ilerleyen kişilerin geleneksel rol beklentilerinin çocuğu olmayan evli bireylere göre daha yüksek olduğunu, eşitlikçi rol beklentileri puanlarının ise çocuğu olmayan evli kişilere kıyasla düşük olduğu şeklindedir. Ebeveynliğe geçiş sürecinde olan evli kişilerin ilişkide güç paylaşımında eşitlikçilikleri çocuğu olmayanlara göre daha düşük seviyede bulunmuştur. Ebeveyn olma yolunda ilerleyen evli bireylerin ilişkide gücü

paylaşma eşitliği ise ebeveyn olarak geçen yıllar arttıkça azalmaktadır (Sönmez, 2021).

Evli bireylerin öğrenim durumları ile evlilikte güç algısı aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evli kişilerin çalışma durumları ile evlilikte güç algısının olumlu alt boyutu aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evli kişilerin evlilik süreleriyle evlilikte güç algısı aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evlilikte süreleri ile algılanan güç arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırma sonucu da benzer sonuç göstermektedir: Evlilik süresinin artması algılanan gücü azaltmaktadır (Öztürk, 2016).

Evlilik doyumunun benlik ve aile alt boyutları ile evlilikte güç algısı arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evlilik doyumunun cinsellik boyutuyla evlilikte güç algısı aralarında anlamlı bir ilişki vardır. Evlilikte güç ile ilgili çalışmalar incelendiğinde benzer sonuçlara rastlanmıştır. Erkeklerde de kadınlarda da ilişkide algılanan gücün düşmesi evlilik doyumunu düşürmekte ve bağlanma kaygısının yüksek olması algılanan gücü azalmaktadır (Kaynak Malatyalı ve Büyükaşahin Sunal, 2020). Evlilik ilişkisinde bireylerin birbirini bağışlaması, evlilik doyumu üzerinde olumlu etki sağlamakta ve güç dengesinin sağlanması konusunda önem arz etmektedir (Greenberg ve ark., 2010). Evlilik doyumu ile evlilikte güç algısı arasında pozitif yönde anlamlı ilişkinin bulunduğu başka bir çalışma da evliliklerinde güçlü olduğunu hisseden kadınların diğerlerine göre daha mutlu ve özgüvenli olduğu için aynı zamanda güçlü hissetmenin benlik saygısını artırmasından dolayı ilişkide eşit söz sahibi olunmasını, bu sayede daha fazla evlilik doyumu alındığı sonucuna ulaşılmıştır (Uslu Taş, 2020). Evliliklerde güç dengesi sağlandığında evlilik doyumu daha yüksek olmaktadır. Güç dengesinin sağlanmadığı durumlarda bireylerin evliliklerinden aldığı doyum azalmaktadır (Ades, 2008). Aydın (2017) romantik ilişkisi olan 202 kişi ile yapmış olduğu çalışmada cinsiyetin ilişkilerde doyum ile ilişkisinin olmadığını bunun yanı sıra algılanan güç ve romantik ilişkiden elde edilen doyum arasında ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Evlilikte güç algısı ile ilgili yapılan bir çalışma sonucu, evlilik doyumu ve güç eşitsizliği arasında ters bir ilişki olduğu (Whisman ve Jacobson, 1990), evlilikte kişilerin algıladıkları gücün, kişinin bağlanmaya dair kaygıları ve

eşinin evlilikten aldığı doyum arasında aracı konumunda bir rol oynadığını (Kaynak Malatyalı, 2014), başka bir çalışmada evlilik doyumu ve güç eşitsizliği arasında ters bir ilişki olduğu sonucu ortaya koyulmuştur (Whisman ve Jacobson, 1990). Heteroseksüel ilişkilerde kadınların güç dinamiklerinin incelendiği bu çalışma beş terapi seansından sonra kadınların algılanan gücünde bir artış olup olmadığı ve bu gücün ilişkilerinde doyumu etkileyip etkilemediğini görmek amacıyla yapılmıştır. Sonuçlar göstermektedir ki terapi seanslarından sonra ilişkide güç dinamiklerinde eşitlik bildiren kadınların sayısı artmış ve algılanan güçteki bu artış ilişkiden alınan doyumu da artırmıştır (Handley, Soloski, Sewell, Gowdy, Smock Jordan ve Elshershaby, 2019). Kendini güce sahip hisseden kişiler evliliklerinde taleplerini daha hızlı karşılayabilecekleri için evliliklerinden alacakları doyumun diğerlerine göre daha çok olacağı söylenmiştir. (Kaynak Malatyalı, 2014). Bir araştırma sonucuna göre tüm romantik ilişkilerde ortak özellik olan güç algısı romantik ilişkileri olan kişilerin ilişkilerinden aldığı doyum, ilişkileri için yaptıkları yatırım, ilişkilerine dair bağlılıkları ve seçeneklerin niteliğini değerlendirme düzeyi üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Çaykuş, 2020).

Evli bireylerin bağışlayıcılıkları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Benzer bir çalışmada bağışlama ile cinsiyet, evlilik durumu ve yaş ile bağışlama arasındaki ilişki incelenmiştir ve hiçbirisiyle arasında ilişki olmadığı bulunmuştur (Ayten, 2009). Cinsiyet ile evlilik uyumu, yükleme ve bağışlayıcılık arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kişinin gördüğü zarar arttıkça bağışlama da zorlaşmaktadır (Taysi, 2007). Alp ve Ercan (2011) okulda çalışan öğretmenlerle yıldırıma maruz kalma ve bağışlama düzeylerinin cinsiyetle arasındaki ilişkiyi araştırmış ve cinsiyetlerle aralarında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bağışlamanın cinsiyete göre farklılaşmasına dair yapılan çalışmalar incelendiğinde, cinsiyete göre farklılaşmadığı görülmüştür (Ayten, 2009; Çağ ve Yıldırım 2013; Taysi 2007a; Akın, Özdevecioğlu ve Ünlü 2012).

Bağışlama düzeyi ile çocuk sayısı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Fakat farklı çalışmalarda bunun tersine sonuçlara ulaşılmıştır. Çocuğu olan bireyler ile olmayanlar karşılaştırıldığında çocuk sahibi olan bireylerin bağışlayıcı kişilikleri olmayanlara göre anlamlı derecede daha yüksek olduğu ve

şiddet yaşıntısı olan kadınların şiddet yaşıntısı olmayan kadınlara kıyasla bağışlayıcılıklarının düşük seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Altıntaş, 2019).

Yine bağışlamanın yaş ile ilişkisine bakıldığında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Benzer bir çalışmada 15-20 yaş grubunun daha yüksek yaş gruplarına göre daha bağışlayıcı olduğu ve eğitim düzeyleri ile bağışlama arasında anlamlı fark olduğu bulunmuştur (Kurtlar, 2020).

Araştırma sonucuna göre bağışlama ile evlilik doyumunun aile alt boyutu aralarında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Literatür bunu destekler niteliktedir. Evlilikte kişilerin bağışlama davranışı, evlilik doyumunu yükseltmekte ve ilişkide güç dağılımının dengelenmesini sağlamaktadır (Greenberg, Warwar ve Malcom, 2010).

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın sonuç ve öneriler bölümünde, elde edilmiş olan bulgular maddeler halinde verilmiştir. Buna ek olarak, çalışmanın bulgularından yararlanılması ve çalışmanın geliştirilebilmesi için öneriler sunulmuştur.

6.1. Sonuç

1. Evli bireylerin evlilik doyumlarının benlik alt boyutunda cinsiyetlere göre farklılaştığı bulunmuştur. Bu farklılığın erkekler lehine olduğu görülmektedir. Evlilik doyumunun diğer alt boyutları olan cinsellik ve ailede ayrıca evlilik doyumu toplam puanında cinsiyetlere göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Evli bireylerin evlilikte güç algısının olumlu alt boyutunun cinsiyetlere göre farklılaştığı bulunmuştur. Bu farklılığın erkekler lehine olduğu görülmektedir. Evlilikte güç algısının olumsuz alt boyutuyla ise cinsiyetler açısından anlamlı farklılık tespit edilmemiştir. Evli bireylerin bağışlayıcılıkları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.
2. Evli bireylerin evlilik doyumları ile bireylerin yaşları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Ayrıca benlik ve cinsellik alt boyutları ile bireylerin yaşları arasında da anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Evlilik doyumunun aile alt boyutu ve yaş grupları arasındaysa anlamlı farklılık bulunmamıştır. Evli bireylerin evlilikte güç algısı ile bireylerin yaşları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Evli kişilerin bağışlayıcılıkları ile kişilerin yaşları aralarında anlamlı farklılık bulunmamıştır.
3. Evli kişilerin evlilik doyumu ile öğrenim durumları aralarında anlamlı farklılık bulunmuştur. Evlilik doyumunun benlik, cinsellik alt boyutu ile öğrenim durumları arasında da anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Evlilik doyumunun aile alt boyutuyla öğrenim durumları arasında ise anlamlı bir fark bulunmamıştır. Evli bireylerin evlilikte güç algısıyla öğrenim durumları aralarında anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur. Evli bireylerin bağışlayıcılıklarıyla öğrenim durumları aralarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4. Evli bireylerin evlilik doyumları ile çalışma durumları arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evlilik doyumunda cinsellik ve aile alt boyutu ile çalışma durumları aralarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu farkın çalışan bireylerin lehine bir fark olduğu görülmektedir. Evlilik doyumunun benlik alt boyutu ile çalışma durumları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Evli bireylerin evlilikte güç algısının olumlu alt boyutu ile çalışma durumları aralarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Söz konusu farkın çalışan bireyler lehine bir fark olduğu görülmektedir. Olumsuz alt boyutuyla çalışma durumları aralarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Evli bireylerin bağışlayıcılıklarıyla çalışma durumları aralarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
5. Evli bireylerin evlilik doyumlarının cinsellik alt boyutuyla evli kalma süreleri aralarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evlilikte doyumun toplam puanı, benlik, aile alt boyutu ile evlilik süreleri aralarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Evli kişilerin evlilikte güç algılarıyla evlilik süreleri ile aralarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evli kişilerin bağışlayıcılıklarıyla evlilikte süreleri ile aralarında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
6. Evli bireylerin evlilikten aldığı doyumla çocuklarının sayıları aralarında anlamlı farklılık olduğu, evli bireylerin evlilikte güç algısıyla çocuklarının sayıları aralarında anlamlı farklılık olduğu, evli bireylerin bağışlayıcılıkları ile çocuk sayıları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
7. Evlilik doyumu, ilişkilerde güç algısı ve bağışlayıcılık ile eş ile aradaki yaş farkları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
8. Evlilik doyumu toplam puanı ile ilişkilerde güç algısı arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bağışlayıcılık ile ise negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
9. Evlilik doyumunun benlik alt boyutu ile ilişkilerde güç algısı aralarında pozitif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bağışlayıcılık ile arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

10. Evlilik doyumunun cinsellik alt boyutu ile ilişkilerde güç algısı arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu görülürken bağışlayıcılıkla aralarında anlamlı ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
11. Evlilik doyumunun aile alt boyutu ile ilişkilerde güç algısı aralarında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır, bağışlayıcılık ile aralarında negatif yönlü anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
12. Bağışlayıcılıkla ilişkilerde güç algısının olumlu alt boyutu aralarında negatif yönlü ve anlamlı ilişkiler bulunduğu görülürken olumsuz boyutuyla aralarında anlamlı ilişki olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.
13. İlişkilerde güç algısı ve bağışlayıcılığın evlilik doyumu toplam puanını anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur.
14. İlişkilerde güç algısının olumlu alt boyutunun, ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunun ve bağışlayıcılık düzeylerinin evlilik doyumunun benlik alt boyutunu anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur.
15. İlişkilerde güç algısının olumlu alt boyutunun ve ilişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunun evlilik doyumunun cinsellik alt boyutunu anlamlı düzeyde yordadığı bulunmuştur. Bir diğer bağımsız değişken olarak analize giren bağışlayıcılığın ise cinsellik alt boyutundan alınan puanı yordama düzeyi anlamlı bulunmamıştır.
16. İlişkilerde güç algısının olumsuz alt boyutunun ve bağışlayıcılığın, cinsellik alt boyutunu anlamlı düzeyde yordadığı görülmektedir. Evlilikte güç algısının diğer alt boyutu olan olumlu alt boyutunun ise aile alt boyutundan alınan puanı yordama düzeyi anlamlı bulunmamıştır.

6.2. Öneriler

1. Kadınların evlilik doyumu ve evlilikte güç algısı düzeylerini düşüren sebepler araştırılıp tespit edilerek çözüme yönelik bireysel çalışmalar ve grup çalışmaları yapılması önerilmektedir.

2. Evli bireylerin evlilikte güç algısı, evlilik doyumunun benlik ve cinsellik alt boyutları ile bireylerin yaşları aralarında anlamlı farklılık bulunmuştur. Farklılık incelendiğinde 21-30 yaş bireylerin lehine farklılık olduğu anlaşılmaktadır. Yani yaş arttıkça evlilikte güç algısı ve evlilik doyumu düşmektedir. Bu durumun evlilik süresi ile ilgili olup olmadığı konusu farklı araştırmalara konu olması önerilmektedir.
3. Evli bireylerin evlilik doyumlarının cinsellik alt boyutuyla evli kalma süreleri aralarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Evli kişilerin evlilikte güç algılarıyla evlilik süreleri ile aralarında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bağlamda ilişkinin yaş almasıyla cinsellikte yaşanan değişimler ve güç algısının farklılaşması daha detaylı incelenebilir ve farklı bir araştırmaya konu olması önerilmektedir.
4. Çalışmada kullanılan analiz yönteminin el vermemesinden dolayı nedensel sonuçlara ulaşılamamıştır. Evlilik doyumunun, evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılıkla ilişkisinin incelenmesine ek olarak evlilik kalitesi, evlilik beklentisi, evlilik ilişkisi inançları gibi konularla beraber ele alınarak deneysel çalışmalar yapılabilir. Evlilik doyumu düşük bireyler ya da evlilikte güç algısı düşük bireyler için eğitim programları düzenlenerek deney kontrol grubu arasındaki farkın gözlenmesi önerilmektedir.
5. Evlilikte güç algısı ve evlilik doyumunun ele alındığı evli bireylerle ve evlilik hazırlığında olan bireylerle evlilik ilişkilerini güçlendirici çalışmalar önerilmektedir.
6. Evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılığı düşük bireylerle eğitimler yapıp çift terapileri ile desteklenerek evlilik doyumlarının artırılması önerilmektedir.
7. Evli bireylerin evlilik doyumu ve evlilikte güç algısı çocuk sayısı bakımından incelendiğinde aralarında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bu farklılığın çocuk sahibi olmayan ve tek çocuğa sahip aileler lehine olduğu görülmektedir. Çocukların evlilik doyumunu ve evlilikte güç algısını yükselten ve düşüren yönleri başka bir araştırmaya konu olarak olumsuz etkinin azaltılması, gerekli görülen durumlarda aile ve sosyal politikalar bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının toplumu bilgilendirme çalışmalarından faydalanılabilir, Aile Hekimliği uygulamaları kapsamında

çiftlere çeşitli eğitimler verilerek ortak çalışmalar yürütülerek aile terapileriyle evlilik doyumunun ve evlilikte güç algısının yükseltilmesi sağlanabilir.

8. Araştırmadan evlilik doyumunun evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık açısından incelenmesi için nicel yöntemlerden faydalanılmıştır. Bu üç değişken arasındaki ilişkiyi daha detaylı olarak araştırabilmek için nitel yöntemlerden de faydalanılması farklı araştırmalara konu olması önerilmektedir.

Kaynakça

- Ades, A. J. (2008). *An examination of the narratives of men in power-sharing marital relationships: a feminist perspective*. (Unpublished doctoral dissertation). Faculty of the Graduate School of the University of Maryland, USA.
- Akın, M., Özdevecioğlu, M., Ünlü, O. (2012) Örgütlerde intikam niyeti ve affetme eğiliminin çalışanların ruh sağlıkları ile ilişkisi. *Amme İdaresi Dergisi*, 45(1), 77-97.
- Aksan, G. (2019). *Evlilik Ve Ayrılma: Ailenin Kurulması Ve Sona Ermesi*. Aydın, M. (Ed.) Çizgi Kitabevi, Konya.
- Alp, D. ve Ercan, L. (2011, 3-5 Ekim). *Öğretmenlerin Yıldırıma Maruz Kalma İle Affetme Düzeylerinin İncelenmesi*. XI. Ulusal Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Kongresi, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İzmir.
- Altıntaş, D. (2019). *Şiddete maruz kalmaya bağlı olarak psikolojik dayanıklılık, bağışlayıcılık ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Altuntaş E. (2003). *Stres Yönetimi*. Alfa Aktüel yayınları, İstanbul.
- Asıcı, E. (2013). *Öğretmen adaylarının affetme özelliklerinin öz-duyarlık ve benlik saygısı açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Aslan, G. A. (2016). *Üniversite öğrencilerinin affetme davranışları, yaşam doyumları ve sürekli öfke düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Alpay, A. (2009). *Yakın ilişkilerde bağışlama: bağışlamanın; bağlanma, benlik saygısı, empati ve kıskançlık değişkenleri yönünden incelenmesi*.

- (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Anderson, C., Keltner, D., John, O. P. (2003). Emotional convergence between people over time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(5), 1054–1068.
- Arıcı-Şahin, F. (2017). *Feminist yaklaşıma dayalı ilişki geliştirme programının güç paylaşımı, benlik yönelimleri ve çift uyumuna etkisi*. Yayımlanmamış doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Arıcı-Şahin F. ve Keklik, İ. (2019) Conceptualization of power sharing between partners in couple relationships: a scale development study in Turkey. *Journal of Family Social Work*, 22(3), 253-273. doi: 10.1080/10522158.2018.1542649
- Atçeken, M. (2014). *Dindarlık, evlilik doyumu ve kişilik özelliklerinin bağışlama ile ilişkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Aydın, G. ve Çağ, P. (2017). İlişkilerde güç algısı ölçeğini Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26 (2), 217-225.
- Aydoğan, D. ve Özbay, Y. (2018). Evlilikte fedakârlık doyumunun ilişkisel özgünlük ve evlilik doyumu bağlamında değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 7(2), 1276-1290.
- Ayten A. (2009). Affedicilik ve din: affetme eğilimi ve dindarlıkla ilişkisi üzerine ampirik bir araştırma. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 37, 111-128.
- Bacanlı, H. (2001). Eş Tercihleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 15 (2), 7-16

- Bağcı, Z. (2009). *Örgütlerde çalışanların algıladıkları güç kaynaklarının örgüte bağlılıkları üzerine etkisi: bir araştırma*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Batık, M., Kalkan, M. (2017). Evlilikte Algılanan Sorun Çözme Becerileri ve Evlilik Doyumu. *İnsan Ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6 (5), 2630-2646.
- Berk, M. (2009). Evli öğretmenlerin yükleme tarzları ve evlilik doyum algılarının bazı demografik değişkenler açısından incelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Bradbury, T. N., Fincham, F. D. (1988). Individual difference variables in close relationships: A contextual model in marriage as an integrative framework. *Journal of Personality and Social Psychology*, 54(4), 713-721.
- Brown, R. P. (2003). Measuring individual differences in the tendency to forgive: Construct validity and links with depression. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 29, 759–771.
- Budak, S. (2009). *Psikoloji sözlüğü* (4. basım). Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
- Bugay, A. (2010). *Investigation of social-cognitive, emotional and behavioral variables as predictors of self-forgiveness* (Yayımlanmamış doktora tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Bugay, A. ve Demir, A. (2010a). A Turkish Version of Heartland Forgiveness Scale. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 5, 1927-1931
- Bugay, A. ve Demir, A. (2010b). The features of transgression as predictors of forgiveness of others. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(35), 8-17.
- Bugay, A. ve Demir, A. (2011). *Yaşam Doyumu ile Affetme Arasındaki İlişkide Ruminasyon Eğiliminin Aracı Rolü*. (3-5) Ekim 2011, İzmir: Ege Üniversitesi, XI. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi Bildiri Özet Kitabı, 420.

- Bugay, A. ve Demir, A. (2012). Affetme artırılabilir mi? affetmeyi geliştirme grubu. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (37), 96-106.
- Bugay, A. ve Mullet, E. (2013). Conceptualizing forgiveness, granting forgiveness, and seeking forgiveness: a Turkish-French comparison. *Review of European Studies*, 5(5), p187.
- Burç, P. E. (2018). Evlilik ve aile olguları üzerinden gündelik hayata sosyo-kültürel bir bakış. *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(13), 135-141.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). Bilimsel araştırma yöntemleri (17. Baskı). Ankara: Pegem Yayınları.
- Büyükşahin, A. ve Hovardaoğlu, S. (2004). Çiftlerin aşka ilişkin tutumlarının Lee'nin çok boyutlu aşk biçimleri kapsamında incelenmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 19 (54), 59- 72
- Cihan-Güngör, H. (2007). *Evlilik doyumunu açıklamaya yönelik bir model geliştirme*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çağ, P. ve Yıldırım, İ. (2013). Evlilik doyumunu yordayan ilişkisel ve kişisel değişkenler. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(39), 13-23.
- Çağ, P., Aydın, G. (2017). Güç algısı ölçeğini Türkçe'ye uyarlama çalışması. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(2), 217-225.
- Çaplı, O. (1992). Evlenmeye hazır mısınız? Bilgi Yayınevi, Ankara.
- Çaykuş, E. T. (2020). *İlişki istikrarı: ilişkilerde güç algısı, ilişkisel alçakgönüllülük ve romantik ilişkilerde obsesyon ve kompulsiyon ilişkilerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çelik, M. (2006). *Evlilik doyum ölçeği geliştirme çalışması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

- Çelik, M., Yazgan İnanç, B. (2009). Evlilik doyumu ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışmaları. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18 (2), 247-269.
- Çınar, L. (2008). *Evlilik doyumu: Cinsiyet rolleri ve yardım arama tutumu*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara. ,
- Çıtışlı Turgut, M.K. (2018). *Evlilik çatışması ve evlilik doyumu arasındaki ilişkide affetmenin aracı rolü* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Çivan, İ. (2013) *Üniversite öğrencilerinin kişilerarası ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaları ve başkalarını bağışlama davranışlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Çoklar, I. ve Dönmez, A. (2015). Bağışlama İstekliliği Ölçeği'nin uyarlama, geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(1), 60-73.
- Demir, E. (2014). *Farklı Denetim Odağına Sahip Evli Bireylerin Evlilik Doyumunun İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Demir, Y., Durmuş, E. (2015). Uzun evlilikler: Bir yastıkta kırk yıl. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(36), 636-645.
- Demirli, C., Kendir, M.E. (2016). Evlilik doyumu üzerinde anne baba tutumunun etkisinin incelenmesi. *Education Sciences* 11(3), 96-113.
- DeShea, L. (2003). A scenario-based scale of willingness to forgive. *Individual Differences Research*, 1(3), 201-217.
- Doğan, İ. (2009). *Dünden Bugüne Türk Ailesi*. (1. baskı). Atatürk Kültür Merkez Yayınları, Ankara.
- Dunbar, N. E. (2000). *Explication and initial test of dyadic power theory*. (Yayımlanmamış doktora tezi). University of Arizona, Tucson.

- Dunbar, N.E. (2004). Dyadic power theory: constructing a communication- based theory of relation power, *The Jouynal Of Family Communication*, 4(3-4), 235-248.
- Dunbar, N.E., Bippus, A.M., Young, S.L. (2008). Interpersonal dominance in relational conflict: a view from dyadic power theory. *Interpersona*, 2(1), 1-33.
- Enright, R.D., Rique, J., Freedman, S.R. (1998). The psychology of interpersonal forgiveness. *Exploring Forgiveness*, 46-62.
- Eraslan Çapan, B. ve Arıcıoğlu, A. (2014). Psikolojik Sağlamlığın Yordayıcısı Olarak Affedicilik. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 70-82.
- Erdinç, İ. (2018). *Evli Çiftlerde, Evlilik Uyumu, Cinsel Yaşam Doyumu ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erok, M. (2013). *İlişkilere ilişkin bilişsel çarpıtmalar, ilişkiye dair inançlar, kişilerarası öfke, kişilerarası ilişkiler, problem çözme ve evlilik çatışması*. (Yayımlanmamış yüksek lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ezerçe, E. (2016). *Eşlerin suçu affetmesi ile yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Fincham, F.D. (2000). The kiss of the porcupines: From attributing responsibility to forgiving. *Personal Relationships*, 7, 1-23.
- Fishbane, M. D. (2011). Facilitating relational empowerment in couple therapy. *Family Process*, 50(3), 337-352. doi: 10.1111/j.1545-5300.2011.01364.x
- Galinsky, A.D., Magee, J.C., Inesi, M.E., Gruenfeld, D.H. (2006). Power and perspectives not taken. *Psychological Science*, 17(12), 1068-1075.

- Giray, F.S. (2009). *Suç işlemiş ve işlememiş ergenlerin adil dünya inancı ve bağışlayıcılık tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Maltepe Üniversitesi, İstanbul.
- Gordon, K.C., Baucom, D.H. (2007). An integrative intervention for promoting recovery from extramarital affairs. *Journal of Marital and Family Therapy*, 30(2), 213-231.
- Greenberg L. Warwar S., Malcom W. (2010). Emotion-focused couples therapy and the facilitation of forgiveness. *Journal Of Marital And Family Therapy*, 36, 28-42.
- Gülgün, S. (2019). *Evli bireylerde yaşanan çatışma ve affetme durumlarının evlilik doyumu ile ilişkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Günay, O. (2000). *Evlilik uyumu ile kişisel düşünme modelleri arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Gündüz, Ö. (2014). *Üniversite Öğrencilerinde Affetmeyi Yordayan Değişkenlerin Belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Güven, N. (2005). *İlişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar ve evlilikte problem çözme becerilerinin evlilik doyumu ile ilişkisi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Güven, N., Sevim, S. (2007). İlişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar ve algılanan problem çözme becerilerinin evlilik doyumunu yordama gücü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(28), 49-61.
- Güven, N. ve Erdem, T. (2020). Affetme: Kuramsal bir değerlendirme. *Uluslararası Dil, Eğitim ve Sosyal Bilimlerde Güncel Yaklaşımlar Dergisi (CALESS)*, 2(2), 578-607.

- Handley, A. V., Soloski, L. K., Sewell, S., Gowdy, A., Smock Jordan, S., Elshershaby, S. (2019). The interactions between power and couple satisfaction for women. *Journal of Feminist Family Therapy*, 31(1), 1-18.
- Harvey, S. M., Beckman, L. J., Browner, C. H., & Sherman, C. A. (2002). Relationship power, decision making, and sexual relations: An exploratory study with couples of Mexican origin. *Journal of Sex Research*, 39(4), 284-291. doi: 10.1080/00224490209552152
- Hovardaoğlu, S. (1996). Sosyal mübadele: Evlilikle ilgili değerlendirmelere etkisi. *Türk Psikoloji Dergisi*, 11(36), 12-24.
- Hünler O.S, ve Gençöz, T. (2003). Boyun eğici davranışlar ve evlilik doyumu ilişkisi: algılanan evlilik problemleri çözümünün rolü. *Türk Psikolojisi Dergisi*, 18 (51), 99-108.
- Jamieson, D. W., Thomas, K. W. (1974). Power and conflict in the student-teacher relationship. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 10(3), 321-336.
- Kabasakal, Z., Soylu, Y. (2016). Evli Bireylerin Evlilik Doyumunun Cinsiyet ve Eş Desteğine göre İncelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 208-214.
- Kara, E. (2009). Dini ve psikolojik açıdan bağışlayıcılığın terapötik değeri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(8), 221-230.
- Karatepe, H. T. (2010). *Ruminatif Düşünce Biçimi Ölçeği'nin Türkçe uyarlaması, geçerlik ve güvenirlik çalışması* (Uzmanlık tezi). Bakırköy Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İstanbul.
- Karremans J.C., Smith P.K. (2010). Having the Power to Forgive: When the Experience of Power Increases Interpersonal Forgiveness. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 36(8), 1010-1023.

- Kaya, N. (2017). *Kırsal ve Kentsel Alanda Yaşayan Evli Kadınların Evlilik Uyumu, Evlilik Doyumu ve İlişkilerde Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması ve İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kaynak Malatyalı, M. (2014). *Evli çiftlerde algılanan gücün bağlanma boyutları ve yatırım modeli değişkenleri açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Kaynak Malatyalı, M., Büyükşahin Sunal, A. (2020). Evli çiftlerde bağlanma boyutları ile evlilik doyumu arasındaki ilişkide evlilik gücünün aracı rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 35(85), 65-78.
- Keskiner, P. (2012). *The relationship between perceived parental acceptance and children's psychological adjustment in the context of parental power and prestige in a turkish youth sample*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Kır, Ş. (2011). Toplumsal bir kurum olarak ailenin işlevleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(36), 381-404.
- Koç, M., İskender, M., Çolak, T. S. ve Düşünceli, B. (2016). Investigation of the effect of intolerance of uncertainty and the effect of anger control on the relationship between forgiveness and psychological well-being through structural equation modelling. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü*, 6(3), 201-209.
- Kolb, T., Straus, M. (1974). Marital power and marital happiness in relation to problem-solving ability. *Journal of Marriage and Family*, 36(4), 756-766.
- Komter, A. (1989). Hidden power in marriage. *Gender and Society*, 3(2), 187- 216.
- Kubat, D.E (2012). *Evli bireylerde aldatma eğilimi ve evlilik doyumu ilişkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Haliç Üniversitesi, İstanbul.

- Kurtlar, B. (2020). *Romantik ilişkilerde bağışlamanın yetişkin bağlanma stilleri ve yetişkin ayrılma anksiyetesi ile ilişkisinin incelenmesi*. İstanbul Aydın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- McLernon, F., Cairns, E., Hewstone, M., Smith, R (2004). The development of intergroup forgiveness in Northern Ireland. *Journal of Social Issues*, 60, 587-601
- Mercan, Ç. S. (2004). *Aile ve Evlilik Kurumuna Kültürel Bir Bakış: Farklı Kültürlerden Gelen Bireylerin Evlilikleri*. Evlilik Okulu, Yavuzer H. (Ed.), Remzi Yayınevi, İstanbul, ss.242-263.
- Milardo, R. M., Johnson, M. P., Huston, T. L. (1983). Developing close relationships: Changing patterns of interaction between pair members and social networks. *Journal of Personality and Social Psychology*, 44(5), 964–976.
- Miller, A. J., Worthington Jr, E. L. ve McDaniel, M. A. (2008). Gender and forgiveness: A meta-analytic review and research agenda. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 27(8), 843-876
- Mussatayeva, M. (2018). *Alt Sosyo-Ekonomik Düzeydeki Kadınların Evlilik Doyumu ile Aile İşlevlerinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- North, J. (1987). Wrongdoing and forgiveness. *Philosophy*, 42, 499-508.
- Özgün, S. (2010). *The predictors of the traumatic effect of extramarital infidelity on married women: Coping strategies, resources, and forgiveness*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Özgüven, İ. (2000), *Evlilik ve Aile Terapisi*, Pdrem Yayınları, Ankara.
- Özkalp, E.(1990). *Sosyolojiye giriş*. 4. Baskı, A.Ü. Eğitim, Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayınları, Ankara.

- Özkan, G.G. (2019). *Farklı meslek gruplarındaki evli bireylerin narsistik kişilik özelliklerinin evlilik doyumu ve bazı kişisel değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Öztürk, R. (2016). *Üniversite mezunu çalışan evli bireylerde evlilik çatışmasının nedensellik – sorumluluk yükleme tarzları ve algılanan güç açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Melikşah Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri.
- Parlar, H., Akgün,Ş. (2018). [Evlilikte Bilinçli Farkındalık, Evlilik Doyumu Ve Problem Çözme Becerileri İlişkilerinin İncelenmesi](#). *Akademik Platform Eğitim ve Değişim Dergisi*, 1 (1), 11-21.
- Rusbult, C. E., Agnew, C., Arriaga, X. (2011). The investment model of commitment Process. *Department of Psychological Sciences Faculty Publications*, 26.
- Sardoğan, M. ve Karahan, F. (2005). Evli bireylere yönelik bir insan ilişkileri beceri eğitimi programının evli bireylerin evlilik uyum düzeylerine etkisi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(2), 89-102.
- Sarıçam, H. ve Akın, A. (2013). Affedicilik ölçeğinin türkçe uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(10), 37-46.
- Sarıçam, H., Çardak, M. ve Yaman, E. (2014). Predictive Role of Forgiveness on Mobbing (A Case Study for Teachers). *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 9(2), 80-90.
- Satıcı, S. A., Can G. ve Akın, A. (2015). İntikam ölçeği: Türkçeye uyarlama çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 16(1), 36-43.
- Semerci, B. (2004). Niçin evleniyoruz? Sabah Gazetesi. https://www.sabah.com.tr/yazarlar/gunaydin/bsemerci/2004/10/09/nicin_evleniyoruz 20.09.2022 tarihinde alındı.

- Sönmez, B. (2020). Romantik ilişkilerde güç dengesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 28-42. doi : 10.29157/etusbe.2020.53
- Sönmez, A.C. (2021). *Ebeveynliğe Geçiş Sürecinde Olan ve Olmayan Evli Bireylerin Güç Paylaşımı ve Rol Beklentileri Bakımından İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Sürerbiçer, F. S. (2008). *Boşanmış Bireylerin Deneyimlerine Göre Evlilik Eğitimi Gereksinimi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Şahin, Y. (2020). *Evlilikte empati ile evlilik doyumu ve affetme arasındaki ilişkide evlilik farkındalığının rolü: karma bir araştırma*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Şamatacı, G. (2013). Romantik ilişkilerde affetme: *Transaksiyonel analiz ego durumları açısından bir inceleme* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Tabachnick, B. G., ve Fidell, L. S. (2007). *Experimental designs using ANOVA* (Vol. 724). Belmont, CA: Thomson/Brooks/Cole.
- Tarhan, N. (2008). *Evlilik psikolojisi*. Timaş Yayınları, İstanbul.
- Tarhan, N. (2013). Aşk evliliğin sebebi değil sonucudur. <https://www.nevzattarhan.com/ask-evliligin-sebebi-degil-sonucudur.html>. adresinden 12.10.2022 tarihinde alındı
- Taşköprü, M. (2013). *Evlilik Doyumu ile Problem Çözme Becerileri, Stresle Başa Çıkma ve Evlilik Süresi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Bilim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Taysi, E. (2007). *İkili ilişkilerde bağışlama: ilişki kalitesi ve yüklemelerin rolü*. (Yayınlanmamış doktora tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Taysi E. (2010) Evlilikte bağışlama: Evlilik uyumu ve yüklemelerin rolü. *Türk Psikoloji Dergisi*, 25(65), 40-52.
- Tezer, E. (1996). Conflict-handling behavior toward spouses and supervisors. *The Journal Of Psychology*, 130(3), 281-292.
- Topbaşoğlu, T. (2016). *Yaşam doyumunun yordayıcısı olarak öfke ve affetme: affetmenin düzenleyici rolü*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Toprak, H. (2013). Psikolojik danışma sürecinde affetmeye genel bir bakış. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 115-131.
- Tuzcu, A. (2017). *Evli bireylerde kişilik özelliklerinin evlilik uyumu ve evlilik doyumu üzerine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Arel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Türküm, S. (2000). *Anne Baba Eğitimi*. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Uçak, D. (2015). *Evli çiftlerin kişilik özelliklerinin evlilik doyumu ile ilişkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Uçar, E. (2018). *Psikolojik İyi Oluş Yordayıcısı Olarak Dindarlık, Evlilik Doyumu ve Problem Çözme*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Üncü, S. (2007). *Duygusal zeka ve evlilik doyumu ilişkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara
- Vahip, I., Doğanavşargil, Ö. (2006). Aile İçi Fiziksel Şiddet ve Kadın Hastalarımız. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(2), 107-114.

- Whisman, M.A., Jacobson, N.S. (1990). Power, marital satisfaction, and response to marital therapy. *Journal of Family Psychology*, 4(2), 202-212.
- Worthington, E.L.(1998). An empathy-humility-commitment model of forgiveness applied within family dyads. *Journal of Family Therapy*, 20, 59-76.
- Yalçın, H. (2010). *Evlilik okulu*. Öncü, Ankara.
- Yalçın, İ. ve Malkoç, A. (2014). The Relationship Between Meaning in Life and Subjective Well-Being: Forgiveness and Hope as Mediators. *Journal of Happiness Studies*, 1-15.
- Yalçınöz Uçan (2019). *Surviving Male Partner Violence In Turkey: Women's Stories Of Powerlessness, Empowerment, and Recovery*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Yanık, M. (2020). *Mutlu Evliliklerin 7 Özelliği*. Hayy Kitap, İstanbul.
- Yıldırım, A. (2009) *Bağlanma stilleri ile bağışlama arasındaki ilişkide sorumluluk yüklemelerinin aracı rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Yıldız, M. A., Büyüksahin-Çevik, G. (2016). Evli bireylerin evlilik doyumlarının ve yaşam doyumlarının incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 227-242.
- Yıldız, M. A., Baytemir, K. (2016). Evli bireylerde evlilik doyumu ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide benlik saygısının aracılığı. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 67-80.
- Yıldız, Ö. (2017). *Üniversite mezunu evli bireylerin evlilik doyumları ve cinsellik olgusuna bakışları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Yıldız, Ö. Z. (2018). *Evlilik doyumunun öncülleri ve sonuçları: depresyon, kaygı, erken dönem uyumsuz şemalar*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Işık Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Ymamgulyyeva, A. (2020). *The relationship between social dominance orientation, relationship power and dyadic adjustment: examining actor-partner effects.* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Özyeğin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Zara, A., Yücel, F. G. (2013). Yansıtımlı özdeşim, çatışma çözme stilleri, cinsiyet rolleri ve evlilik doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Turkish J Clinical Psychiatry*, 2017(20), 76-83.
- Zümbül, S. (2019). Öğretmen Adaylarının Psikolojik İyi Oluş Düzeylerinde Bilinçli Farkındalık ve Affetmenin Yordayıcı Roller. *Ege Eğitim Dergisi*, 20(1), 20-36.

EDÖ

Aşağıda evlilik ilişkiniz ile ilgili bir takım ifadeler bulunmaktadır. Her ifadeyi dikkatlice okuduktan sonra yanındaki kutularda bulunan seçeneklerden size uygun olan seçeneği (X) ile işaretleyiniz lütfen hiçbir ifadeyi boş bırakmayınız. İçten ve doğru verdiğiniz yanıtlar için teşekkür ederiz.

	Bana hiç uygun değil	Bana uygun değil	Bana biraz uygun	Bana uygun	Bana tamamen uygun
1. Eşimin bana değer vermediğini hissediyorum.	5	4	3	2	1
2. Ailelerimizin evliliğimize müdahale etmeleri ilişkimizi olumsuz etkiliyor.	5	4	3	2	1
3. Eşimin bedenini iyi tanırım.	1	2	3	4	5
4. Eşim cinsel açıdan yeterlidir.	1	2	3	4	5
5. Eşimin anne ve babasına evliliğinden daha çok önem vermesi beni mutsuz ediyor..	5	4	3	2	1
6. Eşimle olan cinsel yaşamımda ön sevişme önemli bir yer tutuyor.	1	2	3	4	5
7. Cinsel yönden eşimle uyumluyum	1	2	3	4	5
8.Eşimin bana güven duymadığını düşünüyorum.	5	4	3	2	1

9. Eşimle her ikimizde cinsel doyuma ulaşıyoruz	1	2	3	4	5
10. Bir topluluk içinde eşim beni komik duruma düşürür.	5	4	3	2	1
11. Eşimin ailesi ile birlikte yaşamak benim için bir kabustur.	5	4	3	2	1
12. Eşimin ailesinin etkisinde kalması evlilik ilişkimizi kötü etkiliyor	5	4	3	2	1
13.Eşimin ailesine hayır diyememesi beni mutsuz ediyor.	5	4	3	2	1

- 5, 4, 3, 2, 1 ile başlayan maddeler ters puanlanmaktadır...
- Toplam puan üzerinden değerlendirme yapılmaktadır. Yüksek puan evlilik doyumunun iyi olduğunu belirtmektedir.
- 1., 8., 10. maddeler benlik boyutunu
- 3., 4., 6., 7., 9., maddeler cinsellik boyutunu
- 2., 5., 11., 12., 13., aile boyutunu ifade eden maddelerdir.

Ölçek İzni Gelen Kutusu x

Hatice Özeskici

18 Eki 2021 14:56

Alıcı:

Merhaba değerli hocam. Ben Hatice Özeskici, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans yapmaktayım. Tez çalışmamda evlilik doyumunu ölçmek için müsadeniz olursa geliştirmiş olduğunuz "Evlilik Doyum Ölçeği"ni kullanmak istiyorum.

Deniz Glen <<

18 Eki 2021 22:42

Alıcı: ben v

İyi çalışmalar dilerim...

Hatice Özeskici <

8 Eki 2021 Pzt, 14:56 tarihinde şunu yazdı:

İLİŞKİLERDE GÜÇ ALGISI ÖLÇEĞİ

Referans:

Aydın, G. ve Çağ, P. (2017). İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği'ni Türkçeye uyarlama çalışması. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26(2), 217-225.

İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği, Anderson, John ve Keltner (2006) tarafından bireylerin ilişkilerindeki kişisel güç algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek özgün halinde 8 madde ve tek faktörlü bir yapıya sahiptir. Ölçek maddeleri 7'li Likert tipi (1: Kesinlikle katılmıyorum; 7: Kesinlikle katılıyorum) üzerinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlama çalışması Aydın ve Çağ (2017) tarafından yapılmıştır. Ölçeğin Türkçe formu “olumlu güç algısı” ve “olumsuz güç algısı” olmak üzere iki faktörlü yapısıyla evlilik ilişkisinde eşlerin algıladıkları gücü geçerli ve güvenli bir şekilde ölçebilmektedir. Ölçekte yer alan 1, 3, 5, ve 8. maddeler olumlu, 2, 4, 6, ve 7. maddeler olumsuz güç algısı boyutunu oluşturmaktadır. Ölçekten toplam puan alınmaktadır. 2, 4, 6 ve 7. maddeler ters madde olarak kodlanmalıdır.

İLİŞKİLERDE GÜÇ ALGISI ÖLÇEĞİ

Aşağıda yer alan ifadeleri size en uygun seçeneğe göre işaretleyiniz. Partnerimle ilişkimde,	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Kararsızım	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Partnerimin, söylediklerimi dinlemesini sağlayabilirim.	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
Partnerim için, benim isteklerimin pek de bir değeri yoktur.	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
Partnerime istediğimi yaptırabilirim.	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
Partnerime görüşlerimi dile getirsem bile ona pek bir şey ifade etmez.	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦

İlişkimizde büyük bir güce sahip olduğumu düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
İlişkimizde görüş ve düşüncelerim sıklıkla göz ardı edilir.	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
İlişkimizde denesem bile, kendi istediğimi gerçekleştiremem.	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦
İlişkimizde eğer istersem kararları ben alırım.	①	②	③	④	⑤	⑥	⑦

İLİŞKİLERDE GÜÇ ALGISI ÖLÇEĞİ İZİN Gelen Kutusu x

Alıcı: ben ▼

29 Eylül Çar 19:17 ☆ ↶ ⋮

Değerli Hatice Merhaba,

İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği'nin makalesini ve ölçek bilgilerinin yer aldığı formu ekte gönderiyorum. Çalışmanızda kolaylıklar dilerim. İyi günler diliyorum.

Dr. Öğr. Gör. Pınar Çağ
Orta Doğu Teknik Üniversitesi
Öğrenme ve Öğretmeyi Geliştirme Merkezi (ÖGEM)
0312 210 71 87

[İleti kısaltıldı] [Tüm iletiyi görüntüle](#)

2 Ek

Ölçek izni Gelen Kutusu x

27 Eylül Pzt 23:18 ☆ ↶ ⋮

Merhaba değerli hocam. Ben Hatice Özescioğlu, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans yapmaktayım. Tez çalışmamda ilişkide güç algısını ölçmek için müsadeniz olursa Pınar Çağ hoca ile Türkçe'ye uyarlamış olduğunuz "İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği"ni kullanmak istiyorum.

Gökçen AYDIN

Alıcı: ben ▼

28 Eylül Sal 20:27 ☆ ↶ ⋮

Merhaba sevgili Hatice,

Öncelikle tezinde başarılar diliyorum. İlişkilerde Güç Algısı Ölçeği'ni memnuniyetle araştırmada kullanabilirsin. Ekte ölçeği iletiyorum.

Sevgilerimle
Dr. Gökçen Aydın

BIÖ

Lütfen, izleyen öykülere ilişkin duygularınızı değerlendirmek için aşağıdaki ölçeği kullanınız.

Bu kişiyi bağışlamak konusunda ne kadar istekli olurdunuz?

Hiç

istekli

olmazdım

Bütünüyle

istekli olurdum

1. Bir iş arkadaşınız olan Ahmet'e iş verimliliğini artıracak ve paradan tasarruf sağlayacak bir fikrinizden söz ediyorsunuz. Personelin bir araya geldiği bir toplantıda patronunuz bu fikirden söz ederek, onu öneren kişi olarak arkadaşınızın, yani Ahmet'in fikri için 200 TL ikramiye alacağını söylüyor.

1 2 3 4 5 6 7

2. İşten eve geliyorsunuz ve ev arkadaşınızı günlüğünüzü okurken yakalıyorsunuz. Arkadaşınız bir sözlük aradığını ve gerçekte günlüğünüzden pek fazla bir şey okumadığını söylüyor.

1 2 3 4 5 6 7

3. Bir arkadaşınız gelecek aya kadar sizden 200 TL borç istiyor. Kabul ediyor ve parayı veriyorsunuz. Altı hafta bekledikten sonra arkadaşınızdan borcunu ödemesini istiyorsunuz, ancak arkadaşınız ödemeyi ertelemeye devam ediyor. Beş ay geçiyor ve siz hala parayı alabilmiş değilsiniz.

1 2 3 4 5 6 7

4. İki yıldır birlikte olduğunuz sevgiliniz sizden ayrılmak istediğini söylüyor ve sizinle birlikte olduğu süre boyunca başka kişilerle de birlikte olduğunu açıklıyor.

1 2 3 4 5 6 7

5. Birlikte olduğunuz kişi sizi, katılanları tanımadığınız bir partiye davet ediyor. Partinin yapıldığı otelde buluşmayı kararlaştırıyorsunuz. Otele vardığınızda birlikte olduğunuz kişi size "Merhaba" dedikten sonra gecenin geri kalanı boyunca sizi görmezden geliyor. Sonunda, partiden ayrılıyorsunuz.

1 2 3 4 5 6 7

6. İş arkadaşınız sizden işle ilgili bir istekte bulunuyor, fakat daha önemli gördüğünüz bir projenin tam ortasındasınız ve bunu ona söylüyorsunuz. İzin gününden sonra işe geldiğinizde patronunuzdan, iş arkadaşınızın işbirliği yapmadığınız ve zor bir iş arkadaşı olduğunuz için hakkınızda şikayette bulunduğunu öğreniyorsunuz.

1 2 3 4 5 6 7

7. Ne zaman karşılaştığınız amcanız kilonuz ile alay ediyor (çok şişman ya da zayıf olduğunuzu söyleyerek). Ona bunun sizi rahatsız ettiğini söylemeye çalışıyorsunuz, ancak anlıyor ya da umursuyor gibi görünmüyor, çünkü yorumlarını sürdürüyor.

1 2 3 4 5 6 7

8. Erkek kardeşinizin gitarınızı ödünç almasına izin veriyorsunuz. Bir ay sonra geri almak istediğinizde ise kardeşiniz gitarınızı sattığını, çünkü onu artık istemediğinizi düşündüğünü söylüyor.

1 2 3 4 5 6 7

9. Bir arkadaşınız birlikte bir şeyler yapmak için artık sizi aramamaya başlıyor. Bu konuya arkadaşınızın dikkatini çekiyorsunuz ve sizden özür diliyor. Arkasından gelen birkaç hafta sizi yine aramıyor ve mesajlarınıza yanıt vermiyor. Sonunda iletişim kurabildiğinizde arkadaşınıza neler olduğunu soruyorsunuz, arkadaşınız öfkeleniyor ve bu kadar kontrolcü olmayı kesmenizi söyleyerek size bağırıyor.

1 2 3 4 5 6 7

10. Uzun süredir yakın olduğunuz bir arkadaşınız bir başka şehre taşıyor. Her ikinizin de memleketinizde olduğunuz bir tatil sırasında bu kişiyi telefonla arıyorsunuz. Ancak arkadaşınız sizi göremeyecek kadar meşgul olduğunu ve sizin artık onun “eski” yaşamının bir parçası olduğunuzu söylüyor.

1 2 3 4 5 6 7

11. Bir arkadaşınızdan şehir dışında bulunduğunuz bir hafta süresince evinizde kalmasını istiyorsunuz. Eve döndüğünüzde ön kapının kilitlenmemiş olduğunu ve içeride de kimsenin bulunmadığını görüyorsunuz. Bu konuda yüzleştüğünüzde, arkadaşınız omuzlarını silkerek hiç bir şeyin olmadığını, niçin kazara kilitlenmemiş bir kapı için kaygılandığınızı soruyor.

1 2 3 4 5 6 7

12. Mahallenizdeki bir marketten bir şeyler satın alıyorsunuz. Kasiyer para üstünü veriyor ve dışarı çıkıyorsunuz. Çıktıktan sonra kasiyerin 15 TL eksik verdiğini fark ediyorsunuz. İçeri girip kasiyerden para üstünün geri kalanını istediğinizde, kasiyer bir hata yapmış olduğunu kabul etmiyor ve size para vermeyi reddediyor.

1 2 3 4 5 6 7

Isil Çoklar

Alıcı: ben

28 Eylül Sal 21:54 ☆ ↶ ⋮

Merhaba,

Elbette kullanabilirsiniz. Ölçeğin psikometrik özellikleri ilgili makalede raporlanmıştır, makaleye ulaşmışsınızdır diye düşünüyorum. Araştırmamızda başarılar dilerim.

İşil Çoklar

xxx

On Mon, Sep 27, 2021 at 11:37 PM Hatice Özescici

wrote:

Merhaba değerli hocam. Ben Hatice Özescici, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans yapmaktayım. Tez çalışmamda bağışlama istekliliğini ölçmek için müsadeniz olursa Ali Dönmez hoca ile Türkçe'ye uyarlamış olduğunuz "Bağışlama İstekliliği Ölçeği"ni kullanmak istiyorum.

Ölçek izni

Gelen Kutusu x

↕ 🖨 📧

Hatice Özescici

Alıcı:

27 Eylül Pzt 23:39 ☆ ↶ ⋮

Merhaba değerli hocam. Ben Hatice Özescici, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans yapmaktayım. Tez çalışmamda bağışlama istekliliğini ölçmek için müsadeniz olursa İşil Çoklar hoca ile Türkçe'ye uyarlamış olduğunuz "Bağışlama İstekliliği Ölçeği"ni kullanmak istiyorum.

Ali Dönmez

Alıcı: ben

28 Eylül Sal 18:53 ☆ ↶ ⋮

Hatice tamamdır, kullanabilirsin. Kolay gelsin ve başarılar sana.
Prof. Dr. Ali Dönmez

Kişisel Bilgi Formu

Sayın katılımcı, yüksek lisans tezim kapsamında bir araştırma yapmaktayım. Araştırmanın amacı evlilik doyumunun evlilikte güç algısı ve bağışlayıcılık açısından incelenmesidir. Bu araştırmaya katılmanız gönüllülük esasına dayalıdır. Araştırmada kimliğinizi ortaya çıkarıcı tanımlayıcı bilgi istenmemektedir. Elde edilecek olan verilerden sadece araştırma amaçlı yararlanılacaktır. Soruları cevaplarken size en uygun gelen cevabı yanıtlamanız araştırma sonuçlarının doğruluğu ve güvenilirliği açısından önem arz etmektedir. Araştırmaya vereceğiniz katkı için şimdiden teşekkür ederiz.

Danışman: Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL

Araştırmacı: Hatice KETENCİ

Cinsiyet: () Kadın () Erkek

Yaşınız: 21-30 () 31-40 () 41-50 () 51-60 ()

Eğitim durumunuz: İlkokul () Ortaokul () Lise () Üniversite () Lisansüstü ()

Çalışma durumunuz: Çalışıyor () Çalışmıyor ()

Evlilik süreniz: 1-10 () 11-20 () 21-30 () 31-40 ()

Varsa çocuk sayısı: 0 () 1 () 2-3 () 4-5 ()

Eşinizle aranızdaki yaş farkı: 1-5 yıl () 6-10 yıl () 11 ve üstü ()